

ข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ : กรณีศึกษาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

โดย
นายฉัตรพงศ์ ไตรณะคุณ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการโครงการก่อสร้าง แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ : กรณีศึกษาคำพิพากษาศาลปกครอง
สูงสุด

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโครงการก่อสร้าง แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

CONSTRUCTION DISPUTES IN GOVERNMENT CONSTRUCTION PROJECTS : A
CASE STUDY OF THE ADMINISTRATIVE COURT OF THAILAND

By
MR. Thitipong TOTANAKUN

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Science CONSTRUCTION PROJECT MANAGEMENT

Department of Architectural Technology

Silpakorn University

Academic Year 2023

Copyright of Silpakorn University

640220060 : การจัดการโครงการก่อสร้าง แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ข้อพิพาท, โครงการก่อสร้างภาครัฐ, ค่าพิพาทศาลปกครองสูงสุด

นาย ธิติพงศ์ โตรณะคุณ: ข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ : กรณีศึกษาค่าพิพาทศาลปกครองสูงสุด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี มงคลสวัสดิ์

โครงการก่อสร้างโดยส่วนใหญ่มักเกิดปัญหาข้อพิพาทขึ้นแม้ว่าจะมีการตกลงทำสัญญาเพื่อกำหนดขอบเขต สิทธิ และหน้าที่ของคู่สัญญาแต่ละฝ่ายแล้วก็ตาม ซึ่งหากเกิดข้อพิพาทขึ้นในโครงการก่อสร้างจะส่งผลกระทบต่อโครงการทั้งทางด้านระยะเวลา คุณภาพและงบประมาณ โดยเฉพาะในโครงการก่อสร้างภาครัฐที่หากเกิดข้อพิพาทขึ้นจะส่งกระทบเป็นอย่างมากต่อประโยชน์สาธารณะ งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาการหามูลเหตุข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อเสนอแนะแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดข้อพิพาทของโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารคำพิพาทศาลปกครองสูงสุด จากช่วงปีที่มีการลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญ พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวนทั้งหมด 35 คดี เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ จากการศึกษาพบว่ามูลเหตุของข้อพิพาทที่มีอัตราการฟ้องร้องมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า ร้อยละ 26.92 การบอกเลิกสัญญา ร้อยละ 13.46 พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา ร้อยละ 11.54 การแก้ไขงานระหว่างสัญญา ร้อยละ 11.54 จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า ร้อยละ 9.62 โดยเกิดจากสาเหตุความไม่ครอบคลุมของข้อกำหนดและความไม่ชัดเจนของรายละเอียดในสัญญาจ้างก่อสร้าง ทำให้คู่สัญญาใช้สิทธิและการตีความแตกต่างกันโดยไม่ได้มีการพูดคุยตกลงร่วมกัน คู่สัญญาจึงควรทำการศึกษาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ทราบรายละเอียดสิทธิของตนและคู่สัญญาอย่างชัดเจน และควรศึกษาแนวทางคำพิพาทของศาลปกครองในอดีตเพื่อให้ทราบขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง

640220060 : Major CONSTRUCTION PROJECT MANAGEMENT

Keyword : Dispute, Government construction projects, Administrative Court

MR. Thitipong TOTANAKUN : Construction Disputes in Government Construction Projects : A Case Study of the Administrative Court of Thailand Thesis advisor : Assistant Professor Darunee Mongkolsawat, Ph.D.

Most construction projects are prone to disputes even though a contract has been agreed upon to define the scope, rights, and duties of each contracting party. Especially in government construction projects, if a dispute arises, it will greatly harm public benefits. This research therefore focuses on finding the causes of disputes in construction projects. By collecting data from documents of the most recent administrative court judgments. From the year the contract was signed or the date the invitation was announced, 2017 - 2021, a total of 35 cases. From the study, it was found that the top 5 causes of disputes with the highest litigation rates were fines for late delivery of work (26.92 percent), contract termination (13.46 percent), areas before delivery had problems (11.54 percent), Modification of work during the contract (11.54 percent), delayed payment of wages (9.62 percent). were caused by the lack of coverage of the law and the unclear details in the construction contract. Causing the contracting parties to exercise different rights and interpretations without having agreed upon them together. Contracting parties should study the legal issues related to procurement. In order to clearly know the details of their rights and those of the contracting party. You should also study the past judgments of the Administrative Court in order to know the scope of the Administrative Court's powers and duties.

กิตติกรรมประกาศ

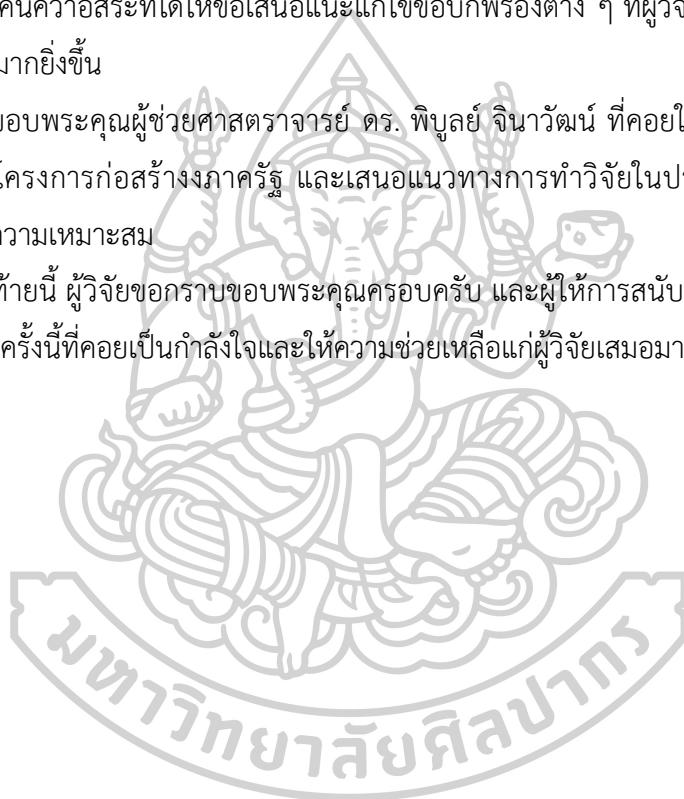
การค้นคว้าอิสระเรื่องข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับสัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ : กรณีศึกษา
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. ดร.ดร. มงคลสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนว
ทางการทำวิจัยตั้งแต่ริเริ่มจนสำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทยากร จารุชัยมนตรี และ ดร.วรศักดิ์ จักรปิยนันท์
กรรมการสอบค้นคว้าอิสระที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยตกหล่น เพื่อให้งานวิจัยมี
ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิบูลย์ จินาวัดน์ ที่คอยให้ความรู้และให้คำปรึกษา
เรื่องเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ และเสนอแนวทางการทำวิจัยในประเด็นอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้
ครบถ้วนตามความเหมาะสม

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัว และผู้ให้การสนับสนุนทุกท่านที่อยู่เบื้องหลัง
ความสำเร็จในครั้งนี้ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ฉัตรพิงศ์ โตธนะคุณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 คำถามในการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา	3
1.5 ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2.2 ศาลปกครอง	6
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ.....	15
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
2.6 สรุป	48
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49

3.1	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย	49
3.2	ขั้นตอนการศึกษา.....	50
3.3	เก็บและรวบรวมข้อมูล	55
3.4	วิเคราะห์ความถี่ของมูลเหตุการเกิดข้อผิดพลาดและวิธีระงับข้อผิดพลาดของกลุ่มสัญญาในโครงการ ก่อสร้างภาครัฐ.....	56
3.5	สรุปผลการศึกษาและเสนอแนะ	57
บทที่ 4	ผลการศึกษา	58
4.1	สถิติทั่วไปของคดีที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้าง	58
4.2	รายละเอียดคำพิพากษาคดีข้อผิดพลาดจากศาลปกครอง	73
4.3	วิเคราะห์มูลเหตุของข้อผิดพลาด.....	113
4.4	อภิปรายผลการวิจัย	144
บทที่ 5	สรุปผลของการศึกษาและข้อเสนอแนะ	147
5.1	ผลของการศึกษาข้อผิดพลาดจากเอกสารคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด	147
5.2	ข้อเสนอแนะ	149
	รายการอ้างอิง	151
	ประวัติผู้เขียน	154

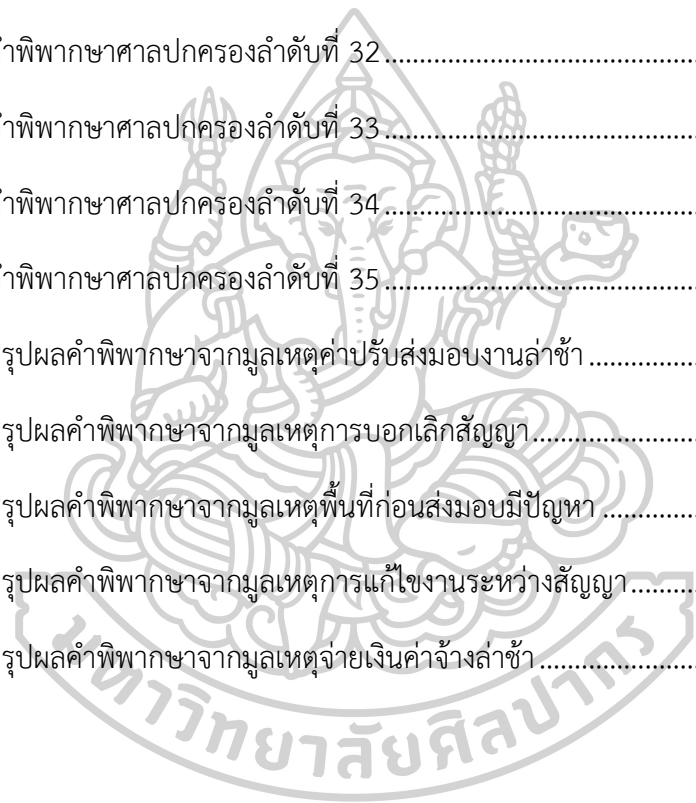
สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เฉพาะในหมวดที่ เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการก่อสร้าง	16
ตารางที่ 2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หมวดที่ 5	28
ตารางที่ 3 ตารางการเก็บข้อมูลข้อพิพาทจากเอกสารคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	55
ตารางที่ 4 จำนวนคดีแบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท	58
ตารางที่ 5 จำนวนคดีแบ่งตามปีของวันที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน	59
ตารางที่ 6 สิทธิการฟ้องร้อง	60
ตารางที่ 7 สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	61
ตารางที่ 8 ลักษณะการเรียกร้อง	62
ตารางที่ 9 ลักษณะงาน	63
ตารางที่ 10 ประเภทของโครงการ	64
ตารางที่ 11 มูลค่าโครงการ	65
ตารางที่ 12 ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	66
ตารางที่ 13 มูลเหตุของข้อพิพาท	67
ตารางที่ 14 ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	68
ตารางที่ 15 มูลค่าความเสียหาย	70
ตารางที่ 16 ผลคำพิพากษา	70
ตารางที่ 17 อำนาจการยุติข้อพิพาท	72
ตารางที่ 18 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 1	73
ตารางที่ 19 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 2	74

ตารางที่ 20 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 3	75
ตารางที่ 21 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 4	76
ตารางที่ 22 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 5	77
ตารางที่ 23 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 6	79
ตารางที่ 24 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 7	80
ตารางที่ 25 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 8	81
ตารางที่ 26 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 9	82
ตารางที่ 27 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 10	84
ตารางที่ 28 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 11	85
ตารางที่ 29 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 12	86
ตารางที่ 30 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 13	87
ตารางที่ 31 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 14	88
ตารางที่ 32 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 15	89
ตารางที่ 33 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 16	90
ตารางที่ 34 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 17	91
ตารางที่ 35 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 18	92
ตารางที่ 36 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 19	94
ตารางที่ 37 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 20	95
ตารางที่ 38 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 21	96
ตารางที่ 39 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 22	97
ตารางที่ 40 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 23	99
ตารางที่ 41 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 24	100
ตารางที่ 42 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 25	101

ตารางที่ 43 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 26	102
ตารางที่ 44 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 27	103
ตารางที่ 45 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 28	104
ตารางที่ 46 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 29	105
ตารางที่ 47 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 30	106
ตารางที่ 48 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 31	107
ตารางที่ 49 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 32	109
ตารางที่ 50 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 33	110
ตารางที่ 51 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 34	111
ตารางที่ 52 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 35	112
ตารางที่ 53 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า	115
ตารางที่ 54 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญา	123
ตารางที่ 55 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุพื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา	130
ตารางที่ 56 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุการแก้ไขงานระหว่างสัญญา	136
ตารางที่ 57 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า	141

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ขั้นตอนในการเกิดความขัดแย้ง.....	10
ภาพที่ 2 หลักการของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ.....	15
ภาพที่ 3 ลำดับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (e-bidding).....	25
ภาพที่ 4 ลำดับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือก.....	26
ภาพที่ 5 ลำดับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง.....	27
ภาพที่ 6 แผนผังแสดงขั้นตอนการศึกษา.....	50
ภาพที่ 7 จำนวนคดีแบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท.....	58
ภาพที่ 8 จำนวนคดีแบ่งตามปีของวันที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน.....	59
ภาพที่ 9 สิทธิการฟ้องร้อง.....	60
ภาพที่ 10 สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี.....	61
ภาพที่ 11 ลักษณะการเรียกร้อง.....	62
ภาพที่ 12 ลักษณะงาน.....	63
ภาพที่ 13 ประเภทของโครงการ.....	64
ภาพที่ 14 มูลค่าโครงการ.....	65
ภาพที่ 15 ช่วงเวลาการเกิดเหตุ.....	66
ภาพที่ 16 มูลเหตุของข้อพิพาท.....	67
ภาพที่ 17 ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง.....	69
ภาพที่ 18 มูลค่าความเสียหาย.....	70
ภาพที่ 19 ผลคำพิพากษา.....	71
ภาพที่ 20 อำนาจการยุติข้อพิพาท.....	72

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินการโครงการก่อสร้างนั้นประกอบไปด้วยผู้เกี่ยวข้องที่ร่วมดำเนินการหลากหลายฝ่ายตลอดระยะเวลาของโครงการก่อสร้าง ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะประกอบด้วยผู้ร่วมโครงการก่อสร้าง 3 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของงาน 2) ฝ่ายผู้รับจ้างหรือผู้รับเหมาก่อสร้าง และ 3) ผู้ควบคุมงานก่อสร้างหรือที่ปรึกษาโครงการ ที่จะคอยทำหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้างและให้คำปรึกษา โดยผู้ร่วมโครงการทุกฝ่ายจะเลือกใช้แบบก่อสร้าง (Drawings) รายการวัสดุที่ระบุรายละเอียดไว้ และวิธีดำเนินการก่อสร้าง (Specification) เป็นเอกสารอ้างอิงในการดำเนินการก่อสร้าง (กฤต ใจวรรณ สุวรรณ, 2562) ซึ่งโครงการก่อสร้างนั้นมีระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่ค่อนข้างนาน การประสานงานภายในโครงการก่อสร้างนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการร่วมกันของทุกฝ่ายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทว่าการดำเนินการย่อมมีรูปแบบและเงื่อนไขการดำเนินการที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาและข้อพิพาทระหว่างกันได้ ทำให้การดำเนินการโครงการก่อสร้างนั้น จำเป็นจะต้องทำข้อตกลงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร จึงต้องมีการทำ “สัญญา” ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในโครงการก่อสร้าง เพื่อกำหนดขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบ ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่ตกลงทำสัญญาร่วมกัน ซึ่งสัญญาที่ได้มีการยอมรับร่วมกันนั้นจะมีผลตามกฎหมายและถูกใช้ประกอบการตัดสินข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นของการดำเนินการโครงการก่อสร้าง

โดยลักษณะของสัญญาก่อสร้างจะเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบของโครงการและบทบาทของคู่สัญญา โดยที่หากคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีบทบาทเป็นภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โครงการก่อสร้างที่จะเกิดขึ้นจะต้องดำเนินการตามสัญญาของภาครัฐหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสัญญาทางปกครอง โดยที่คู่สัญญาจะต้องยึดหลักดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสัญญาก่อสร้างที่ได้ลงนามร่วมกันเป็นหลักในการดำเนินโครงการก่อสร้าง โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติรายละเอียดไว้อย่างชัดเจนภายใต้หลักการความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถตรวจสอบได้ เพื่อเป็นมาตรฐานให้แก่โครงการก่อสร้างของภาครัฐและรักษาผลประโยชน์ภาครัฐไว้เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติโครงการก่อสร้างภาครัฐหลายโครงการมักประสบปัญหาและอุปสรรค เช่น การก่อสร้างไม่เสร็จตามกำหนด มีการแก้ไขแบบระหว่างดำเนินการตามสัญญา (วารานนท์ คงสง และ ชัยวัฒน์ ภูวกรกุลชัย, 2562) โดยการเกิดปัญหาและอุปสรรคอาจก่อให้เกิดข้อพิพาทอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงข้อตกลงสัญญา แบบรูปรายการ งบประมาณค่าก่อสร้างและระยะเวลาการก่อสร้าง ซึ่งต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมจากสัญญาเดิม ทำให้รูปแบบและรายละเอียดสิ่งก่อสร้างเปลี่ยนแปลงไป ใช้ระยะเวลาการก่อสร้างและงบประมาณเพิ่มขึ้น กระทบต่อการบริหารงบประมาณ การบริหารจัดการงานก่อสร้าง การใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างที่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบวิธีปฏิบัติทางราชการ เป็นต้น (ปรีชา อินสาลี, 2556) ทำให้คู่สัญญาและผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการก่อสร้างได้รับผลกระทบซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงขึ้น โดยเฉพาะกับโครงการก่อสร้างภาครัฐที่ส่งผลเสียต่อภาครัฐและประโยชน์สาธารณะโดยตรง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐควรที่จะทำการศึกษาข้อบัญญัติกฎหมายและข้อพิพาทในอดีตอย่างละเอียด เพื่อวางแผนป้องกันการเกิดข้อพิพาท โดยเฉพาะสัญญาในการดำเนินการโครงการก่อสร้างของภาครัฐนั้น มีลักษณะที่เป็นรูปแบบชัดเจนและมีรายละเอียดของสัญญาที่ค่อนข้างตายตัวเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ยาก

อีกหนึ่งปัจจัยที่มักทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญานั้นคือความเป็นธรรมของสัญญา โดยในปัจจุบันรูปแบบของการร่างสัญญาโครงการก่อสร้างภาครัฐนั้นมักจะรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ โดยผู้รับจ้างจะมีอำนาจการต่อรองที่น้อยกว่าการทำสัญญาในภาคเอกชน และใช้เวลาดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ที่นานกว่า เนื่องจากทางภาครัฐจะต้องพิจารณาทั้งด้านราคา เวลา ทำให้การร้องขอค่าใช้จ่ายที่เกินกว่างบประมาณเป็นไปได้ยาก (ธนวัฒน์ บัวสาย, 2553) โดยการปรับปรุงให้สัญญามีความครอบคลุมและชัดเจนแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะสามารถลดการเกิดข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญาได้ ทั้งทางด้านระยะเวลาและงบประมาณ ทำให้โครงการก่อสร้างมีคุณภาพมากขึ้น (สถาพร คุระนันท์, พศพันธ์ ชาญวสุนันท์ & สุรพงษ์ ลิ่วไธสง, 2562)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสาเหตุที่นำไปสู่การเกิดข้อพิพาทภายในโครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการก่อสร้าง และสามารถบริหารจัดการเพื่อดำเนินการป้องกันมิให้เกิดข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐที่อาจเข้าสู่กระบวนการฟ้องร้องของศาล โดยการศึกษาข้อพิพาทในอดีตที่เคยเกิดขึ้นจากสัญญาก่อสร้างโครงการก่อสร้างภาครัฐเพื่อให้สามารถช่วยในการเตรียมความพร้อมและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐให้มีความครอบคลุม ชัดเจน และมีความยุติธรรมให้แก่คู่สัญญา รวมถึงเพื่อเป็นการวางแผนป้องกันการเกิดข้อพิพาทและวิธีแก้ไขข้อพิพาท ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารสัญญาโครงการก่อสร้าง

ภาครัฐเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ งานก่อสร้างแล้วเสร็จตามกำหนดเวลาและเป็นไปตามงบประมาณค่าก่อสร้างของสัญญา

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาสัญญาจ้างก่อสร้างของภาครัฐและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 เพื่อศึกษาคดีที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทโครงการก่อสร้างภาครัฐจากเอกสารคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุด

1.1.3 เพื่อวิเคราะห์ความถี่ของมูลเหตุการเกิดข้อพิพาทและวิธีระงับข้อพิพาทของคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

1.1.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดข้อพิพาทของโครงการก่อสร้างภาครัฐ

1.3 คำถามในการวิจัย

คดีที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐมีมูลเหตุจากอะไร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาโดยการสืบค้นคดีความในโครงการก่อสร้างภาครัฐของศาลปกครองสูงสุดที่มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดแล้วและศาลได้เผยแพร่สู่สาธารณะชนผ่านเว็บไซต์ www.admincourt.go.th โดยทำการสืบค้นคดีที่เกิดขึ้นตามปีทีโครงการก่อสร้างภาครัฐได้ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ไปจนถึงปี พ.ศ. 2564 และเกิดเป็นคดีพิพาทขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2562 ไปจนถึงปี พ.ศ.2565 จำนวนทั้งหมด 35 คดี เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ และเลือกศึกษาคดีข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐเฉพาะคดีปกครองที่ศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้พิพากษาให้คดีถึงที่สุดแล้วตามอำนาจของศาลปกครอง

1.5 ขั้นตอนของการศึกษา

1.5.1 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของโครงการก่อสร้างภาครัฐที่จะนำไปสู่การเกิดข้อพิพาทในกระบวนการศาลปกครอง ร่วมกับการศึกษาพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อบัญญัติกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการก่อสร้าง จากเอกสารงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง

1.5.2 สร้างตารางบันทึกข้อมูลข้อพิพาท แบ่งเป็นทั้งหมด 21 ประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับคดีพิพาทของศาลปกครอง

1.5.3 จัดเก็บข้อมูลคดีของศาลปกครองสูงสุด เพื่อสรุปเหตุการณ์ของคู่กรณีที่ทำให้เกิดการฟ้องร้องขึ้นและสรุปผลการพิจารณาและคำตัดสินของศาลปกครองสูงสุด

1.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลความถี่ของมูลเหตุการเกิดข้อพิพาทของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายในโครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์หาแนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากปัญหาหลักที่เกิดขึ้น

1.5.5 สรุปผลการศึกษา เพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1. หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างและแบบสัญญาก่อสร้างตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่องแบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อป้องกันการเกิดข้อพิพาท

1.6.2. ผู้รับจ้างโครงการก่อสร้างภาครัฐสามารถเตรียมตัววางแผนป้องกันการเกิดข้อพิพาท และสามารถจัดการแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้ ก่อนที่จะดำเนินการสู่กระบวนการของศาลปกครอง

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 นิยามศัพท์เฉพาะ

“งานก่อสร้าง” หมายถึง งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใดและการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคาร สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐพระราชบัญญัติ, 2560)

“หน่วยงานของรัฐ” หมายถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยราชการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ, 2560)

“การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ, 2560)

“คู่สัญญา” หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปแสดงเจตนากระทำนิติกรรมด้วยความสมัครใจของคู่กรณีก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมาย โดยฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาเป็นคำเสนอ และอีกฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาเป็น คำสนอง เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกันก็เกิดเป็นสัญญาขึ้น สัญญาจึงเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ที่สำคัญ ประการหนึ่ง (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 354 ถึง 394)

“ขัดแย้ง” ประกอบไปด้วยคำสองคำคือ “ขัด” ซึ่งหมายถึง การไม่ทำตาม ไม่ปฏิบัติ ผ่าฝืน ชินไว้ และคำว่า “แย้ง” หมายถึง ไม่ตรงหรือคิดเห็นไม่เหมือนกัน ไม่ลงรอยเดียวกัน ด้านทานไว้ การกระทำที่ขัดกันทั้งภายในตนเอง ระหว่างบุคคล และระหว่างกลุ่ม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

“พิพาท” หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปมีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อประเด็นปัญหา และฝ่ายหนึ่งที่มีความเห็นต่างกับอีกฝ่าย ได้มีการบังคับให้ฝ่ายที่เห็นต่างกับตน กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือยอมรับสภาพอย่างใด (สำนักส่งเสริมงานตุลาการศาลยุติธรรม, 2543)

“คดีปกครอง” หมายถึง คดีพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครอง ที่ประกอบไปด้วยหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นส่วนหนึ่งในคู่พิพาท โดยเกิดข้อพิพาทกับภาคเอกชน และข้อพิพาทที่คู่พิพาทเป็นหน่วยงานทางปกครองทั้งสองฝ่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ถูกต้องและรักษาสีทธิของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550)

“ศาลปกครอง” หมายถึง ศาลที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 276 และมีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีฐานะเทียบเท่าศาลยุติธรรมและมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษา “คดีปกครอง” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540)

2.2 ศาลปกครอง

ศาลปกครองได้แบ่งเขตอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองออกเป็น 2 ชั้น (พระราชบัญญัติ, 2542) ได้แก่

2.2.1 ศาลปกครองชั้นต้น ประกอบไปด้วยเขตอำนาจ ดังนี้

2.2.1.1 ศาลปกครองกลาง ซึ่งจะต้องจัดตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใกล้เคียง มีเขตอำนาจการตัดสินข้อพิพาทในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้งจังหวัดอื่นที่ไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค คือ จังหวัดนครนายก จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี และอาจใช้อำนาจในการตัดสินข้อพิพาทคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาคอื่นที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลาง

2.2.1.2 ศาลปกครองในภูมิภาค มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 94 ประกอบมาตรา 8 วรรคห้า ซึ่งสามารถพิจารณาการจัดตั้งและกำหนดขอบเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค จากการคำนึงถึงความเหมาะสมของปริมาณคดีในพื้นที่และการบริหารเพื่อจัดสรรบุคลากรของศาลปกครองให้ครอบคลุมทุกตำแหน่งได้ โดยในปัจจุบันศาลปกครองในภูมิภาค ที่มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง

2.2.2 ศาลปกครองสูงสุด ถูกจัดตั้งขึ้นในกรุงเทพมหานคร โดยคดีที่อยู่ในขอบเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ไม่ว่าจะมูลเหตุเกิดที่พื้นที่ใดในประเทศไทย หรือผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ใด

ก็สามารถยื่นคำฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ เพียงแต่จะต้องยื่นฟ้องโดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 อย่างถูกต้อง โดยลักษณะคดีที่อยู่ใน ขอบเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุดแบ่งเป็น 4 ประเภทตามมาตรา 11 ดังนี้

2.2.2.1 คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่มติที่ ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด โดยผู้ฟ้องคดีจะสามารถยื่นคำฟ้องคดีได้เพียง ศาลปกครองชั้นต้น หากมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดยังไม่ได้กำหนดให้คดีพิพาท ดังกล่าวสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้

2.2.2.2 คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

2.2.2.3 ลักษณะคดีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง สูงสุด ตัวอย่างเช่น มาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ ผู้ที่ต้องการยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการ พิทักษ์ระบบคุณธรรม จะต้องยื่นฟ้องคดีในประเด็นดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม

2.2.2.4 คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น โดยเป็นคดีที่ผู้ ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีต้องการยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อให้เกิดการ อุทธรณ์คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ตามกำหนดขั้นตอนของการตรวจอุทธรณ์

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 แนวคิดของความขัดแย้ง

ความขัดแย้งถือเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งที่จะนำไปสู่การเกิดข้อพิพาทในกระบวนการศาล โดย จะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมของคนหรือกลุ่มคนตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป มีพฤติกรรมจากความคิดเห็น ความ คาดหวัง ค่านิยม ที่เห็นต่างกันและไม่ลงรอยกัน อาจเกิดจากมีการรับรู้ในเป้าหมายที่แตกต่างกัน มี ความเข้าใจผิดหรือไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ส่งผลให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่มีความขัดแย้ง (งษ์ไชย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์, 2546) โดยพฤติกรรมความขัดแย้งนั้นสามารถส่งผลให้เกิดพฤติกรรมได้ทั้ง พฤติกรรมทางบวกและพฤติกรรมทางลบ กล่าวคือ พฤติกรรมความขัดแย้งทางบวกจะนำไปสู่การ พุดคุยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งนั้น แต่พฤติกรรม

ความขัดแย้งเชิงลบจะนำไปสู่พฤติกรรมที่รุนแรง เกิดการพุดคุยโดยวิธีการทะเลาะวิวาทขึ้น ไม่สามารถสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ได้ (รัฐพล เย็นใจมา และ สุรพล สุยะพรหม, 2561)

ผู้วิจัยได้หยิบยกทฤษฎีที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง เหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ประเภทของความขัดแย้ง เพื่อนำไปใช้ในการศึกษา วิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและการประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาและเลือกใช้วิธียุติความขัดแย้งในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

2.3.1.1 ทฤษฎีความขัดแย้งตามแนวคิดของ Socrates (อ้างถึงใน สุเทพ สุนทรเกษม , 2540) เป็นนักปราชญ์ชาวกรีกโบราณที่อธิบายว่าความขัดแย้งสามารถเกิดจากสาเหตุทางความรู้ของบุคคลสองฝ่ายที่แตกต่างกัน จึงนำไปสู่การเกิดผู้ถามและผู้ตอบ ซึ่งอาจส่งผลเสียในด้านการทะเลาะวิวาทซึ่งเป็นถือการขัดแย้งทางความรู้ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งพฤติกรรมดังกล่าวก็สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของทั้ง 2 ฝ่าย คือการตั้งคำถามและการตอบคำถามเพื่อทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยที่ผู้ตั้งคำถามมักจะทำการถามคำถามจนกระทั่งฝ่ายผู้ตอบคำถามไม่สามารถตอบคำถามได้ ฝ่ายผู้ถามจึงได้ทำการบอกคำตอบที่ถูกต้อง ขัดแย้ง จึงเรียกประเภทของความขัดแย้งนี้ว่า "ความขัดแย้งแบบสมเหตุสมผลมากกว่าเดิม" (Logical Consistency)

2.3.1.2 ทฤษฎีความขัดแย้งตามแนวคิดของ Max Weber (1968, อ้างถึงใน รัฐพล เย็นใจมา และ สุรพล สุยะพรหม, 2561) ได้ยอมรับว่าความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างบุคคลสามารถพบได้ทุกที่ในสังคมทุกยุคสมัย โดยความขัดแย้งนั้นจะเกิดจากผลของการกระทำใด ๆ ที่บุคคลต้องการบรรลุความปรารถนาโดยยึดตามวัตถุประสงค์ของตนเองเป็นหลัก จึงเกิดเป็นพฤติกรรมการจากอีกฝ่ายหนึ่งที่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากความปรารถนาหรือวัตถุประสงค์ไม่ตรงกับฝ่ายตนเอง Max Weber จึงอธิบายเหตุผลไว้ว่าความขัดแย้งเป็นผลที่เกิดจากการมีทรัพยากรจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ Max Weber ยังถือว่า "การแข่งขัน" (Competition) เป็นความขัดแย้งรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากในการแข่งขันนั้นจะต้องมีการตัดสินผลแพ้-ชนะ ทำให้ผู้แพ้ไม่ได้ทรัพยากรตามวัตถุประสงค์ จึงเรียกประเภทของความขัดแย้งนี้ว่า "ความขัดแย้งทางการแข่งขัน"

2.3.1.3 ทฤษฎีความขัดแย้งตามแนวคิดของ Georg Simmel (1968, อ้างถึงใน รัฐพล เย็นใจมา และ สุรพล สุยะพรหม, 2561) ผู้เป็นนักสังคมวิทยาที่นำเสนอทฤษฎีแนวความคิดที่ถูกต้องให้เห็นลักษณะของ "ความขัดแย้ง" เป็นรูปแบบความสัมพันธ์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกหรือเกิดกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกัน โดยความขัดแย้งภายในกลุ่มหรือระหว่างบุคคลเป็นส่วนช่วยแสดงให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์

ของสมาชิก ระดับของปฏิสัมพันธ์และความสามัคคีกลมเกลียวภายในกลุ่ม จึงเรียกประเภทของความขัดแย้งนี้ว่า "ความขัดแย้งทางปฏิสัมพันธ์"

2.3.1.4 ทฤษฎีความขัดแย้งตามแนวคิดของ Ludwig Feuerbach (1987, อ้างถึงใน รัฐพล เย็นใจมา และ สุรพล สุยะพรหม, 2561) เป็นนักทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับความขัดแย้งของชาวเยอรมัน โดยที่ Ludwig Feuerbach อธิบายไว้ว่ามนุษย์แต่ละคนต่างมีความเห็นแก่ตัวในตนเองและมนุษย์ทุกคนล้วนมีความพยายามที่จะครอบครองผลประโยชน์ทางวัตถุต่าง ๆ ไว้ให้ได้มากที่สุด แต่ทว่าหากมนุษย์ไม่สามารถที่จะครอบครองผลประโยชน์ทางวัตถุต่าง ๆ ได้มากตามที่ต้องการตั้งที่มนุษย์ตั้งใจไว้ ก็จะเป็นสาเหตุให้เกิดความขัดแย้งจากการแก่งแย่งแข่งขัน Ludwig Feuerbach จึงเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า "ความขัดแย้งทางวัตถุ" (Material Dialectic)

2.3.1.5 ทฤษฎีความขัดแย้งของ Immanuel Kant (2001, อ้างถึงใน รัฐพล เย็นใจมา และ สุรพล สุยะพรหม, 2561) นักทฤษฎีที่ศึกษาทฤษฎีความขัดแย้งได้เสนอทฤษฎีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญ คือ ความขัดแย้ง (Dialectic) ที่เกิดจาก ข้อเสนอที่คู่สัญญาตกลงร่วมกัน และเกิดเป็นข้อขัดแย้งขึ้นจากข้อเสนอนั้น จึงทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งกันขึ้นระหว่าง 2 ฝ่าย เนื่องจากโดยปกติธรรมชาติของมนุษย์จะมีความเห็นแก่ตัวในผลประโยชน์ (Natural Dialectics) ซึ่งเป็นความขัดแย้งด้านความคิดภายในจิตใจ จึงมักมีพฤติกรรมการละเมิดอีกฝ่าย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์เพิ่มเติมจากอีกฝ่ายอยู่เสมอ ทำให้ไม่สามารถดำเนินตามข้อเสนอเบื้องต้นได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาทฤษฎีความขัดแย้งข้างต้น พบว่าความขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้จากหลากหลายสาเหตุ โดยสาเหตุที่แตกต่างกันย่อมนำมาซึ่งลักษณะของข้อขัดแย้งที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งนี้อาจเกิดเป็นประโยชน์ขึ้นได้หากมีวัตถุประสงค์ในเชิงสร้างสรรค์ แต่จากแนวความคิดของนักทฤษฎีโดยส่วนใหญ่กล่าวไปในทางเดียวกันว่าความขัดแย้งจะนำมาซึ่งผลเสียจากความต้องการครอบครองผลประโยชน์มากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อผู้อื่น ดังนั้นการหาวิธีการจัดการและการระงับความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งสำคัญ

2.3.2 กระบวนการในการเกิดความขัดแย้ง

ความขัดแย้งที่ปรากฏขึ้นเป็นข้อพิพาทจนคู่พิพาททุกฝ่ายสามารถรับรู้ได้นั้น จะค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นตามลำดับเป็นขั้นตอน ตามแนวคิดของ Alan Filley (1975, อ้างถึงใน ศิริจันทร์ จุลนิล, 2562) ดังได้แสดงเป็นกระบวนการเกิดความขัดแย้งตามภาพที่ 1 โดยมีรายละเอียด คือ

1) สภาพการณ์ก่อนเกิดความขัดแย้ง (Antecedent condition of conflict) สถานการณ์หรือสภาพการณ์ปกติที่ปราศจากความขัดแย้ง หรือสภาพการณ์ก่อนที่จะมีปัจจัยสาเหตุนำไปสู่ความขัดแย้งทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและองค์กร

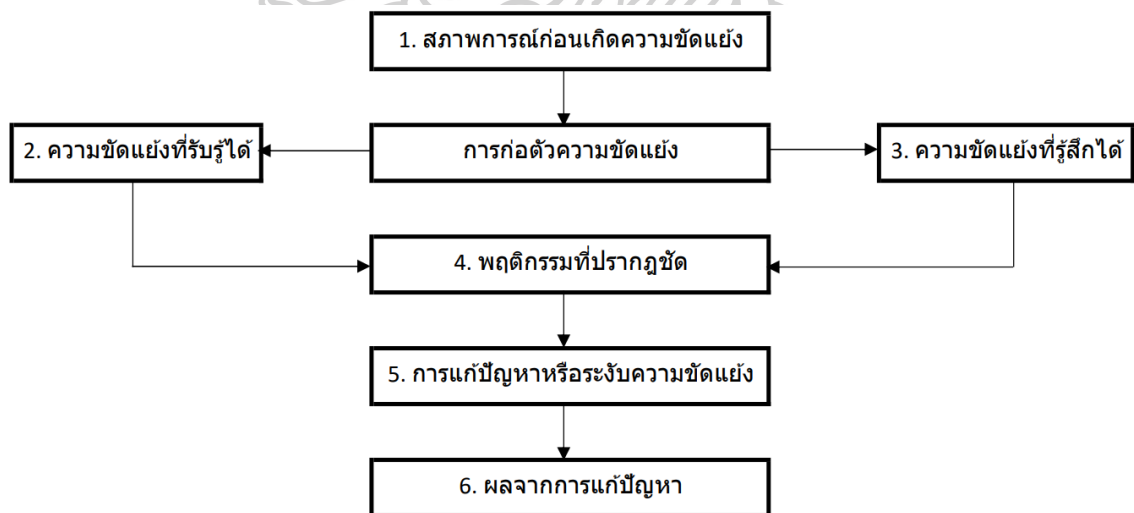
2) ความขัดแย้งที่รับรู้ได้ (Perceived Conflict) เป็นความขัดแย้งที่คู่พิพาททุกฝ่ายสามารถรับรู้ได้ว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นจากสภาพการณ์และปัจจัยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทั้งจากบุคคลและองค์กร

3) ความขัดแย้งที่รู้สึกได้ (Felt Conflict) เป็นความรู้สึกของคู่พิพาทแต่ละฝ่ายเมื่อกำลังจะมีความขัดแย้งเกิดขึ้น

4) พฤติกรรมแสดงออก (Manifest Behaviour) คือ การที่คู่พิพาทแสดงพฤติกรรมให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสามารถรับรู้การถึงความขัดแย้งที่ถูกแสดงออกมาได้ว่ามีความขัดแย้งขึ้นจริง

5) การแก้ไขปัญหาหรือการยุติความขัดแย้ง (Conflict Resolution or Supervision) เป็นกระบวนการแก้ไขหรือการยุติปัญหาความขัดแย้งซึ่งปรากฏชัดเจนต่อคู่พิพาทให้ลดน้อยลง

6) สถานการณ์ภายหลังจากการแก้ไขปัญหา (Resolution Aftermath) เป็นสถานการณ์ที่พบได้ภายหลังจากที่คู่พิพาทสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนในการเกิดความขัดแย้ง
ที่มา Alan Filley, 1975

2.3.3 สาเหตุของความขัดแย้ง

2.3.3.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น เกิดมาจากความแตกต่างทางด้านมุมมองที่แตกต่างกันในประเด็นเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่ไม่สามารถตกลงให้เข้าใจกันได้ระหว่างสองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่ายขึ้นไป โดยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ปัจจัยด้วยกัน (อรุณ รักธรรม, 2532) คือ

1) ความแตกต่างในการรับรู้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงของคู่พิพาทที่ทำให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลหรือการตีความต่างไปคนละด้าน เป็นสาเหตุทำให้การตัดสินใจและพฤติกรรมของคู่พิพาทแตกต่างกันไปตามปริมาณและเนื้อหาข้อมูลที่ตนได้รับ

2) เป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการของคนในองค์กรแตกต่างกันออกไปทำให้ผู้คนในองค์กรเลือกใช้วิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน เพื่อให้องค์กรของตนได้บรรลุผลตามที่ต้องการ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งต่อคู่พิพาท

3) ค่านิยมของคู่พิพาทแตกต่างกัน ทำให้วิถีแห่งความคิด ความเชื่อ ธรรมเนียมการปฏิบัติและวัฒนธรรมองค์กรแตกต่างกันออกไป ทำให้รูปแบบการตัดสินใจต่อการดำเนินการของแต่ละองค์กรแตกต่างกันจากรูปแบบความคิดที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งต่อคู่พิพาทในที่สุด

4) โครงสร้างองค์กรที่แตกต่างกันเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงสร้างระบบราชการ เนื่องจากองค์กรจะมีกฎ ระเบียบ วิธีดำเนินงาน การกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ซึ่งจะบังคับใช้กับคนในองค์กรและคู่พิพาท หากคู่พิพาทไม่สามารถยอมรับหรือปฏิบัติตามแบบแผนและกฎระเบียบขององค์กรได้ อาจก่อให้เกิดการขัดกับความรู้สึกหรือพฤติกรรมได้ เช่น กฎที่รัดกุมตายตัวอาจจำกัดความอิสระในการทำงานของคู่พิพาท ลำดับชั้นการบังคับบัญชาอาจส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน หรือในงานราชการจะมีข้อกำหนดบังคับที่เฉพาะเจาะจงส่งผลให้จำกัดรูปแบบการดำเนินงานของคู่พิพาท

5) การเปลี่ยนแปลงจากข้อตกลงเดิม ทั้งที่ตัวบุคคล ระหว่างบุคคล โครงสร้างหรือเป้าหมายขององค์กรซึ่งจะนำไปสู่ความขัดแย้ง เพราะทุกการเปลี่ยนแปลงย่อมกระทบต่อความรู้สึก การยอมรับและผลประโยชน์ของคู่พิพาทไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ยิ่งการดำเนินงานมีระดับการเปลี่ยนแปลงมากเท่าไร โอกาสที่คู่พิพาทจะเกิดความขัดแย้งและส่งผลเสียต่อการดำเนินงานก็ยิ่งมีมากเท่านั้น

6) พฤติกรรมส่วนบุคคลที่แตกต่างจากองค์กรเป็นสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น เนื่องด้วยพฤติกรรมของบุคคลสามารถนำไปสู่ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ขององค์กรและ

ความสัมพันธ์ระหว่างคู่พิพาทได้ ดังนั้น ยิ่งบุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างออกไปจากองค์กรมากเท่าใด โอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งก็จะมีมากขึ้น

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งถูกกำหนดขึ้นเพื่อบอกประเภทของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งในแต่ละประเภทของความขัดแย้งจะมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้นการทราบถึงสาเหตุของความขัดแย้งจะทำให้สามารถบริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยกระบวนการทางกฎหมายเพื่อใช้สำหรับพิจารณาพิพากษาคดีทางปกครองได้กำหนดลักษณะพฤติกรรมที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพื่อให้ศาลสามารถพิจารณาพิพากษาและออกคำสั่งตามอำนาจของศาลปกครองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.3.3.2 ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง

โครงการก่อสร้างภาครัฐเป็นโครงการก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ของประเทศที่มีฝ่ายภาครัฐเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยหากเกิดความขัดแย้งที่ขัดต่อข้อกำหนดดังกล่าวในโครงการก่อสร้างภาครัฐ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างทุกฝ่ายสามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง และก่อให้เกิดเป็น “คดีปกครอง” เพื่อหาวิธียุติข้อพิพาทผ่านกระบวนการพิพากษาข้อพิพาทของศาลปกครอง โดยศาลปกครองจะใช้คำว่า “ข้อพิพาท” ในการเรียกความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ได้กำหนดลักษณะพฤติกรรมซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อพิพาทขึ้น โดยแบ่งหัวข้อตามอำนาจการพิจารณาของศาลปกครองไว้ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง, 2542) ดังต่อไปนี้

1) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมี

ลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควรหรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

2) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากคำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

4) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

5) คดีพิพาทที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด

6) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

2.3.4 วิธีการระงับความขัดแย้ง

2.3.4.1 การยุติความขัดแย้งโดยกระบวนการทางศาลปกครอง

ศาลปกครองเป็นผู้ได้รับอำนาจหน้าที่ในการพิพากษาข้อพิพาทในคดีปกครองโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพื่อพิพากษาข้อพิพาทว่าฝ่ายใดมีสิทธิในการกระทำใดหรือต้องยุติการกระทำใด

1) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วนในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1)

2) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายภายในเวลาที่ศาลปกครองกำหนด ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

3) สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ในกรณีที่มีการฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการฟ้องเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

4) สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีการฟ้องให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงความเป็นอยู่ของสิทธิหรือหน้าที่นั้น

5) สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

2.3.4.2 การยุติความขัดแย้งโดยกระบวนการทางเลือก

นอกจากการเลือกใช้กระบวนการทางศาลเพื่อยุติความขัดแย้ง ยังมีวิธีการอื่นที่สามารถยุติความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสมกับการดำเนินงานและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากหลากหลายสาเหตุที่แตกต่างกัน โดยการยุติความขัดแย้งด้วยกระบวนการทางเลือกที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการยุติข้อพิพาทระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทให้ยุติลง ก่อนที่จะถูกดำเนินการพิพากษาคดีทางปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพื่อจำกัดขอบเขตความเสียหายทั้งด้านงบประมาณและระยะเวลาที่เกิดจากข้อขัดแย้งและกระบวนการยุติความขัดแย้ง โดยผู้เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งสามารถร่วมกันตกลงเลือกใช้วิธีการยุติความขัดแย้งได้ตามความเหมาะสมดังนี้

1) การเจรจาต่อรอง (Negotiation) วิธีการนี้ถือเป็นวิธีการพื้นฐานที่สุดเมื่อเกิดความไม่เข้าใจหรือข้อขัดแย้งระหว่างคู่พิพาทขึ้น สามารถทำได้โดยไม่มีขั้นตอนที่เป็นทางการ และสามารถทำได้ทุกสถานการณ์ตามที่คู่พิพาททุกฝ่ายสะดวกสามารถมาร่วมพูดคุยกันได้ โดยการที่คู่พิพาทสมัครใจเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อตกลงกันนั้นโดยไม่มีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง (ตะวัน มานะกุล, 2556)

2) การไกล่เกลี่ย (Mediation) สำนักงานระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ให้ความหมายของคำว่าไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ว่า วิธีการระงับข้อพิพาทโดยบุคคลที่สาม คือ ผู้ไกล่เกลี่ย (Mediator) ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคนกลางช่วยเหลือคู่พิพาทในการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อยุติปัญหาข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยผู้ไกล่เกลี่ยไม่มีหน้าที่ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทเหมือนอนุญาโตตุลาการ ที่สามารถวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทหรือการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมซึ่งมีอำนาจตัดสินคดีได้ แต่ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่ต้องประสานความเข้าใจ ระหว่างคู่พิพาท และในขณะเดียวกัน ผู้ไกล่เกลี่ยเองต้องแสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหาที่คู่พิพาททุกฝ่ายน่าจะยอมรับเป็นที่ยุติ (กัญญาพัชร ดุลยพัชร และ กรกฎ ทองชะโชค, 2565)

3) อนุญาโตตุลาการ (Arbitration) คือ กระบวนการที่คู่พิพาทตกลงกันให้บุคคลที่สามที่มีความเป็นกลาง เป็นอิสระและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่พิพาทนั้น เป็นผู้ทำการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทดังกล่าว โดยคู่พิพาทจะต้องยอมรับคำวินิจฉัยชี้ขาดและผูกพันที่จะปฏิบัติตาม

คำชี้ขาดนั้นด้วย การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการนั้น คู่พิพาทตกลงให้มีได้ในขณะทำสัญญาหรือขณะมีข้อพิพาทหรือแม้แต่ฟ้องร้องต่อศาลแล้วก็ขอให้ใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการในศาลได้อีก โดยคู่พิพาททั้งสองฝ่ายเป็นผู้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ (เยี่ยม อรุโณทัยวิวัฒน์ และ บรรเจิด สิงคะเนติ, 2563)

2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ

2.4.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ถูกประกาศใช้ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อการใช้เงินงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ สามารถรักษาประโยชน์ของรัฐและสาธารณชน โดยเกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐ และสามารถเป็นการป้องกันปัญหาการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงยังเป็นแบบแผนให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้และกฎกระทรวง ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หลักการสำคัญคือ คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้ (ภาพที่ 2)

คุณค่า	โปร่งใส	มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	ตรวจสอบได้
โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน	โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุดังกล่าว โดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอมิ หลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน	โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ	โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ภาพที่ 2 หลักการของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ที่มา : พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ, 2560

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติขอบเขตการบังคับใช้ไว้ทั้งหมด 15 หมวด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งโครงการก่อสร้างภาครัฐเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการดำเนินการและเป็นโครงการที่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของสาธารณชนโดยตรง ทำให้ฝ่ายภาครัฐที่ต้องการประกาศจัดซื้อจัดจ้างในโครงการก่อสร้างจะต้องศึกษารายละเอียดของโครงการก่อสร้างอย่างรอบคอบเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐและสาธารณชน เช่นเดียวกับฝ่ายเอกชนที่หากต้องการร่วมเป็นคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐจะต้อง

ศึกษาข้อมูลโครงการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนและทำให้โครงการก่อสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอพระราชบัญญัติดังกล่าวเฉพาะในหมวดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการก่อสร้างเท่านั้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เฉพาะในหมวดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการก่อสร้าง

ที่มา : พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ, 2560

หมวด 1 บททั่วไป	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
6 บททั่วไป	ภายใต้พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐสามารถจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ โดยหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามแนวทางพระราชบัญญัตินี้ ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยต้องยึดหลักผลประโยชน์ของภาครัฐและประโยชน์สาธารณะในการทำงาน
7 การยกเว้นการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	พระราชบัญญัตินี้ไม่สามารถบังคับใช้กับ <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง 2. การจัดซื้อจัดจ้างยุโรปกรณ์และการบริการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติโดยวิธีรัฐบาล ต่อรัฐบาลหรือโดยการจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนดไว้ 3. การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพื่อการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา หรือการจ้างที่ปรึกษา ทั้งนี้ ที่ไม่สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ 4. การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ 5. การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศร่วมกับเงินงบประมาณ 6. การจัดซื้อจัดจ้างของสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ โดยใช้เงินบริจาครวมทั้งดอกผลของเงินบริจาค โดยไม่ใช้เงินบริจาค่นั้นร่วมกับเงินงบประมาณ

มาตรา	ข้อกฎหมาย
9 การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ	ห้ามไม่ให้มีการกำหนดคุณลักษณะพิเศษเป็นการเฉพาะ ที่ใกล้เคียงกับยี่ห้อใด ยี่ห้อหนึ่ง หรือผู้ขายรายใดรายหนึ่งเป็นการเฉพาะ ยกเว้นว่ามีวัตถุประสงค์การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้นมีเพียงยี่ห้อเดียวหรือผู้ขายเพียงรายเดียว
10 การห้ามเปิดเผยข้อมูล	ห้ามไม่ให้หน่วยงานรัฐเปิดเผยสาระสำคัญของข้อเสนอ และทางเทคนิคที่เป็นข้อมูลเฉพาะของผู้ยื่นข้อเสนอ เนื่องจากอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการยื่นข้อเสนอต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น
11 การจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้าง	หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างประจำปีและต้องประกาศเผยแพร่ในระบบสารสนเทศตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่หน่วยงานภาครัฐ ยกเว้น 1. มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือพัสดุที่ใช้ในราชการลับ 2. ต้องการใช้งานโดยฉุกเฉินหรือขายทอดตลาด 3. จ้างที่ปรึกษาวงเงินไม่เกินที่กฎหมายกำหนด 4. มีความจำเป็นเร่งด่วนในการจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างหรือเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
12 การบันทึกรายงานผลการพิจารณา	เพื่อประโยชน์การตรวจสอบข้อมูลเมื่อมีการร้องขอ หน่วยงานของรัฐต้องมีการบันทึกรายงานผลการพิจารณารายละเอียด วิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ
13 ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการ	ในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในงานจัดซื้อจัดจ้างนั้น
14 กรณีดำเนินการผิดพลาด	ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ผิดพลาดหรือเนื่องด้วยความผิดเล็กน้อยและไม่ส่งผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้นอย่างมีนัยสำคัญ การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมยุติหรือเสียไป วัตถุประสงค์ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปโดยเรียบร้อยและไม่สร้างความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐและสาธารณะ
15 ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง	ระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดจะเป็นส่วนที่บ่งบอรายละเอียดผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างพัสดุโดยวิธีใดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใด และภายในวงเงินเท่าใด

หมวด 2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
16-19 ข้อตกลงคุณธรรม	ภาคประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และฝ่ายภาครัฐจะต้องจัดตั้งข้อตกลงด้านคุณธรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการ ผู้ร่วมยื่นข้อเสนอ และผู้สังเกตการณ์
หมวด 3 คณะกรรมการ	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
20-45 คณะกรรมการ	กำหนดให้มีคณะกรรมการ 5 ชุด ดังนี้ 1. คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ 2. คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ 3. คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ 4. คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต 5. คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องเรียน
หมวด 4 องค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
46-50 หน้าที่ของกรมบัญชีกลาง	กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ ดังนี้ 1. ดูแลและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ e-GP และจัดทำประกาศเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของกรมบัญชีกลางผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ 2. จัดทำฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุแต่ละโครงการ 3. รวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงาน 4. กำหนดและจัดการฝึกอบรมตามที่มีในหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาเจ้าหน้าที่การจัดซื้อจัดจ้างให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามหลักวิชาชีพและพระราชบัญญัตินี้ 5. ปฏิบัติงานธุรการ งานวิชาการ การศึกษาหาข้อมูล งานประชุม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หมวด 5 การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
51-53 การขึ้นทะเบียน ผู้ประกอบการ	<p>1. คณะกรรมการราคากลางจะเป็นผู้มีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบการตามงานก่อสร้าง จะต้องเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลาง</p> <p>2. คณะกรรมการราคากลางอาจจะใช้สิทธิประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการพัสดุอื่นนอกเหนือจากผู้ประกอบการงานก่อสร้างเป็นผู้เข้าร่วมยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ ในกรณีเห็นสมควร และผู้ประกอบการนั้นจะเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลาง</p> <p>3. หน่วยงานของรัฐอื่นไม่สามารถจัดให้มีการขึ้นทะเบียนเพิ่มเติม หากกรมบัญชีกลางขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการรายใดแล้ว</p>
หมวด 6 การจัดซื้อจัดจ้าง	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
54-68 วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	<p>วิธีการจัดจ้างที่ใช้กับงานก่อสร้าง 3 วิธี ได้แก่</p> <p>1) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้าเป็นผู้ยื่นข้อเสนอประกวดราคา</p> <p>2) วิธีคัดเลือก ได้แก่ หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะไปยังผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐต้องการ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าสามรายเข้ายื่นข้อเสนอประกวดราคา เว้นแต่ในการจัดซื้อจัดจ้างนั้นพบว่าผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย</p> <p>3) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ หน่วยงานของรัฐเชิญดำเนินการชวนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือเปิดโอกาสให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา ครอบคลุมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยตรงในวงเงินเล็กน้อยตามที่กฎกระทรวง</p> <p>การจัดซื้อจัดจ้างกำหนดให้เลือกใช้วิธีการประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ให้ใช้วิธีคัดเลือก</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประกาศแล้วไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ • เป็นพัสดุที่มีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือซับซ้อน • จำเป็นเร่งด่วน • มีข้อจำกัดด้านเทคนิคต้องระบุข้อ • ต้องซื้อจากต่างประเทศ • พักตร์ในราชการลับ

	<ul style="list-style-type: none"> • งานจ้างซ่อม • กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง <p>กรณีดังต่อไปนี้ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือกแล้วแต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอหรือไม่มีผู้ได้รับการคัดเลือก • จัดซื้อจัดจ้างในวงเงินไม่เกินวงเงินที่กำหนดในกฎกระทรวง • การจัดซื้อจัดจ้างมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว • สถานการณ์ฉุกเฉิน อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ • จัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์หรือต่อเนื่องของโครงการก่อสร้าง • เป็นพัสดุที่ขายทอดตลาด • ซื้อที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เฉพาะแห่ง • กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
หมวด 9 การทำสัญญา	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
93 แบบสัญญา	<p>หน่วยงานของรัฐต้องทำจัดทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยต้องผ่านความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย</p> <p>ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำสัญญาตามแบบหรือไม่สามารถใช้สัญญาที่สำนักงานอัยการสูงสุดผ่านความเห็นชอบได้ หรือไม่สามรถส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดเห็นชอบทันเวลา หน่วยงานของรัฐสามารถส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจสอบเพื่อเห็นชอบภายหลังได้ และให้หน่วยงานของรัฐประกาศในราชกิจจานุเบกษาคด้วย</p>
95 การจ้างช่วง	<p>สัญญาที่ทำในราชอาณาจักรต้องมีการระบุข้อตกลงในการห้ามคู่สัญญาไปจ้างช่วงให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่สัญญาทำงานอีกทอดหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการทำงานทั้งหมดหรือแค่บางส่วน เว้นแต่ได้รับอนุญาตการจ้างช่วงบางส่วนจากหน่วยงานของรัฐที่เป็นคู่สัญญา</p>

มาตรา	ข้อกฎหมาย
<p>96</p> <p>การจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญาที่ไม่ทำตามแบบสัญญา</p>	<p>หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญาตามมาตรา 93 ก็ได้ เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา 56 (1) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา 56 (2) (ข) (ง) หรือ (ฉ) หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา 70 (3) (ข) 2. การจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานของรัฐ 3. คู่สัญญาสามารถส่งมอบพัสดุได้ครบถ้วนภายในห้าวันทำการนับตั้งแต่วันที่นัดจากวันทำข้อตกลงเป็นหนังสือ 4. การเช่าซึ่งผู้เช่าไม่ต้องเสียเงินอื่นใดนอกจากค่าเช่า 5. กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
<p>97</p> <p>การแก้ไขสัญญา</p>	<p>สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ ยกเว้นกรณี ดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการแก้ไขตามมาตรา 93 วรรคห้า 2. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์ 3. เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ 4. กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง <p>ภาครัฐสามารถส่งร่างสัญญาที่แก้ไขไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาผ่านความเห็นชอบก่อนในกรณีการแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะเสียประโยชน์หรือไม่รัดกุมพอ</p>
<p>98-99</p> <p>การเผยแพร่สาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลง</p>	<p>หน่วยงานของรัฐต้องประกาศเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด เกี่ยวกับสาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้ลงนามแล้ว รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลงในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐ</p> <p>โดยหากรายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการทำสัญญาที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด</p>

หมวด 10 การบริหารสัญญาและ การตรวจสอบพัสดุ	
มาตรา	ข้อกำหนด
100 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	ให้ฝ่ายภาครัฐเป็นผู้มีอำนาจ มีสิทธิในการดำเนินการตามสัญญาหรือข้อตกลง และในการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อรับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ
101 ผู้ควบคุมงาน	ให้มีผู้ควบคุมงานซึ่งแต่งตั้งโดยฝ่ายภาครัฐผู้มีอำนาจเพื่อรับผิดชอบในการควบคุมงานก่อสร้าง ประเภทงานจ้างก่อสร้างที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงาน
102 การงดหรือลดค่าปรับ	การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของฝ่ายภาครัฐ โดยมีอำนาจพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ 2. เหตุสุดวิสัย 3. เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย 4. เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
103 การบอกเลิกสัญญา	ให้อยู่ในขอบเขตดุลพินิจของฝ่ายภาครัฐที่มีอำนาจบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงกับคู่สัญญา กรณีที่มีเหตุบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุตามที่กฎหมายกำหนด 2. เหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานหรือทำงานให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 3. เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือในสัญญาหรือข้อตกลง 4. เหตุอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
104-105 การมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ	ในกรณีที่สัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เกิดขึ้นจากกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ยึดหลักปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ส่วนไม่เป็นสาระสำคัญเกิดความผิดพลาดไม่ร้ายแรงตามการพิจารณาของคณะกรรมการสัญญาฉบับนั้นจะไม่ยุติและไม่ถือเป็นโมฆะ โดยสามารถดำเนินการสัญญาต่อไปได้ รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

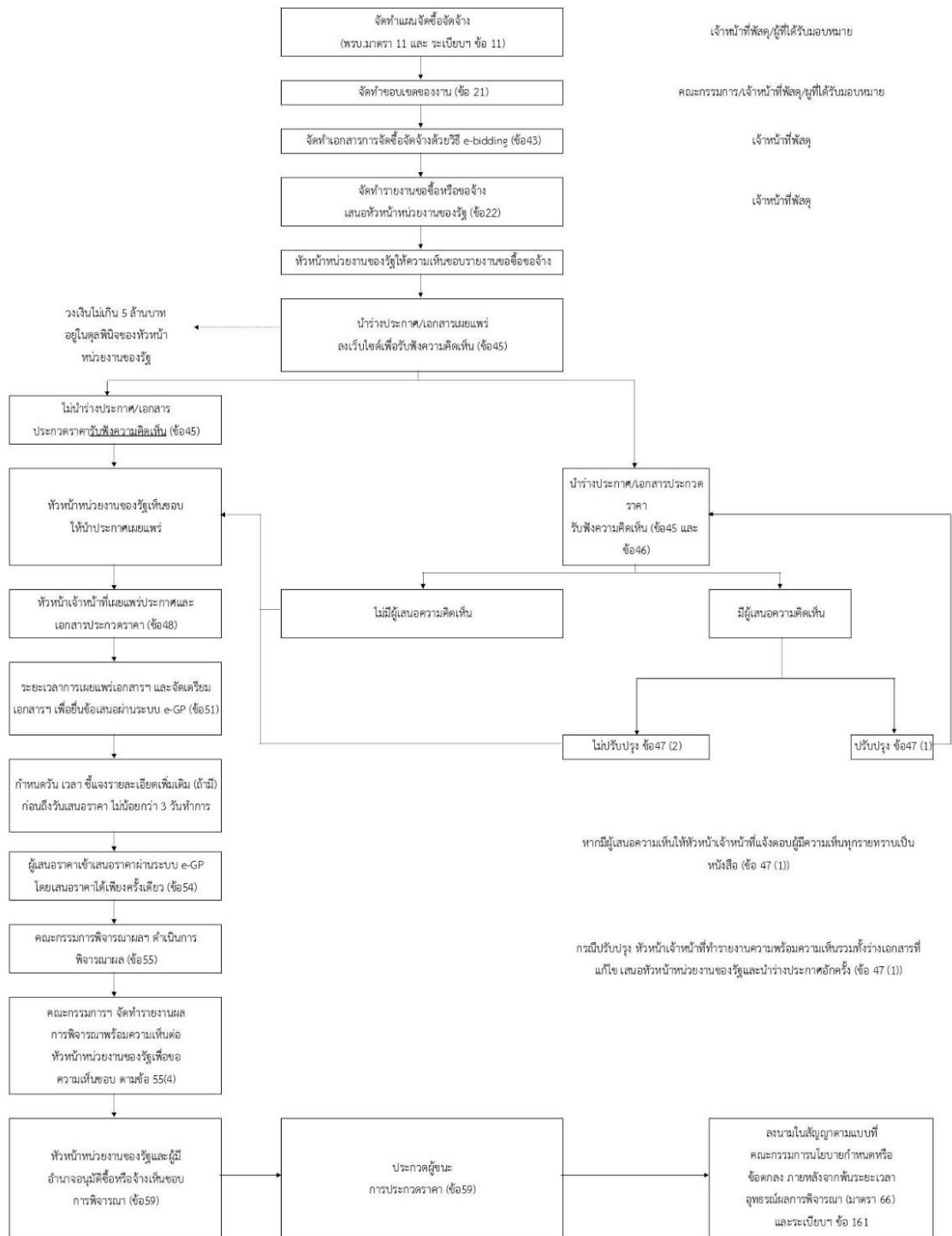
หมวด 11 การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
109-111 ลักษณะเป็นผู้ทำงาน	<p>ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา ที่จัดว่ามีลักษณะเป็นผู้ทำงาน มีรายละเอียดดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นผู้ยื่นข้อเสนอที่ได้รับการคัดเลือกแล้วแต่ไม่ยอมไปทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือภายในเวลาที่กำหนด 2. คู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามที่สัญญากำหนดหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ 3. ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญากระทำการใดที่มีลักษณะเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม 4. เมื่อผลการปฏิบัติตามสัญญาของที่ปรึกษาหรือผู้ให้บริการงานออกแบบหรืองานก่อสร้างพบว่ามีข้อบกพร่อง ผิดพลาด หรือก่อให้เกิดข้อผิดพลาด 5. ผู้ให้บริการมีส่วนได้ส่วนเสียทางใดทางหนึ่งกับผู้ประกอบการงานก่อสร้าง
หมวด 13 การบริหารพัสดุ	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
112-113 การบริหารพัสดุ	<p>การควบคุมและดูแลพัสดุที่อยู่ในความครอบครองให้มีการใช้และการบริหารพัสดุที่เหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์มากที่สุด กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเป็นผู้จัดทำ รวมถึงการเก็บการบันทึกการเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด</p>
หมวด 14 การอุทธรณ์	
มาตรา	ข้อกฎหมาย
114-115 เรื่องในการอุทธรณ์	<p>กำหนดให้ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนोजัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิอุทธรณ์ในเรื่อง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเลือกใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างพัสดุหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผล 2. หน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ 3. เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะตามกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความนี้ พระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ
116-117 การยื่นอุทธรณ์	<p>การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ในหนังสืออุทธรณ์ภายใน 7 วันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และจะต้องระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลอันเป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ให้ชัดเจน พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์</p>

มาตรา	ข้อกฎหมาย
118-119 วินัยการอุทธรณ์	<p>ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว หากไม่เห็นด้วยให้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน 3 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว</p> <p>เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้รับรายงานจากหน่วยงานของรัฐแล้วให้พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว โดยหากเรื่องใดไม่สามารถพิจารณาได้ทันกำหนดเวลานั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน</p> <p>กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างจริงอย่างมีนัยสำคัญ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์สั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควรในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น หรือไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป</p> <p>ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหาย ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องต่อศาลเพื่อเรียกร้องชดเชยค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องร้องดังกล่าวต้องไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว</p>

2.4.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

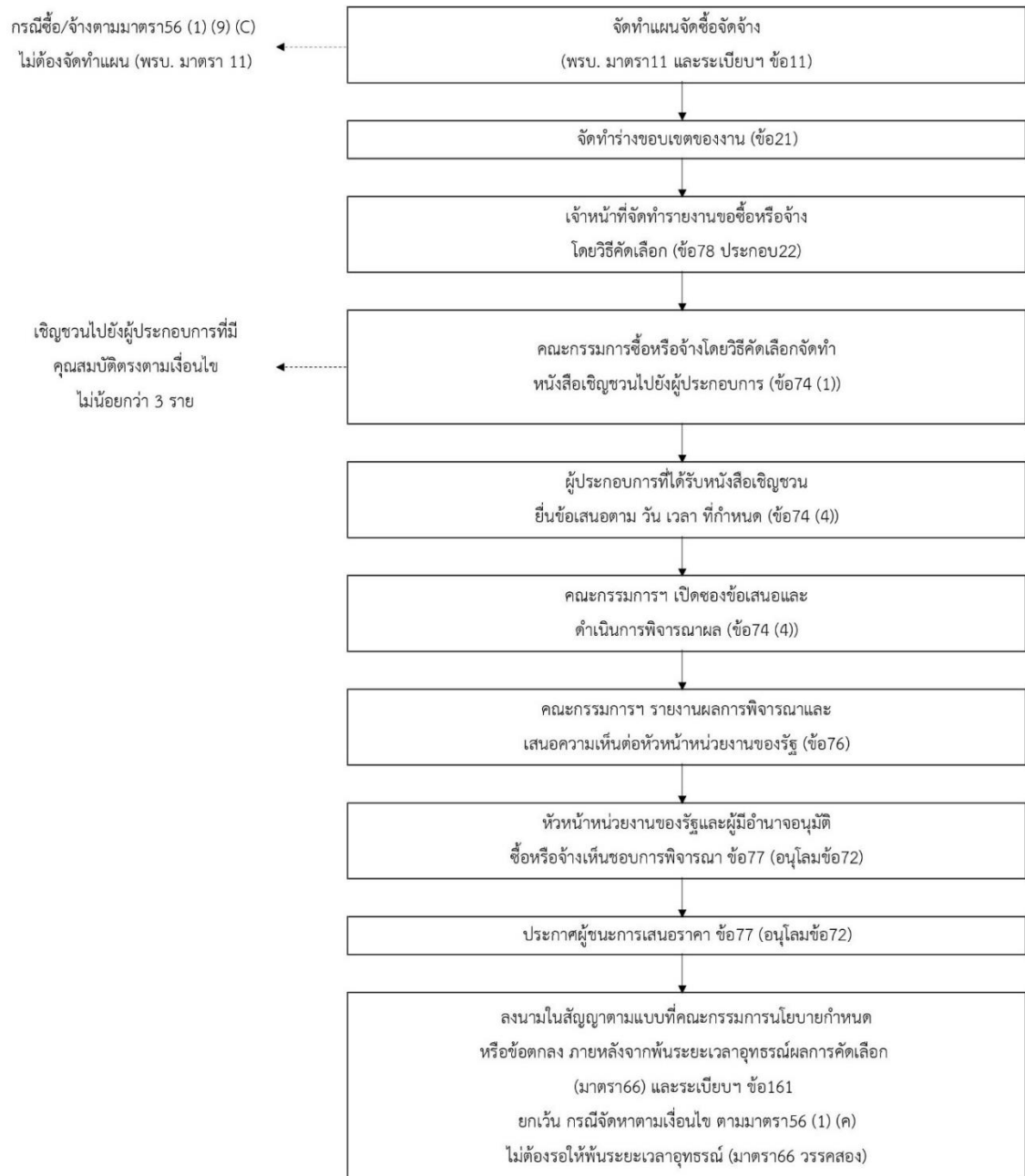
ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เป็นข้อกฎหมายที่ถูกบัญญัติออกมาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ แนวทางปฏิบัติและรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งคู่สัญญาทั้งฝ่ายภาครัฐและเอกชนจะต้องศึกษารายละเอียดจากกฎหมายทั้งสองฉบับอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่มีรายละเอียดค่อนข้างมากและแต่ละวิธีจะมีความเหมาะสมกับประเภทโครงการก่อสร้างแตกต่างกัน ทำให้หากเลือกใช้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างถูกวิธีจะส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและประโยชน์สาธารณะ

1) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป มีขั้นตอนตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ลำดับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (e-bidding)
ที่มา กรมบัญชีกลาง, 2560

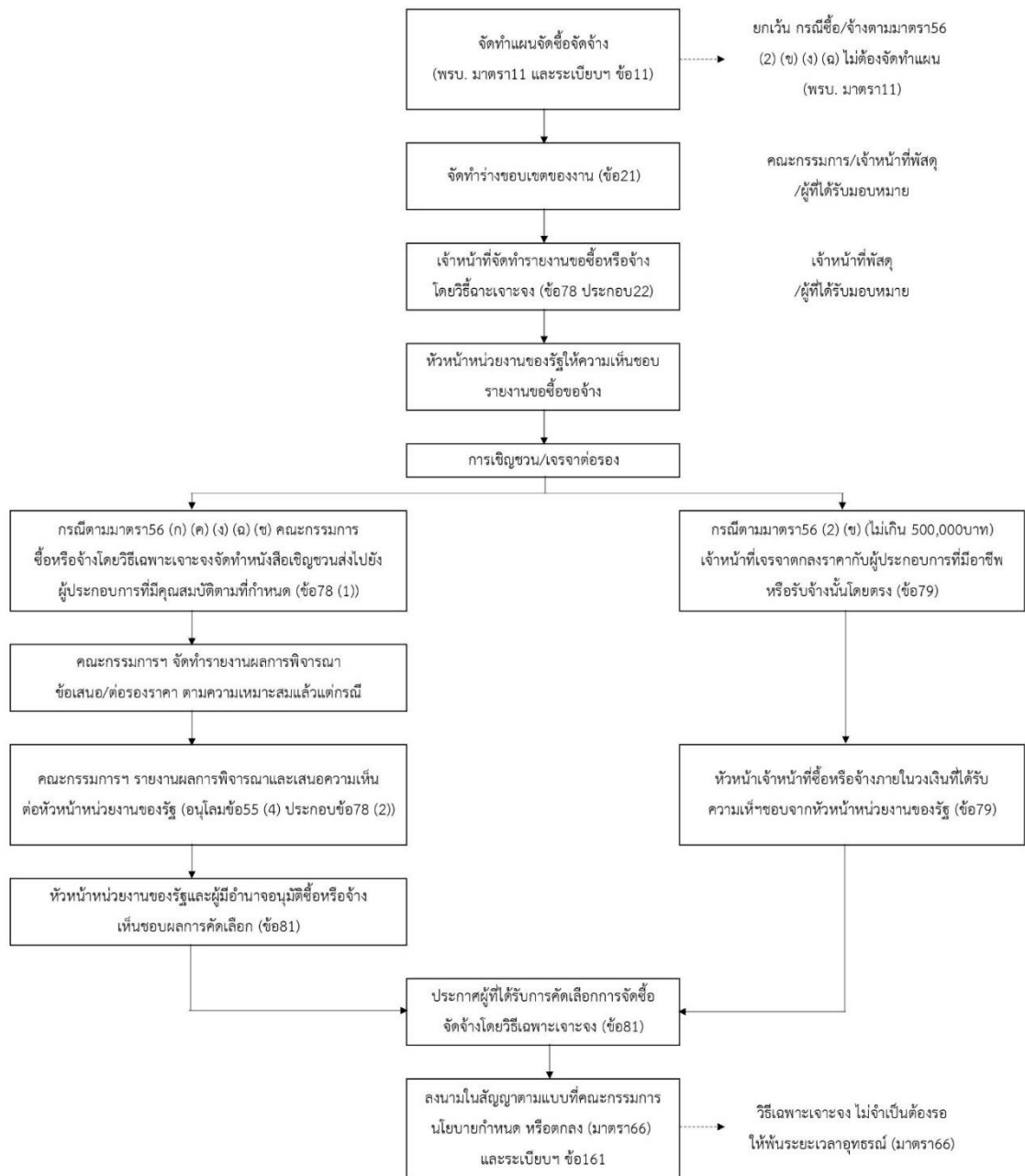
2) วิธีคัดเลือก มีขั้นตอนดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ลำดับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือก

ที่มา กรมบัญชีกลาง, 2560

3) วิธีเฉพาะเจาะจง มีขั้นตอนดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ลำดับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง
ที่มา กรมบัญชีกลาง, 2560

ภายหลังจากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเกิดการตกลงทำสัญญา คู่สัญญาทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการบริหารสัญญาให้เป็นไปตามรายละเอียดของสัญญาและตรงตามวัตถุประสงค์ทั้งทางด้านระยะเวลาและงบประมาณ รวมถึงการบริหารสัญญายังสามารถลดการเกิดข้อพิพาทและการป้องกันการเกิดข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างได้ โดยโครงการก่อสร้างภาครัฐจะต้องยึดหลักการบริหารสัญญาตามรายละเอียดของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอข้อกฎหมายดังกล่าวเฉพาะในส่วนของหลักเกณฑ์วิธีการ แนวทางปฏิบัติและรายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับสัญญา และการบริหารสัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐระเบียบกระทรวงการคลัง, 2560) ดังนี้

ตารางที่ 2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หมวดที่ 5

ที่มา ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ, 2560

หมวด 5 การทำสัญญาและหลักประกัน	
ข้อ	ข้อกฎหมาย
161	การลงนามในสัญญาและการแก้ไขสัญญาเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
162	การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ 0.01 - 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 - 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภค ที่มีผลกระทบต่อสาธารณชน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด
165	หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพของพัสดุ หรือรายละเอียดของงาน รวมทั้งราคาของพัสดุหรืองานตามสัญญาหรือข้อตกลงที่จะทำการแก้ไขก่อนแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง เพื่อให้การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงต้องอยู่ภายในขอบเขตวัตถุประสงค์เดิมของสัญญาหรือข้อตกลงของคู่สัญญา
166	สำหรับการซื้อหรือจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดหลักประกันการเสนอราคา แก่งานจ้างที่มีวงเงินซื้อหรือจ้างหรือวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้าง เกินกว่า 5,000,000 บาท

ข้อ	ข้อกำหนด
167	<p>หลักประกันสัญญาให้ใช้อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.เงินสด 2.เช็คหรือตราพท์ที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่าย 3.หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศ 4.หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 5.พันธบัตรรัฐบาลไทย
168	กำหนดให้มูลค่าหลักประกันการเสนอราคาและหลักประกันสัญญาเป็นจำนวนเต็มในอัตราร้อยละห้าของวงเงินงบประมาณหรือราคาพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น
170	อย่างช้าต้องไม่เกินภายใน 15 วัน ให้หน่วยงานของรัฐคืนหลักประกันให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอ คู่สัญญา หรือผู้ค้ำประกัน นับถัดจากวันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว
171	ในการทำสัญญาหากมีการแก้ไขสัญญา โดยส่งผลทำให้วงเงินตามสัญญาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในกรณีเพิ่มขึ้น คู่สัญญาต้องนำหลักประกันสัญญามาวางเท่ากับวงเงินหลักประกันสัญญาที่ได้เพิ่มนั้น
172	คู่สัญญาสามารถขอคืนหลักประกันการรับเงินล่วงหน้าแต่บางส่วนได้ กรณีที่หลักประกันการรับเงินล่วงหน้าเมื่อหน่วยงานของรัฐได้หักเงินที่จะจ่ายแต่ละครั้งที่จะใช้คืนเงินล่วงหน้าที่คู่สัญญาได้รับไปหรือนำหลักประกันมาวางเท่ากับมูลค่าของเงินที่ต้องหัก ทั้งนี้ต้องระบุไว้เป็นเงื่อนไขในเอกสารเชิญชวนและในสัญญาด้วย
173	ให้ภาครัฐกำหนดอัตราการหักเงินตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนดตามเงินที่ต้องจ่ายในงวดนั้นเพื่อเป็นหลักประกัน ในการจ้างงานก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐ กำหนดการแบ่งการชำระค่าจ้างออกเป็นงวด โดยมีความประสงค์ให้มีการหักเงินประกันผลงานในแต่ละงวด

หมวด 6 การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ	
ข้อ	ข้อกำหนด
177	กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้แต่งตั้งผู้ควบคุมงาน กรณีที่การจ้างก่อสร้างมีขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็นระยะ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงานจริง
178	ผู้ควบคุมงาน มีหน้าที่ดังนี้ 1.ตรวจและควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการโดยสิ่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควร 2.ภาครัฐสามารถสั่งพักงานไว้ก่อนได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าแบบรูปรายการละเอียดหรือข้อกำหนดในสัญญามีข้อความขัดกันหรือไม่ปลอดภัย จากนั้นให้รายงานต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ 3.จัดบันทึกสภาพการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน พร้อมจัดบันทึกผลการปฏิบัติงานหรือเหตุที่หยุดงานและสาเหตุที่มีการหยุดงาน 4.รายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างว่าเป็นไปตามสัญญาหรือไม่
181	ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งการเรียกค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงจากคู่สัญญา แก่ผู้รับจ้าง ภายใน 7 วันทำการ กรณีที่สัญญาหรือข้อตกลงได้ครบกำหนดส่งมอบแล้ว และมีค่าปรับเกิดขึ้น
182	ให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน กรณีที่มีการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงที่ต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้แก่คู่สัญญาทราบ
183	หากปรากฏกรณีที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนตามขอบเขตสัญญาหรือข้อตกลง และภาครัฐจะต้องทำการปรับเงินตามสัญญาหรือข้อตกลง โดยหากจำนวนเงินค่าปรับถูกปรับจนกระทั่งเกินกว่าร้อยละ 10 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ให้หน่วยงานภาครัฐพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงนั้นได้ เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ยินยอมเสียค่าปรับต่อไป
186	กรณีที่สัญญาใกล้จะครบกำหนดการรับประกันความชำรุดบกพร่องของงาน กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาความชำรุดบกพร่องของพัสดุที่เกิดขึ้นจริงภายในกำหนดเวลา เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จากนั้นให้คืนหลักประกันสัญญาต่อไป
187	กรณีที่การบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงไม่ได้เกิดจากฝ่ายภาครัฐ โดยที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำการเรียกค่าปรับจากการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง หากคู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้างเห็นว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการชดเชยค่าเสียหาย คู่สัญญาสามารถยื่นคำร้องต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าเสียหายได้

ข้อ	ข้อกำหนด
188	ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการคณะ โดยเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาความเสียหาย”
189	คณะกรรมการพิจารณาความเสียหาย ถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณามูลค่าความเสียหายและทำหน้าที่กำหนดวงเงินค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากรายละเอียดข้อเท็จจริงตามคำร้องของคู่สัญญา

2.4.3 ประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แบบสัญญาจ้างก่อสร้าง

แบบสัญญาที่ใช้ในการลงนามของคู่สัญญาตามการจัดซื้อจัดจ้างจะมีการกำหนดขึ้นเป็นแบบสัญญามาตรฐานให้ทุกโครงการจัดซื้อจัดจ้างยึดถือและปฏิบัติตาม โดยหากต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแบบสัญญามาตรฐานจะต้องแก้ไขตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเฉพาะแบบสัญญาจ้างก่อสร้างซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ข้อ 1 ข้อตกลงว่าจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างทำงาน..... ณตำบล/
แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่งสัญญานี้ รวมทั้ง
เอกสารแนบท้ายสัญญา

ผู้รับจ้างตกลงที่จะจัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจน
อุปกรณ์ต่าง ๆ ชนิดดีเพื่อใช้ในงานจ้างตามสัญญานี้

ข้อ 2 เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

2.1 ผนวก 1(แบบรูป).....จำนวน.....(.....) หน้า

2.2 ผนวก 2(รายการละเอียด).....จำนวน.....(.....) หน้า

2.3 ผนวก 3(ใบแจ้งปริมาณงานและราคา).....จำนวน.....
(.....) หน้า

2.4 ผนวก 4(ใบเสนอราคา).....จำนวน.....(.....) หน้า

ความได้ในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดหรือแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อความในสัญญานี้บังคับ และในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง คำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้างให้ถือเป็นที่สุด และผู้รับจ้างไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าจ้าง ค่าเสียหายหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติมจากผู้ว่าจ้างทั้งสิ้น

ข้อ 3 หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในขณะที่ทำสัญญานี้ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็น.....เป็นจำนวนเงิน.....บาท ซึ่งเท่ากับร้อยละ..... ของราคาค่าจ้างตามสัญญา มามอบให้แก่ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้

กรณีผู้รับจ้างใช้หนังสือค้ำประกันมาเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา หนังสือค้ำประกันดังกล่าวจะต้องออกโดยธนาคารที่ประกอบกิจการในประเทศไทย หรือโดยบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งเวียนให้ทราบตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนด หรืออาจเป็นหนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดก็ได้ และจะต้องมีอายุการค้ำประกันตลอดไปจนกว่าผู้รับจ้างพ้นข้อผูกพันตามสัญญานี้

หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบให้ตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีอายุครอบคลุมความรับผิดทั้งปวงของผู้รับจ้างตลอดอายุสัญญา ถ้าหลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบให้ดังกล่าวลดลงหรือเสื่อมค่าลง หรือมีอายุไม่ครอบคลุมถึงความรับผิดของผู้รับจ้างตลอดอายุสัญญา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม รวมถึงกรณี ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าเป็นเหตุให้ระยะเวลาแล้วเสร็จหรือวันครบกำหนดความรับผิดในความชำรุดบกพร่องตามสัญญาเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเกิดขึ้นคราวใด ผู้รับจ้างต้องทำหลักประกันใหม่หรือหลักประกันเพิ่มเติมให้มีจำนวนครบถ้วนตามวรรคหนึ่งนำมามอบให้แก่ผู้ว่าจ้างภายใน..... วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง

หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบไว้ตามข้อนี้ ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างโดยไม่มีดอกเบี้ยเมื่อผู้รับจ้างพ้นจากข้อผูกพันและความรับผิดทั้งปวงตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ 4 (ก) ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

(สำหรับสัญญาที่เป็นราคาต่อหน่วย)

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างเป็นจำนวนเงิน.....

บาท ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน.....บาท ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาต่อหน่วยเป็นเกณฑ์ตามรายการแต่ละประเภทดังที่ได้กำหนดไว้ในใบแจ้งปริมาณงานและราคา ตามเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 3

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างตกลงว่าจำนวนปริมาณงานที่กำหนดไว้ในบัญชีรายการก่อสร้างหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคานี้เป็นจำนวนโดยประมาณเท่านั้น จำนวนปริมาณงานที่แท้จริงอาจจะมากหรือน้อยกว่านี้ก็ได้ ซึ่งผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามราคาต่อหน่วยของงานแต่ละรายการที่ได้ทำเสร็จจริง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างตกลงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงราคาต่อหน่วยหรือเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการที่จำนวนปริมาณงานในแต่ละรายการได้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ทั้งนี้ นอกจากในกรณีต่อไปนี้

4.1 เมื่อปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงในส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 125 (หนึ่งร้อยยี่สิบห้า) แต่ไม่เกินร้อยละ 150 (หนึ่งร้อยห้าสิบ) ของปริมาณงานที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคา จะจ่ายให้อัตราร้อยละ 90 (เก้าสิบ) ของราคาต่อหน่วยตามสัญญา

4.2 เมื่อปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงในส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 150 (หนึ่งร้อยห้าสิบ) ของปริมาณงานที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคา จะจ่ายให้อัตราร้อยละ 83 (แปดสิบสาม) ของราคาต่อหน่วยตามสัญญา

4.3 เมื่อปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงน้อยกว่าร้อยละ 75 (เจ็ดสิบห้า) ของปริมาณงานที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคา จะจ่ายให้ตามราคาต่อหน่วยในสัญญาและจะจ่ายเพิ่มชดเชยเป็นค่า Overhead และ Mobilization สำหรับงานรายการนั้นในอัตราร้อยละ 17 (สิบเจ็ด) ของผลต่างระหว่างปริมาณงานทั้งหมดของงานรายการนั้นตามสัญญา โดยประมาณกับปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงคูณด้วยราคาต่อหน่วยตามสัญญา ทั้งนี้ การจ่ายเงินเพิ่มชดเชยเป็นค่า Overhead และ Mobilization ดังกล่าว ผู้ว่าจ้างจะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างในงวดสุดท้ายของการจ่ายเงินค่างานตามสัญญา

4.4 ผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินที่เพิ่มขึ้นตามข้อ 4.1 หรือ 4.2 ดังกล่าวข้างต้น ในงวดสุดท้ายของการจ่ายเงินหรือก่อนงวดสุดท้ายของการจ่ายเงินตามที่ผู้ว่าจ้างจะพิจารณาเห็นสมควร เว้นแต่กรณีที่ผู้ว่าจ้างพิจารณาเห็นว่าปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงดังกล่าว มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานอื่น

ที่เหลืออีกทั้งงานที่เหลืออยู่ก็มีได้มีผลกระทบต่อการทำงานที่แล้วเสร็จจริงในงวดดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ว่าจ้าง อาจจ่ายเงินที่เพิ่มขึ้นให้แก่ผู้รับจ้างพร้อมกับการจ่ายเงินค่างานงวดนั้น ๆ และการพิจารณาว่างานใดอยู่ในหลักเกณฑ์ดังกล่าวหรือไม่ เป็นดุลพินิจโดยเด็ดขาดของผู้ว่าจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงที่จะจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างเป็นรายเดือนตามเนื้องานที่ทำเสร็จจริง เมื่อผู้ว่าจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าจ้างได้ทำการตรวจสอบผลงานที่ทำเสร็จแล้ว และปรากฏว่าเป็นที่พอใจตรงตามข้อกำหนดแห่งสัญญาในทุกประการ ผู้ว่าจ้างจะออกหนังสือรับรองการรับมอบงานนั้น ให้ไว้แก่ผู้รับจ้าง

การจ่ายเงินงวดสุดท้ายจะจ่ายให้เมื่องานทั้งหมดตามสัญญาได้แล้วเสร็จทุกประการรวมทั้งการทำสถานที่ก่อสร้างให้สะอาดเรียบร้อย

การจ่ายเงินตามเงื่อนไขแห่งสัญญานี้ ผู้ว่าจ้างจะโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้รับจ้าง ชื่อธนาคาร.....สาขา.....ชื่อบัญชี.....เลขที่บัญชี.....ทั้งนี้ ผู้รับจ้างตกลงเป็นผู้รับภาระเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการอื่นใดเกี่ยวกับการโอน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใด (ถ้ามี) ที่ธนาคารเรียกเก็บ และยินยอมให้มีการหักเงินดังกล่าวจากจำนวนเงินโอนในงวดนั้น ๆ (ความในวรรคนี้ใช้สำหรับกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะจ่ายเงินตรงให้แก่ผู้รับจ้าง (ระบบ Direct Payment) โดยการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้รับจ้าง ตามแนวทางที่กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของงบประมาณเป็นผู้กำหนด แล้วแต่กรณี)

ข้อ 4 (ข) ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

(สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม)

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างจำนวนเงิน.....บาท ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน.....บาท ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาเหมารวมเป็นเกณฑ์ และกำหนดการจ่ายเงินเป็นงวดๆ ดังนี้

งวดที่ 1 เป็นจำนวนเงิน.....บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน.....ให้แล้วเสร็จภายใน.....

งวดที่ 2 เป็นจำนวนเงิน.....บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน.....ให้แล้วเสร็จภายใน.....

งวดสุดท้าย เป็นจำนวนเงิน.....บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามสัญญา รวมทั้งทำสถานที่ก่อสร้างให้สะอาดเรียบร้อย

ข้อ 5 เงินค่าจ้างล่วงหน้า

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้รับจ้าง เป็นจำนวนเงิน.....บาท ซึ่งเท่ากับร้อยละ..... ของราคาค่าจ้าง ตามสัญญาที่ระบุไว้

เงินค่าจ้างล่วงหน้าดังกล่าวจะจ่ายให้ภายหลังจากที่ผู้รับจ้างได้วางหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าเป็น..... (หนังสือค้ำประกันหรือหนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารภายในประเทศหรือพันธบัตรรัฐบาลไทย).....เต็มตามจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้านั้นให้แก่ผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องออกใบเสร็จรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าตามแบบที่ผู้ว่าจ้างกำหนดให้และผู้รับจ้างตกลงที่จะกระทำตามเงื่อนไขอันเกี่ยวกับการใช้จ่ายและการใช้คืนเงินค่าจ้างล่วงหน้า นั้น ดังต่อไปนี้

5.1 ผู้รับจ้างจะใช้เงินค่าจ้างล่วงหน้านั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามสัญญาเท่านั้น หากผู้รับจ้างใช้จ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเงินค่าจ้างล่วงหน้า นั้นในทางอื่น ผู้ว่าจ้างอาจจะเรียกเงินค่าจ้างล่วงหน้าคืนจากผู้รับจ้างหรือบังคับเอาจากหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าได้ทันที

5.2 เมื่อผู้ว่าจ้างเรียกร้อง ผู้รับจ้างต้องแสดงหลักฐานการใช้จ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้า เพื่อพิสูจน์ว่าได้เป็นไปตามข้อ 5.1 ภายในกำหนด 15 (สิบห้า) วัน นับถัดจากวันได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง หากผู้รับจ้างไม่อาจแสดงหลักฐานดังกล่าว ภายในกำหนด 15 (สิบห้า) วัน ผู้ว่าจ้างอาจเรียกเงินค่าจ้างล่วงหน้าคืนจากผู้รับจ้างหรือบังคับเอาจากหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าได้ทันที

5.3 (ก) (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาต่อหน่วย)

ในการจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามข้อ 4 (ก) ผู้ว่าจ้างจะหักเงินค่าจ้างในแต่ละเดือนเพื่อชดใช้คืนเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้จำนวนร้อยละ.....(.....) ของจำนวนเงินค่าจ้างในแต่ละเดือน (16) ทั้งนี้ จนกว่าจำนวนเงินที่หักไว้จะครบตามจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่ผู้รับจ้างได้รับไปแล้ว ยกเว้นค่าจ้างเดือนสุดท้ายจะหักไว้เป็นจำนวนเท่ากับจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่เหลือทั้งหมด

5.3 (ข) (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม)

ในการจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามข้อ 4 (ข) ผู้ว่าจ้างจะหักเงินค่าจ้างในแต่ละงวดเพื่อชดใช้คืนเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้จำนวนร้อยละ.....(.....) ของจำนวนเงิน

ค่าจ้างในแต่ละงวดจนกว่าจำนวนเงินที่หักไว้จะครบตามจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่ได้รับไป แล้ว ยกเว้นค่าจ้างงวดสุดท้ายจะหักไว้เป็นจำนวนเท่ากับจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่เหลือทั้งหมด

5.4 เงินจำนวนใด ๆ ก็ตามที่ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ว่าจ้างเพื่อชำระหนี้ หรือเพื่อชดใช้ความรับผิดชอบต่าง ๆ ตามสัญญา ผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินค่าจ้างงวดที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้าง ก่อนที่จะหักชดใช้คืนเงินค่าจ้างล่วงหน้า

5.5 ในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญา หากเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่เหลือเกินกว่า จำนวนเงินที่ผู้รับจ้างจะได้รับหลังจากหักชดใช้ในกรณีอื่นแล้ว ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายคืนเงินจำนวนที่เหลือ นั้นให้แก่ผู้ว่าจ้าง ภายใน 7 (เจ็ด) วัน นับถัดจากวันได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง

5.6 (ก) (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาต่อหน่วย)

ผู้ว่าจ้างจะคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้รับจ้าง ต่อเมื่อผู้ ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างไว้ครบจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าตามข้อ 5.3 (ก) แล้ว เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับจ้างมีสิทธิขอคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าบางส่วนก่อนได้

(1) กรณีผู้รับจ้างได้วางหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้ฉบับเดียว หากผู้ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างล่วงหน้าไปแล้ว ผู้รับจ้างมีสิทธิขอคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้า ในส่วนที่ผู้ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างล่วงหน้าไปแล้วนั้น โดยผู้รับจ้างจะต้องนำหลักประกันการรับเงินค่าจ้าง ล่วงหน้าฉบับใหม่ที่มีมูลค่าเท่ากับเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่เหลืออยู่มาวางให้แก่ผู้ว่าจ้าง

(2) กรณีผู้รับจ้างได้วางหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้หลายฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับมีมูลค่าเท่ากับจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่ผู้ว่าจ้างจะต้องหักไว้ในแต่ละงวด หากผู้ว่าจ้างได้หัก เงินค่าจ้างล่วงหน้าในงวดใดแล้ว ผู้รับจ้างมีสิทธิขอคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าในงวดนั้นได้

5.6 (ข) (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม)

ผู้ว่าจ้างจะคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้รับจ้าง ต่อเมื่อผู้ ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างไว้ครบจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าตามข้อ 5.3 (ข) แล้ว เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับจ้างมีสิทธิขอคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าบางส่วนก่อนได้

(1) กรณีผู้รับจ้างวางหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้ฉบับเดียว หาก ผู้ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างล่วงหน้าไปแล้ว ผู้รับจ้างมีสิทธิขอคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าใน ส่วนที่ผู้ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างล่วงหน้าไปแล้วนั้น โดยผู้รับจ้างจะต้องนำหลักประกันการรับเงินค่าจ้าง ล่วงหน้าฉบับใหม่ที่มีมูลค่าเท่ากับเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่เหลืออยู่มาวางให้แก่ผู้ว่าจ้าง

(2) กรณีผู้รับจ้างได้วางหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้หลายฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับมีมูลค่าเท่ากับจำนวนเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่ผู้ว่าจ้างจะต้องหักไว้ในแต่ละงวด หากผู้ว่าจ้างได้หักเงินค่าจ้างล่วงหน้าในงวดใดแล้ว ผู้รับจ้างมีสิทธิขอคืนหลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าในงวดนั้นได้

ข้อ 6 การหักเงินประกันผลงาน

ในการจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างแต่ละงวด ผู้ว่าจ้างจะทำการหักเงินจำนวนร้อยละ.....(.....) ของเงินที่ต้องจ่ายในงวดนั้นเพื่อเป็นประกันผลงาน ในกรณีที่เงินประกันผลงานถูกหักไว้แล้วเป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า.....บาท (.....) ผู้รับจ้างมีสิทธิที่จะขอเงินประกันผลงานคืน โดยนำหนังสือคำประกันของธนาคารหรือหนังสือคำประกันอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งออกโดยธนาคารภายในประเทศมามอบให้ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันแทนก็ได้

ผู้ว่าจ้างจะคืนเงินประกันผลงาน และ/หรือหนังสือคำประกันของธนาคารดังกล่าว ตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีดอกเบี้ยให้แก่ผู้รับจ้างพร้อมกับการจ่ายเงินค่าจ้างงวดสุดท้าย

ข้อ 7 (ก) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนงานให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ว่าจ้าง โดยแสดงถึงขั้นตอนของการทำงานและกำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานหลักต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จ

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงาน และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวนี้

ถ้าผู้รับจ้างมิได้เสนอแผนงาน หรือมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลาหรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญานี้ไม่กระทบสิทธิของผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง

การที่ผู้ว่าจ้างมิใช่สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดตามสัญญา

ข้อ 7 (ข) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ เดือน

พ.ศ. และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ เดือน พ.ศ. ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลา หรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือตกเป็นผู้ล้มละลายหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปด้วย การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญานั้นไม่กระทบสิทธิของผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดตามสัญญา

ข้อ 8 ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง

เมื่องานแล้วเสร็จบริบูรณ์ และผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานจากผู้รับจ้างหรือจากผู้รับจ้างรายใหม่ ในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญาตามข้อ 7 หากมีเหตุชำรุดบกพร่องหรือเสียหายเกิดขึ้นจากการจ้างนี้ ภายในกำหนด.....(.....) ปี(.....) เดือน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบงานดังกล่าว ซึ่งความชำรุดบกพร่องหรือเสียหายนั้นเกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้างอันเกิดจากการใช้วัสดุที่ไม่ถูกต้องหรือทำไว้ไม่เรียบร้อย หรือทำไม่ถูกต้องตามมาตรฐานแห่งหลักวิชา ผู้รับจ้างจะต้องรีบทำการแก้ไขให้เป็นที่เรียบร้อยโดยไม่ชักช้า โดยผู้ว่าจ้างไม่ต้องออกเงินใด ๆ ในกรณีทั้งสิ้น หากผู้รับจ้างไม่กระทำการดังกล่าวภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างหรือไม่ทำการแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยภายในเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนด ให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะทำการนั้นเองหรือจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้น โดยผู้รับจ้างต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

ในกรณีเร่งด่วนจำเป็นต้องรีบแก้ไขเหตุชำรุดบกพร่องหรือเสียหายโดยเร็ว และไม่อาจรอให้ผู้รับจ้างแก้ไขในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งได้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเข้าจัดการแก้ไขเหตุชำรุดบกพร่องหรือเสียหายนั้นเอง หรือจ้างผู้อื่นให้ซ่อมแซมความชำรุดบกพร่องหรือเสียหาย โดยผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายทั้งหมด

การที่ผู้ว่าจ้างทำการนั้นเอง หรือจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นแทนผู้รับจ้าง ไม่ทำให้ผู้รับจ้างหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา หากผู้รับจ้างไม่ซัดใช้ค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายตามที่ผู้ว่าจ้างเรียกร้องผู้ว่าจ้างมีสิทธิบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาได้

ข้อ 9 การจ้างช่วง

ผู้รับจ้างจะต้องไม่เอางานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งสัญญานี้ไปจ้างช่วงอีกทอดหนึ่ง เว้นแต่การจ้างช่วงงานแต่บางส่วนที่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างแล้ว การที่ผู้ว่าจ้างได้อนุญาตให้จ้างช่วงงานแต่บางส่วนดังกล่าวนี้ ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหน้าที่ตามสัญญานี้ และผู้รับจ้างจะยังคงต้องรับผิดชอบในความผิดและความประมาทเลินเล่อของผู้รับจ้างช่วง หรือของตัวแทนหรือลูกจ้างของผู้รับจ้างช่วงนั้นทุกประการ

กรณีผู้รับจ้างไปจ้างช่วงงานแต่บางส่วนโดยฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ผู้รับจ้างต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินในอัตราร้อยละ.....(.....) ของวงเงินของงานที่จ้างช่วงตามสัญญา ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ข้อ 10 การควบคุมงานของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องควบคุมงานที่รับจ้างอย่างเอาใจใส่ ด้วยประสิทธิภาพและความชำนาญ และในระหว่างทำงานที่รับจ้างจะต้องจัดให้มีผู้แทนซึ่งทำงานเต็มเวลาเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมงานของผู้รับจ้าง ผู้แทนดังกล่าวจะต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้รับจ้าง คำสั่งหรือคำแนะนำต่าง ๆ ที่ผู้ว่าจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้งได้แจ้งแก่ผู้แทนเช่นว่านั้น ให้ถือว่าเป็นคำสั่งหรือคำแนะนำที่ได้แจ้งแก่ผู้รับจ้าง การแต่งตั้งผู้แทนตามข้อนี้จะต้องทำเป็นหนังสือและต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง การเปลี่ยนตัวหรือแต่งตั้งผู้แทนใหม่จะทำได้หากไม่ได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างก่อน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะขอให้เปลี่ยนตัวผู้แทนตามวรรคหนึ่ง โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจ้าง และผู้รับจ้างจะต้องทำการเปลี่ยนตัวผู้แทนนั้นโดยพลัน โดยไม่คิดค่าจ้างหรือราคาเพิ่มหรืออ้างเป็นเหตุเพื่อขยายอายุสัญญาอันเนื่องมาจากเหตุนี้

ข้อ 11 ความรับผิดของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่ออุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือภัยอันตรายใด ๆ อันเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายจากการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับจ้าง และจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างช่วงด้วย (ถ้ามี)

ความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่งานที่ผู้รับจ้างได้ทำขึ้น แม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ตาม ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบโดยซ่อมแซมให้คืนดีหรือเปลี่ยนให้ใหม่โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง เว้นแต่ความเสียหายนั้นเกิดจากความผิดของผู้ว่าจ้าง ทั้งนี้ ความรับผิดชอบของผู้รับจ้างดังกล่าวในข้อนี้จะสิ้นสุดลง เมื่อผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานครั้งสุดท้าย ซึ่งหลังจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบเพียงในกรณีชำรุดบกพร่อง หรือความเสียหายดังกล่าวในข้อ 8 เท่านั้น

ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในความเสียหายใด ๆ อันเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับจ้าง รวมถึงผู้รับจ้างช่วง (ถ้ามี) ตามสัญญานี้ หากผู้ว่าจ้างถูกเรียกร้องหรือฟ้องร้องหรือต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกไปแล้ว ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีการว่าต่างแก้ต่างให้แก่ผู้ว่าจ้างโดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง รวมทั้งผู้รับจ้างจะต้องชดใช้ค่าเสียหายนั้น ๆ ตลอดจนค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเกิดจากการถูกเรียกร้องหรือถูกฟ้องร้องให้แก่ผู้ว่าจ้างทันที

ข้อ 12 การจ่ายเงินแก่ลูกจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายเงินแก่ลูกจ้างที่ผู้รับจ้างได้จ้างมาในอัตราและตามกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างได้ตกลงหรือทำสัญญาไว้ต่อลูกจ้างดังกล่าว

ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้างดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายแก่ผู้รับจ้างมาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของผู้รับจ้างดังกล่าว และให้ถือว่าผู้ว่าจ้างได้จ่ายเงินจำนวนนั้นเป็นค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว

ผู้รับจ้างจะต้องจัดให้มีประกันภัยสำหรับลูกจ้างทุกคนที่จ้างมาทำงาน โดยให้ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบทั้งปวงของผู้รับจ้าง รวมทั้งผู้รับจ้างช่วง (ถ้ามี) ในกรณีความเสียหายที่คิดค่าสินไหมทดแทนได้ตามกฎหมาย ซึ่งเกิดจากอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายใด ๆ ต่อลูกจ้างหรือบุคคลอื่นที่ผู้รับจ้างหรือผู้รับจ้างช่วงจ้างมาทำงาน ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวพร้อมทั้งหลักฐานการชำระเบี้ยประกันให้แก่ผู้ว่าจ้างเมื่อผู้ว่าจ้างเรียกร้อง

ข้อ 13 การตรวจงานจ้าง

ถ้าผู้ว่าจ้างแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา เพื่อควบคุมการทำงานของผู้รับจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษานั้น มีอำนาจเข้าไปตรวจการงานในโรงงานและสถานที่ก่อสร้างได้ทุกเวลา และผู้รับจ้างจะต้องอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการนั้นตามสมควร

การที่มีคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษานั้น ทำให้ผู้รับจ้างพ้นความรับผิดชอบตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่งไม่

ข้อ 14 แบบรูปและรายการละเอียดคลาดเคลื่อน

ผู้รับจ้างรับรองว่าได้ตรวจสอบและทำความเข้าใจในแบบรูปและรายการละเอียดโดยถี่ถ้วนแล้ว หากปรากฏว่าแบบรูปและรายการละเอียดนั้นผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไปจากหลักการทางวิศวกรรมหรือทางเทคนิค ผู้รับจ้างตกลงที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้ง เพื่อให้งานแล้วเสร็จบริบูรณ์ คำวินิจฉัยดังกล่าวให้ถือเป็นที่สุด โดยผู้รับจ้างจะคิดค่าจ้าง ค่าเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มขึ้นจากผู้ว่าจ้าง หรือขอขยายอายุสัญญาไม่ได้

ข้อ 15 การควบคุมงานโดยผู้ว่าจ้าง

ผู้รับจ้างตกลงว่าคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้ง มีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามสัญญาและมีอำนาจที่จะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม หรือตัดทอนซึ่งงานตามสัญญา หากผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา มีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดการนั้นชั่วคราวได้ ความล่าช้าในกรณีเช่นนี้ ผู้รับจ้างจะถือเป็นเหตุขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานตามสัญญาหรือเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ไม่ได้ทั้งสิ้น

ข้อ 16 งานพิเศษและการแก้ไขงาน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับจ้างทำงานพิเศษซึ่งไม่ได้แสดงไว้หรือรวมอยู่ในเอกสารสัญญานี้ หากงานพิเศษนั้น ๆ อยู่ในขอบข่ายทั่วไปแห่งวัตถุประสงค์ของสัญญานี้ นอกจากนี้ผู้ว่าจ้างยังมีสิทธิสั่งให้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขแบบรูปและข้อกำหนดต่าง ๆ ในเอกสารสัญญานี้ด้วย

อัตราค่าจ้างหรือราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ ให้กำหนดใช้สำหรับงานพิเศษหรืองานที่เพิ่มเติมขึ้น หรือตัดทอนลงทั้งปวงตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง หากในสัญญาไม่ได้กำหนดไว้ถึงอัตราค่าจ้าง หรือราคาใด ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับงานพิเศษหรืองานที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงดังกล่าว ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะได้ตกลงกันที่จะกำหนดอัตราค่าจ้างหรือราคาที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง รวมทั้งการขยายระยะเวลา (ถ้ามี) กันใหม่เพื่อความเหมาะสม ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ผู้ว่าจ้างจะกำหนดอัตราจ้างหรือราคาตามแต่ผู้ว่าจ้างจะเห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างไปก่อนเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่งานที่จ้าง

ข้อ 17 ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ บาท (.....) และจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน (ถ้ามี) ในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ บาท (.....) นับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาการทำงานให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญานั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ 18 ก็ได้ และถ้าผู้ว่าจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้ว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิ ที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย

ข้อ 18 สิทธิของผู้ว่าจ้างภายหลังบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเองหรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อจนแล้วเสร็จก็ได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำงานนั้นต่อมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการก่อสร้าง สิ่ง ที่สร้างขึ้นชั่วคราวสำหรับงานก่อสร้างและวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวนเอาไว้เพื่อการปฏิบัติงานตามสัญญาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิริบหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ทั้งหมดหรือบางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร นอกจากนั้น ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อให้แล้วเสร็จตามสัญญา ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินประกันผลงานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

ข้อ 19 การบังคับค่าปรับ ค่าเสียหาย และค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่งด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม จนเป็นเหตุให้เกิดค่าปรับ ค่าเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายแก่ผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างต้องชดใช้ค่าปรับ ค่าเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่ผู้ว่าจ้างโดยสิ้นเชิงภายในกำหนด(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง หากผู้รับจ้างไม่ชดใช้ให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลา

ดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาจากจำนวนเงินค่าจ้างที่ต้องชำระ หรือจากเงินประกันผลงานของ ผู้รับจ้าง หรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาได้ทันที

หากค่าปรับ ค่าเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายที่บังคับจากเงินค่าจ้างที่ต้องชำระ เงินประกันผลงานหรือหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาแล้วยังไม่เพียงพอ ผู้รับจ้างยินยอมชำระส่วนที่เหลือที่ยังขาดอยู่จนครบถ้วนตามจำนวนค่าปรับ ค่าเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายนั้น ภายในกำหนด(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง

หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับ ค่าเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

ข้อ 20 การทำบริเวณก่อสร้างให้เรียบร้อย

ผู้รับจ้างจะต้องรักษาบริเวณสถานที่ปฏิบัติงานตามสัญญานี้ รวมทั้งโรงงานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานของผู้รับจ้าง ลูกจ้าง ตัวแทน หรือผู้รับจ้างช่วง (ถ้ามี) ให้สะอาด ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพในการใช้งานตลอดระยะเวลาการจ้าง และเมื่อทำงานเสร็จสิ้นแล้วจะต้องขนย้ายบรรดาเครื่องใช้ในการทำงานจ้างรวมทั้งวัสดุ ขยะมูลฝอย และสิ่งก่อสร้างชั่วคราวต่าง ๆ (ถ้ามี) ทั้งจะต้องกลบเกลี่ยพื้นดินให้เรียบร้อยเพื่อให้บริเวณทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สะอาดและใช้งานได้ทันที

ข้อ 21 การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้าง หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญานี้ได้ ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุหรือพฤติการณ์ดังกล่าวพร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้างทราบ เพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำงานออกไปภายใน 15 (สิบห้า) วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้รับจ้างได้ละสิทธิเรียกร้องในการที่จะของดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำงานออกไปโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้างซึ่งมีหลักฐานชัดเจนหรือผู้ว่าจ้างทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น

การงดหรือลดค่าปรับ หรือขยายกำหนดเวลาทำงานตามวรรคหนึ่ง อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ข้อ 22 การใช้เรือไทย

ในการปฏิบัติตามสัญญาฯ หากผู้รับจ้างจะต้องส่งหรือนำเข้าของเข้ามาจากต่างประเทศรวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องนำเข้ามาเพื่อปฏิบัติงานตามสัญญา ไม่ว่าผู้รับจ้างจะเป็นผู้นำของเข้ามาเองหรือนำเข้ามาโดยผ่านตัวแทนหรือบุคคลอื่นใด ถ้าสิ่งของนั้นต้องนำเข้ามาโดยทางเรือในเส้นทางเดินเรือที่มีเรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด ผู้รับจ้างต้องจัดการให้สิ่งของดังกล่าวบรรทุกโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยจากต่างประเทศมายังประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่าก่อนบรรทุกของนั้นลงเรืออื่นที่มีใช้เรือไทยหรือเป็นของที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศยกเว้นให้บรรทุกโดยเรืออื่นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าการส่งหรือนำเข้าสิ่งของดังกล่าวจากต่างประเทศจะเป็นแบบใด

ในการส่งมอบงานตามสัญญาฯ ให้แก่ผู้ว่าจ้าง ถ้างานนั้นมีสิ่งของตามวรรคหนึ่ง ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบใบตราส่ง (Bill of Lading) หรือสำเนาใบตราส่งสำหรับของนั้น ซึ่งแสดงว่าได้บรรทุกมาโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยให้แก่ผู้ว่าจ้างพร้อมกับการส่งมอบงานด้วย

ในกรณีที่สิ่งของดังกล่าวไม่ได้บรรทุกจากต่างประเทศมายังประเทศไทยโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทย ผู้รับจ้างต้องส่งมอบหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า ให้บรรทุกของโดยเรืออื่นได้หรือหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษเนื่องจากการไม่บรรทุกของโดยเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์แล้วอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้ว่าจ้างด้วย

ในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ส่งมอบหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวในวรรคสองและวรรคสามให้แก่ผู้ว่าจ้าง แต่จะขอส่งมอบงานดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างก่อนโดยไม่รับชำระเงินค่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับงานดังกล่าวไว้ก่อน และชำระเงินค่าจ้างเมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนดังกล่าวแล้วได้

ข้อ 23 มาตรฐานฝีมือช่าง

ผู้รับจ้างตกลงเป็นเงื่อนไขสำคัญว่า ผู้รับจ้างจะต้องมีและใช้ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง จาก หรือผู้มีวุฒิปริญญา ปวช. ปวส. หรือ ปวท. หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรองให้เข้ารับราชการได้ ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ(.....) ของแต่ละสาขาช่าง แต่จะต้องมีช่างจำนวนอย่างน้อย 1 (หนึ่ง) คน ในแต่ละสาขาช่างดังต่อไปนี้

23.1

23.2

ผู้รับจ้างจะต้องจัดทำบัญชีแสดงจำนวนช่างทั้งหมดโดยจำแนกตามแต่ละสาขาช่างและระดับช่าง พร้อมกับระบุรายชื่อช่างผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่างหรือผู้มีวุฒิบัตรดังกล่าวในวรรคหนึ่ง นำมาแสดงพร้อมหลักฐานต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงานก่อนเริ่มลงมือทำงาน และพร้อมที่จะให้ผู้ว่าจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าจ้างตรวจสอบดูได้ตลอดเวลาทำงานตามสัญญาของผู้รับจ้าง

โดยรายละเอียดเพิ่มเติมของการทำสัญญาและการบริหารสัญญาจะถูกระบุไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับการบริหารสัญญาเพื่อรักษาสิทธิของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลวัลย์ ลือประเสริฐ และ จักรกฤษณ์ โพธิ์น้อย (2553) ทำการศึกษาสาเหตุของข้อพิพาทที่อันเนื่องมาจากสัญญาจ้างก่อสร้าง โครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุดในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2541 จำนวนทั้งหมด 121 กรณี โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทำให้พบว่าประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ประเด็นข้อพิพาทการขยายระยะเวลาในการดำเนินการปฏิบัติงานตามสัญญา และรองลงมาคือประเด็นข้อพิพาทเรื่องค่าจ้างของผู้รับจ้างและการจ่ายเงินค่าจ้างของผู้ว่าจ้าง โดยช่วงเวลาที่เกิดข้อพิพาทมากที่สุดคือช่วงเวลาระหว่างก่อสร้าง และประเภทโครงการที่เกิดข้อพิพาทมากที่สุด เกิดในโครงการที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ โดยมีสาเหตุเกิดจากกฎหมายและสัญญาก่อสร้างของภาครัฐมีความไม่ครอบคลุมในรายละเอียดทำให้ฝ่ายผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นภาครัฐจะเป็นผู้ยื่นคำฟ้องโดยส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาสัญญาให้มีความชัดเจนมากขึ้น

จเรวัต สาริชีวิน (2554) ทำการศึกษาเพื่อหาเหตุผลเหตุของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างภาครัฐ จากคดีที่ทำการฟ้องต่อชั้นศาลที่พิพาทเกี่ยวข้องกับภาครัฐในช่วงปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2552 โดยแบ่งขั้นตอนการศึกษาเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลมูลเหตุที่ทำให้เกิดข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐ 2) วิเคราะห์ข้อมูลมูลเหตุเพื่อเสนอแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาข้อพิพาท 3) สรุปผลการวิจัย โดยจากการศึกษาพบว่ามูลเหตุข้อพิพาทที่เกิดมากที่สุดจากช่วงก่อนสัญญา 6 มูลเหตุ ได้แก่ การผิดเงื่อนไข, การไม่เข้าทำสัญญา, การร้องสิทธิ, การยกเลิกการประมูล, การถูกกีดกัน, การไม่คืนค้ำประกันของ ข้อพิพาทที่เกิดมากที่สุดจากช่วงระหว่างสัญญา 11 มูลเหตุ ได้แก่ การ

อุปสรรคพื้นที่ทำงาน, ค่าเช่าในการปฏิบัติงาน, การผิดสัญญา, ปัญหางานเพิ่ม, การทำงาน, สัญญาไม่ถูกต้อง, การเปลี่ยนแปลงแบบรูปรายการ, การพิจารณาอนุมัติล่าช้า, ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่, เหตุสุดวิสัย, การผิดสัญญา และข้อพิพาทที่เกิดมากที่สุดจากช่วงหลังสัญญา 8 มูลเหตุ ได้แก่ การซ่อมแซมล่าช้า, การผิดสัญญา, การไม่ซ่อมแซม/เพิกเฉย, การไม่คืนค่าประกันผลงาน, การคิดค่า K, การคิดค่าปรับ, การผิดสัญญา, การทำงาน รวมทั้งสิ้น 25 มูลเหตุ จากนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางปรับปรุงกระบวนการการจัดซื้อจ้างของภาครัฐให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

ปรีชา อินสาลี (2556) ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการแก้ไขสัญญาระหว่างขั้นตอนการก่อสร้างโครงการก่อสร้างอาคารมหาวิทยาลัยภาครัฐ โดยทำการรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงซึ่งสามารถนำไปสู่การแก้ไขสัญญาของคู่สัญญา ทำให้ผู้วิจัยสามารถระบุปัจจัยความเสี่ยงได้ 18 ปัจจัย จากนั้นได้นำปัจจัยความเสี่ยงทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดการแก้ไขสัญญามากที่สุดคือ ความขัดแย้งจากรายละเอียดของสัญญาที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และขอบเขตของงานตามสัญญาไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะการป้องกันข้อพิพาทที่มีสาเหตุจากการแก้ไขสัญญาระหว่างขั้นตอนการก่อสร้างว่า ปรับปรุงให้แบบก่อสร้างมีความชัดเจนเพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน และเป็นการลดความเสี่ยงต่อการที่คู่สัญญาจะทำการแก้ไขสัญญา

สถาพร คุระนันท์, พิศพันธ์ ชาญวสุนันท์ และ สุรพงษ์ ลิวโรสง (2562) ทำการศึกษาสาเหตุปัญหาอันเนื่องจากสัญญาจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างของโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยทำการเก็บข้อมูล ผ่านการใช้เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อให้ทราบประเด็นปัญหาที่เกิดจากสัญญาจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างโครงการก่อสร้างภาครัฐ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 30 บริษัท จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ระดับความถี่ และระดับผลกระทบ เพื่อสรุปข้อมูลทางสถิติเป็นค่าร้อยละ ดัชนีความสำคัญ และดัชนีความรุนแรง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลไว้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้น 5 อันดับแรกที่มีค่าความถี่และระดับผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ 1) ไม่มีการระบุสิทธิที่ชัดเจนตามสัญญาเกี่ยวประเด็นค่าจ้างและการคิดอัตราค่าชดเชย 2. ไม่มีการระบุแนวทางการจ่ายค่าจ้างแก่ที่ปรึกษาในสัญญา หากเกิดการเปลี่ยนแปลงงานตามสัญญา 3. ขาดการกำหนดประเด็นการเรียกร้องค่าเสียหายจากฝ่ายที่เป็นที่ปรึกษา ตามสัญญา 4. ไม่มีการระบุระยะเวลาการพิจารณาอนุมัติหัวข้อตามสัญญาของผู้ว่าจ้าง และ 5. ความไม่ชัดเจนของสัญญาในการเพิ่มงานพิเศษและขอบเขตการแก้ไขงาน จากนั้นจึงเสนอแนวทางการแก้ไขพัฒนาสัญญาให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ระพีพร รัตนเหลียม และ เสาวนีย์ อัสวโรจน์ (2562) ทำการศึกษาสัญญาทางปกครองและกระบวนการการอนุญาตตุลาการ และศึกษากฎหมายการอนุญาตตุลาการในต่างประเทศ จาก

เอกสารคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการและเอกสารคำพิพากษาของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับสัญญาจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทย เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นจึงเสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาโตตุลาการ ประเด็นสัญญางานจ้างก่อสร้างของประเทศไทยโดยเฉพาะ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสัญญางานก่อสร้างทางปกครองของประเทศไทยที่ทำให้เกิดข้อพิพาท ไม่สามารถยุติได้ด้วยกระบวนการอนุญาโตตุลาการ เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดการอนุญาโตตุลาการ ประเด็นสัญญางานก่อสร้างที่ครอบคลุมชัดเจน และจากการเปรียบเทียบกระบวนการอนุญาโตตุลาการในต่างประเทศ พบว่ามีการกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ของกระบวนการอนุญาโตตุลาการเป็นส่วนเฉพาะสำหรับงานก่อสร้าง ที่มีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการอนุญาโตตุลาการปกติทั่วไป ผู้วิจัยจึงเสนอแนะทางการพัฒนากฎหมายกระบวนการอนุญาโตตุลาการเพิ่มเติม

กัญญาพัชร ดุลยพัชร และ กรกฎ ทองชะโชค (2563) ทำการศึกษาประเด็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางของรัฐ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาครัฐที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการข้อพิพาทภายในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกำกับดูแลภาครัฐ ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยภาครัฐภายในจังหวัดเชียงใหม่และสงขลา โดยมีจำนวนทั้งหมด 16 คน เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประเทศไทยกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร โดยพบว่ากฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการกำหนดให้คู่กรณีสามารถมอบอำนาจให้บุคคลฝ่ายอื่นที่ไม่ใช่ตุลาการศาลปกครองสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ แต่ในกฎหมายของประเทศไทยพบว่าการกำหนดให้เฉพาะตุลาการศาลปกครองเพียงเท่านั้นที่สามารถทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ โดยประเด็นข้อพิพาทสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อพิพาทที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ 2) ข้อพิพาทที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะทางการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในส่วนที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ เนื่องจากประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่สามารถรองรับได้

วรานนท์ คงสง และ ชัยวัฒน์ ภูวรกุลชัย (2563) ศึกษาการบริหารงานโครงการก่อสร้างที่มีส่งผลกระทบต่อโครงการก่อสร้าง ทำให้งานคุณภาพลดลง งบประมาณเพิ่มขึ้น โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องในโครงการก่อสร้าง เพื่อนำเสนอการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความรุนแรงและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้าง เพื่อนำไปสู่การหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเชิงลบที่จะต้องเร่งจัดการแก้ไข โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าในช่วงก่อนการก่อสร้างจะเกิดปัญหามากที่สุด จึงเสนอแนะทางป้องกันปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อโครงการก่อสร้าง

2.6 สรุป

จากการศึกษาเกี่ยวกับข้อพิพาทของสัญญาทางปกครองและกระบวนการพิพาทของศาลปกครองทำให้ผู้วิจัยทราบถึงประเด็นหัวข้อต่าง ๆ ที่ศาลปกครองใช้ในการพิจารณาพิพาทข้อพิพาทและทราบถึงประเภทของมูลเหตุข้อพิพาทที่เกิดจากสัญญาทางปกครองและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งสามารถนำประเด็นหัวข้อที่ศาลปกครองใช้ในการพิจารณาพิพาทคดีมาสร้างเป็นหัวข้อตารางเก็บข้อมูล ทำให้สามารถใช้เก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมรายละเอียดของคดีการฟ้องร้องและสามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลรายประเด็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทได้

ส่วนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นการยุติข้อพิพาทพบว่าหากข้อพิพาทถูกยุติด้วยกระบวนการทางศาล จะทำให้เกิดความเสียหายแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก เนื่องจากการฟ้องร้องตามกระบวนการขั้นตอนของศาลจะต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน ทำให้โครงการก่อสร้างต้องหยุดชะงักไม่สามารถส่งมอบงานได้ตรงตามกำหนดเวลาของสัญญา และเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการข้อพิพาทให้โครงการก่อสร้างสามารถดำเนินการต่อไปได้และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องต่อศาล โดยจากการศึกษากระบวนการยุติข้อพิพาทด้วยกระบวนการทางเลือุก่อนที่จะดำเนินการฟ้องร้องต่อศาล จากกรณีศึกษาข้อพิพาทภายในประเทศไทยพบว่า ข้อกฎหมายในประเด็นดังกล่าวยังไม่มีครอบคลุมและไม่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อกฎหมายการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในต่างประเทศ เช่น การบัญญัติกฎหมายการอนุญาโตตุลาการโดยเฉพาะของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศ สามารถลดผลกระทบของข้อพิพาทดังกล่าวลงได้ นอกจากนี้ในประเด็นการปรับปรุงรายละเอียดของสัญญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างให้ชัดเจน ครอบคลุม ยังสามารถลดปัญหาการเกิดข้อพิพาทได้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทและการป้องกันการเกิดข้อพิพาทในประเด็นต่าง ๆ ได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้อธิบายถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัยและรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน เพื่อสรุปข้อมูลมูลเหตุของการเกิดข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐและนำเสนอผลการศึกษาในบทที่ 4 ต่อไป

3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจากระบบสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ของศาลปกครองสูงสุด โดยมีขั้นตอนดังนี้ (ภาพที่ 6)

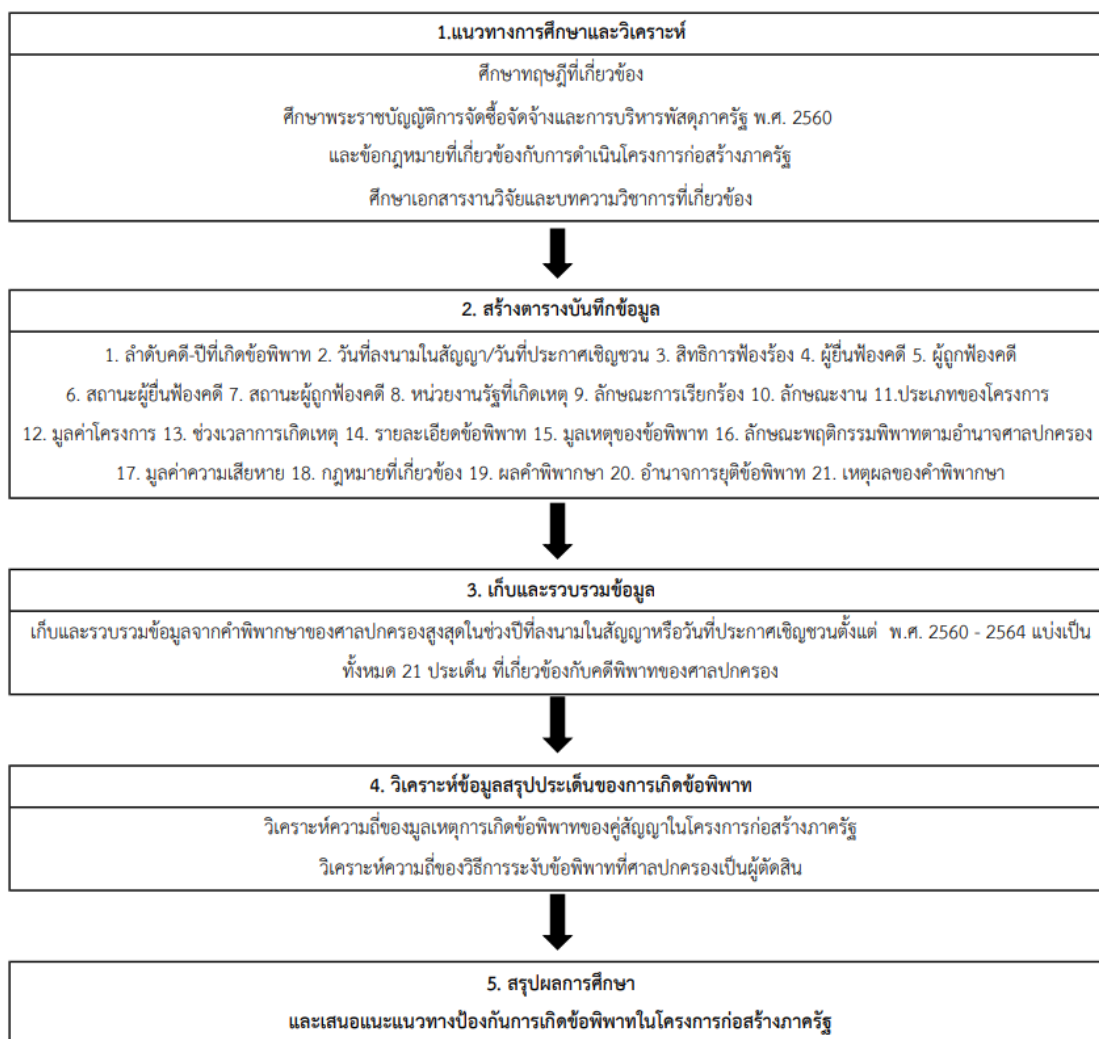
3.1.1 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของโครงการก่อสร้างภาครัฐที่จะนำไปสู่การเกิดข้อพิพาทในกระบวนการศาลปกครอง ร่วมกับการศึกษาพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อบัญญัติกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการก่อสร้าง จากเอกสารงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 สร้างตารางบันทึกข้อมูลข้อพิพาท แบ่งเป็นทั้งหมด 21 ประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับคดีพิพาทของศาลปกครอง

3.1.3 จัดเก็บข้อมูลคดีของศาลปกครองสูงสุด เพื่อสรุปเหตุการณ์ของคู่กรณีที่ทำให้เกิดการฟ้องร้องขึ้นและสรุปผลการพิจารณาและคำตัดสินของศาลปกครองสูงสุด

3.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลความถี่ของมูลเหตุการเกิดข้อพิพาทของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายในโครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์หาแนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากปัญหาหลักที่เกิดขึ้น

3.1.5 สรุปผลการศึกษา เพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

ภาพที่ 6 แผนผังแสดงขั้นตอนการศึกษา

3.2 ขั้นตอนการศึกษา

3.2.1 ศึกษาข้อมูลข้อพิพาทโดยการสืบค้นคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดจากระบบสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ของศาลปกครองสูงสุด ผ่านเว็บไซต์ www.admincourt.go.th และเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยเป็นข้อมูลตามปีที่โครงการก่อสร้างภาครัฐได้ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ไปจนถึงปี พ.ศ. 2564 และเกิดเป็นคดีพิพาทขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2562 ไปจนถึงปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการ

จัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ และเลือกศึกษาคดีข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐเฉพาะคดีปกครองที่ศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้พิพากษาให้คดีถึงที่สุดแล้วตามอำนาจของศาลปกครอง

3.2.2 สร้างตารางเก็บข้อมูล โดยทำการเก็บข้อมูลแบ่งตามประเด็นการศึกษา โดยจะประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ แยกไว้เป็นหัวข้อในตารางดังต่อไปนี้

1. ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท โดยผู้วิจัยได้กำหนดลำดับคดีตามปีที่เกิดข้อพิพาทในงานวิจัยนี้
2. วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน คือ วันที่คู่สัญญาฝ่ายภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันตกลงยอมรับข้อสัญญาร่วมกัน หรือวันที่หน่วยงานของรัฐออกประกาศเชิญชวน
3. สิทธิการฟ้องร้อง คือ สิทธิที่ผู้ฟ้องคดีเลือกใช้เพื่อยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง
4. ผู้ยื่นฟ้อง โดยผู้วิจัยใช้รหัสตัวอักษรแทนชื่อของผู้ยื่นฟ้องคดี
5. ผู้ถูกฟ้อง โดยผู้วิจัยใช้รหัสตัวอักษรแทนชื่อของผู้ถูกฟ้องคดี
6. สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี แบ่งเป็นจากฝ่ายภาครัฐและฝ่ายภาคเอกชน
7. สถานะผู้ถูกฟ้องคดี แบ่งเป็นจากฝ่ายภาครัฐและฝ่ายภาคเอกชน
8. หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ คือ สังกัดของหน่วยงานรัฐที่เป็นคู่กรณีในข้อพิพาท
9. ลักษณะการเรียกร้อง คือ ข้อเรียกร้องหรือความต้องการของผู้ฟ้องคดีซึ่งได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง
10. ลักษณะงาน คือ ลักษณะของงานที่รัฐเป็นผู้ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง ประกอบไปด้วยก่อสร้าง ใหม่, ปรับปรุงซ่อมแซม, จัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการก่อสร้าง
11. ประเภทของโครงการ คือ ประเภทของโครงการที่ทำการก่อสร้าง ประกอบไปด้วย สาธารณูปโภค, อาคารสำนักงาน, อาคารพักอาศัย, โรงเรียน, ห้างสรรพสินค้า, งานระบบประกอบอาคาร, งานก่อสร้างชั่วคราว
12. มูลค่าโครงการ แบ่งได้ดังนี้ 100,000 – 1,000,000 บาท, 1,000,001 – 10,000,000 บาท, 10,000,001 – 100,000,000 บาท, มากกว่า 100,000,000 บาท, ไม่ระบุมูลค่า
13. ช่วงเวลาการเกิดเหตุ คือ ช่วงระยะเวลาเกิดข้อพิพาท แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนการเซ็นสัญญา และภายหลังการเซ็นสัญญา

14. รายละเอียดข้อพิพาท คือ ภาพรวมของคดีพิพาทโดยสรุป ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาของข้อพิพาทผ่านกระบวนการยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองและลักษณะการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด
15. มูลเหตุของข้อพิพาท คือ ส่วนระบุมูลเหตุของข้อพิพาทที่ทำให้เกิดการฟ้องร้องในประเด็นต่าง ๆ
 - 1) อัตราค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า หมายถึง อัตราของค่าปรับที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ตกลงร่วมกันและได้ระบุในสัญญาโดยผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับแก่ผู้ว่าจ้างหากไม่สามารถส่งมอบงานได้ตามกำหนดเวลา
 - 2) การแก้ไขงานระหว่างสัญญา หมายถึง ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขขอบเขตของงานระหว่างสัญญา เพื่อรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและสาธารณะ
 - 3) จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า หมายถึง ฝ่ายผู้ว่าจ้างไม่ชำระเงินค่าจ้างตามกำหนดเวลาตามที่สัญญา
 - 4) การบอกเลิกสัญญา หมายถึง ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
 - 5) พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา หมายถึง พื้นที่โครงการก่อสร้างก่อนส่งมอบเกิดปัญหาขึ้นทำให้ผู้ว่าจ้างไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างได้ตามที่ระบุในสัญญา
 - 6) รายละเอียดผู้เสนอราคาไม่ครบถ้วนก่อนการประกวดราคา หมายถึง ผู้เสนอราคาไม่สามารถส่งเอกสารได้ครบถ้วนทันกำหนดเวลาก่อนการประกวดราคา
 - 7) ผู้รับจ้างขอขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา หมายถึง ผู้รับจ้างขอยื่นคำร้องต่อผู้ว่าจ้าง เพื่อให้ผู้ว่าจ้างพิจารณาการให้สิทธิขอขยายเวลาการดำเนินการก่อสร้างของผู้รับจ้างออกไปตามความเหมาะสม

- 8) เหตุสุตวิสัย หมายถึง เหตุการณ์ที่คู่สัญญาทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างไม่ประสงค์ให้เกิดขึ้น
 - 9) การตีความประเด็น "ประโยชน์สาธารณะ" หมายถึง การตีความหมายของงานก่อสร้างว่าเป็นโครงการก่อสร้างเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือไม่
 - 10) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการประกวดราคาก่อนการประกวดราคา หมายถึง ภาครัฐซึ่งเป็นผู้จัดการประกวดราคาเปลี่ยนแปลงรายละเอียดและคุณสมบัติของผู้ร่วมการประกวดราคาก่อนการประกวดราคา
 - 11) ระยะเวลาการเซ็นสัญญาไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หมายถึง ฝ่ายภาครัฐเร่งรัดให้เอกชนผู้ชนะการประกวดราคาเข้าดำเนินการเซ็นสัญญาโดยยังไม่ผ่านระยะเวลาแห่งการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
 - 12) การกำหนดรายละเอียดของการจัดซื้อจัดจ้างที่เฉพาะเจาะจง หมายถึง ภาครัฐผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ระบุรายละเอียดของการประกวดราคาที่เฉพาะเจาะจงมากเกินไป ทำให้เกิดความไม่เป็นที่ธรรมต่อการแข่งขันประกวดราคา
 - 13) การส่งมอบงานตามรายละเอียดไม่ครบถ้วน หมายถึง รายละเอียดของการส่งมอบงานไม่ถูกระบุให้ชัดเจนในสัญญา ทำให้เกิดการตีความต่างกัน
 - 14) ผู้ว่าจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญา หมายถึง ผู้ว่าจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามงวดงานที่ผู้รับจ้างดำเนินการส่งมอบแล้วเสร็จ
16. ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง แบ่งได้ดังนี้
- 1) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

- 2) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจาก กระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ
- 3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของ หน่วยงานทางปกครอง
- 4) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาล ปกครอง

17. มูลค่าความเสียหาย คือ มูลค่าจำนวนเงินที่เกิดขึ้นจากข้อพิพาท แบ่งได้ดังนี้
100,000 – 1,000,000 บาท, 1,000,001 – 10,000,000 บาท, 10,000,001 – 100,000,000 บาท, มากกว่า 100,000,000 บาท, ไม่ระบุมูลค่า

18. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิใน การยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง และข้อกฎหมายที่ศาลปกครองใช้ในการ พิพากษาคดีข้อพิพาท

19. ผลคำพิพากษา คือ คำพิพากษาของศาลปกครองเพื่อกำหนดสิทธิหรือการออก คำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีหรือผู้ฟ้องคดีปฏิบัติตาม

20. อำนาจการยุติข้อพิพาท แบ่งได้ดังนี้

- 1) สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการ กระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
- 2) สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 3) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือ บางส่วน
- 4) สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็น ตามกฎหมาย
- 5) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติ ตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด

21. เหตุผลของคำพิพากษา คือ คำอธิบายหรือเหตุผลของศาลปกครองที่ใช้ในการ พิจารณารายละเอียดคดี เพื่อใช้ในการพิพากษาคดีข้อพิพาท

ตารางที่ 3 ตารางการเก็บข้อมูลข้อพิพาทจากเอกสารคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

1. ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	
2. วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	
3. สิทธิการฟ้องร้อง	
4. ผู้ยื่นฟ้องคดี	
5. ผู้ถูกฟ้องคดี	
6. สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	
7. สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	
8. หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	
9. ลักษณะการเรียกร้อง	
10. ลักษณะงาน	
11. ประเภทของโครงการ	
12. มูลค่าโครงการ	
13. ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	
14. รายละเอียดข้อพิพาท	
15. มูลเหตุของข้อพิพาท	
16. ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท ตามอำนาจศาลปกครอง	
17. มูลค่าความเสียหาย	
18. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
19. ผลคำพิพากษา	
20. อำนาจการยุติข้อพิพาท	
21. เหตุผลของคำพิพากษา	

3.3 เก็บและรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลมูลเหตุของข้อพิพาทที่เป็นคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐจากศาลปกครองสูงสุดในช่วงปีทีโครงการก่อสร้างภาครัฐมีการลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวนตั้งแต่ พ.ศ.2560 ไปจนถึงปี พ.ศ.2564 และเกิดเป็นคดีพิพาทขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2562 ไปจนถึงปี พ.ศ.2565 ซึ่งมีการฟ้องร้องต่อศาลปกครอง เป็นจำนวนทั้งหมด 35 คดี โดยที่เป็นจำนวนคดีที่ผู้วิจัยสามารถสืบค้นและรวบรวมได้ทั้งหมดจากระบบสืบค้นออนไลน์ของศาลปกครอง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาบันทึกลงในตารางเก็บข้อมูลโดยเรียงลำดับจากปี พ.ศ.2562 ไปจนถึงปี พ.ศ.2565 มาหาค่าความถี่ต่าง ๆ ตามกำหนดหัวข้อการเก็บข้อมูลของตารางที่ 3

3.4 วิเคราะห์ความถี่ของมูลเหตุการเกิดข้อพิพาทและวิธีระงับข้อพิพาทของคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐผ่านการสืบค้นคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดและได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งตามรายประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลระหว่างประเด็น เพื่อสรุปสาเหตุของข้อพิพาทและเสนอแนะแนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทที่มีอัตราการฟ้องร้องมากที่สุด 5 อันดับแรก โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลดังต่อไปนี้

3.4.1 วิเคราะห์มูลเหตุของข้อพิพาท โดยแบ่งการวิเคราะห์ตามแต่ละมูลเหตุข้อพิพาท เพื่อเปรียบเทียบข้อพิพาทจากประเด็นมูลเหตุของข้อพิพาทประเภทเดียวกัน

3.4.2 วิเคราะห์ผลคำพิพากษา โดยการศึกษาผลคำตัดสินรูปแบบต่าง ๆ ของศาลปกครองในแต่ละคดีตามประเด็นมูลเหตุของข้อพิพาทประเภทเดียวกัน

3.4.3 วิเคราะห์เหตุผลของคำพิพากษา เพื่อศึกษาเหตุผลของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีและแนวทางการใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลในแต่ละคดีตามประเด็นมูลเหตุของข้อพิพาทประเภทเดียวกัน

3.4.4 วิเคราะห์ความถี่ของมูลเหตุของการเกิดข้อพิพาทของคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยการแบ่งประเด็นความถี่ของมูลเหตุที่นำไปสู่ข้อพิพาทตามลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง แบ่งเป็น 5 หมวด (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง, 2542) ดังนี้

1) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

2) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎคำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่ง

อื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

4) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

5) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

3.4.5 วิเคราะห์ความถี่ของวิธีการระงับข้อพิพาทที่ศาลปกครองเป็นผู้ตัดสิน โดยวิธีการใช้รูปแบบอำนาจการยุติข้อพิพาทของศาลปกครอง แบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วนในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1)

2) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ ศาลปกครองกำหนด ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ ล่าช้าเกินสมควร

3) สั่งให้ชำระเงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ โดยจะกำหนดระยะเวลาและ เงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีการฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการฟ้องเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

4) สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีการฟ้องให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงความเป็นอยู่ของสิทธิหรือหน้าที่นั้น

5) สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

3.5 สรุปผลการศึกษาและเสนอแนะ

เมื่อได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด เพื่อทำการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นหัวข้อการฟ้องร้องต่าง ๆ ที่หลากหลายตรงตามขอบเขตของงานวิจัยแล้ว จากนั้นจึงสรุปผลการศึกษาที่สามารถสรุปมูลเหตุสำคัญที่ส่งผลให้เกิดข้อพิพาท โดยนำเสนอผ่านข้อมูลทางสถิติ และข้อมูลแผนภูมิรูปภาพ เพื่อใช้วิเคราะห์แนวทางการป้องกันการเกิดข้อพิพาทและแนวทางการยุติ

บทที่ 4 ผลการศึกษา

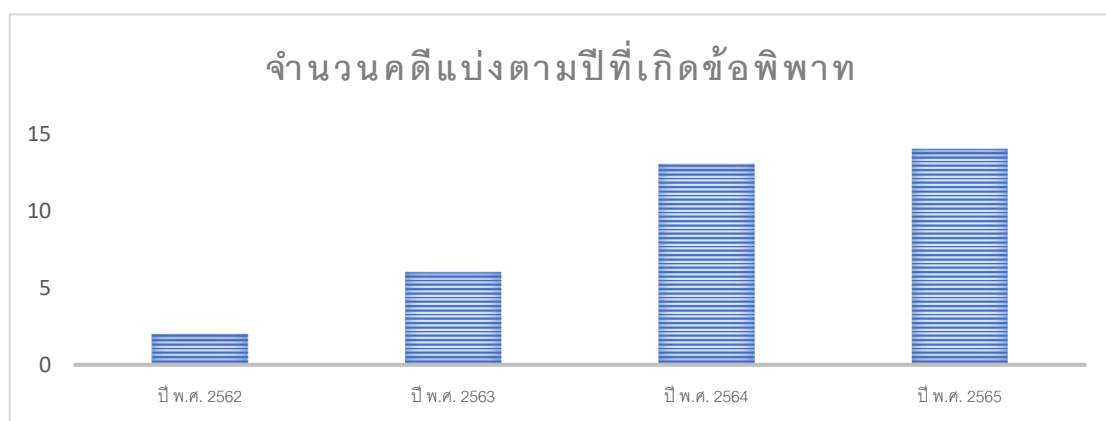
ในบทนี้จะอธิบายถึงผลจากการศึกษาข้อมูลเอกสารคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพของคดีที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ และวิเคราะห์มูลเหตุของการเกิดข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างภาครัฐ ผลการศึกษทั้งหมดมีดังนี้

4.1 สถิติทั่วไปของคดีที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้าง

จากการศึกษาคดีข้อพิพาทจำนวนทั้งหมด 35 คดี แบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2565 (ตารางที่ 4) และปีของวันที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 จำนวนคดีแบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท

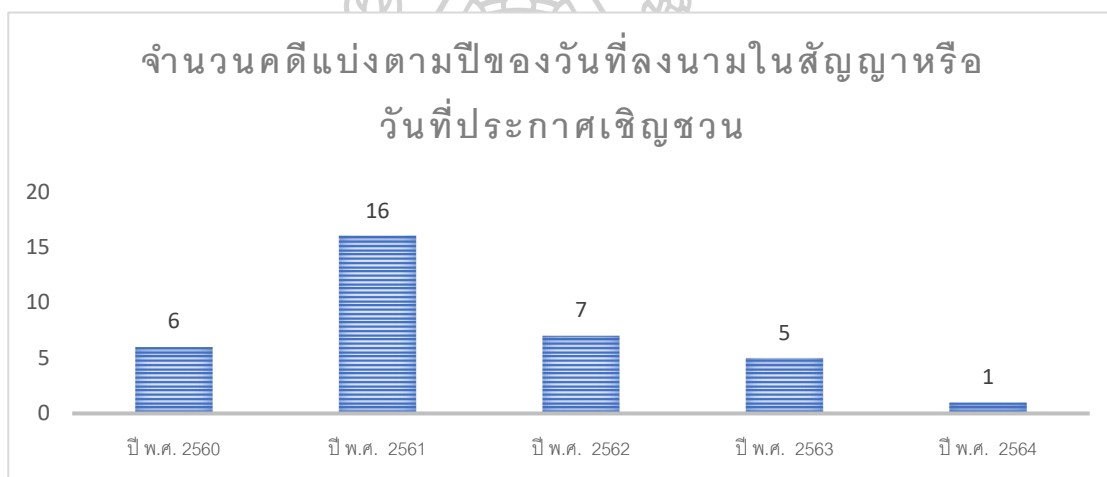
	จำนวนคดีแบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท	จำนวน	ร้อยละ
1	ปี พ.ศ. 2562	2	5.71
2	ปี พ.ศ. 2563	6	17.14
3	ปี พ.ศ. 2564	13	37.14
4	ปี พ.ศ. 2565	14	40.00
	รวม	35	100.00

ภาพที่ 7 จำนวนคดีแบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท

ตารางที่ 5 จำนวนคดีแบ่งตามปีของวันที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน

	จำนวนคดีแบ่งตามปีของวันที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน	จำนวน	ร้อยละ
1	ปี พ.ศ. 2560	6	17.14
2	ปี พ.ศ. 2561	16	45.71
3	ปี พ.ศ. 2562	7	20.00
4	ปี พ.ศ. 2563	5	14.29
5	ปี พ.ศ. 2564	1	2.86
	รวม	35	100.00

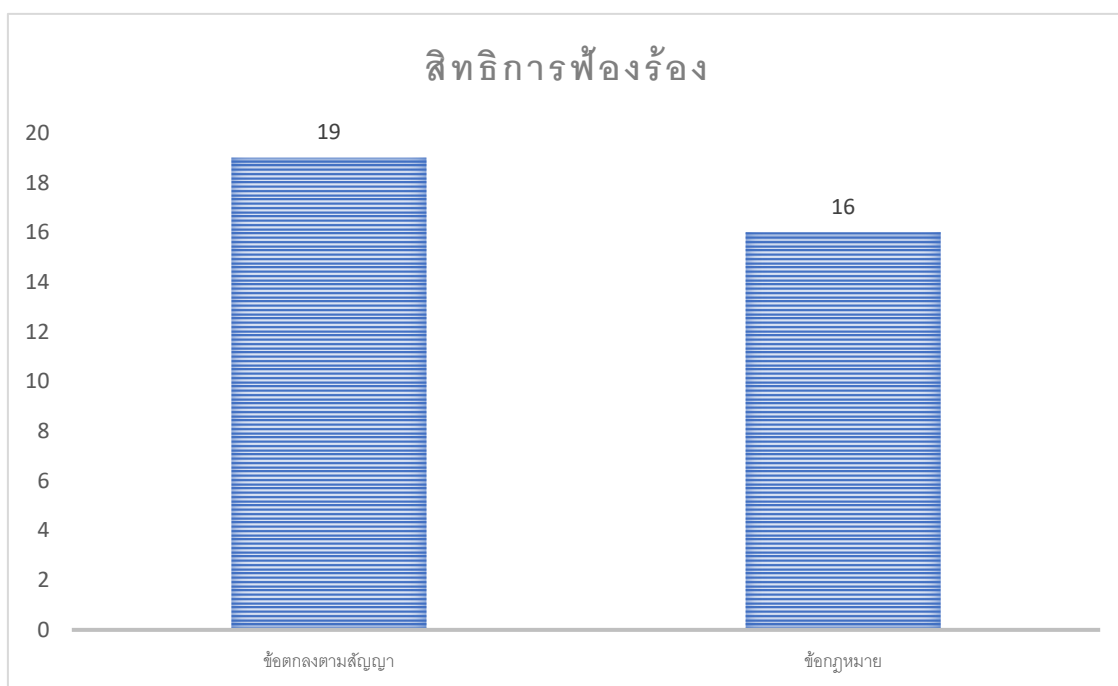
ภาพที่ 8 จำนวนคดีแบ่งตามปีของวันที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นจำนวนคดีแบ่งตามปีที่เกิดข้อพิพาท พบว่าปีที่เกิดข้อพิพาทมากที่สุดคือปี พ.ศ. 2565 (ร้อยละ 40) เป็นคดีที่ทำการลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวนในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 4 คดี พ.ศ. 2561 จำนวน 8 คดี และ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 คดี

โดยจากสถิติจำนวนคดีแบ่งตามปีที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวน พบว่าข้อพิพาทมาจากโครงการที่ลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวนในปี พ.ศ. 2561 (ร้อยละ 45.71) มากที่สุด ซึ่งเป็นช่วงปีแรกภายหลังจากที่มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 6 สิทธิการฟ้องร้อง

	สิทธิการฟ้องร้อง	จำนวน	ร้อยละ
1	ข้อตกลงตามสัญญา	19	54.29
2	ข้อกฎหมาย	16	45.71
รวม		35	100.00

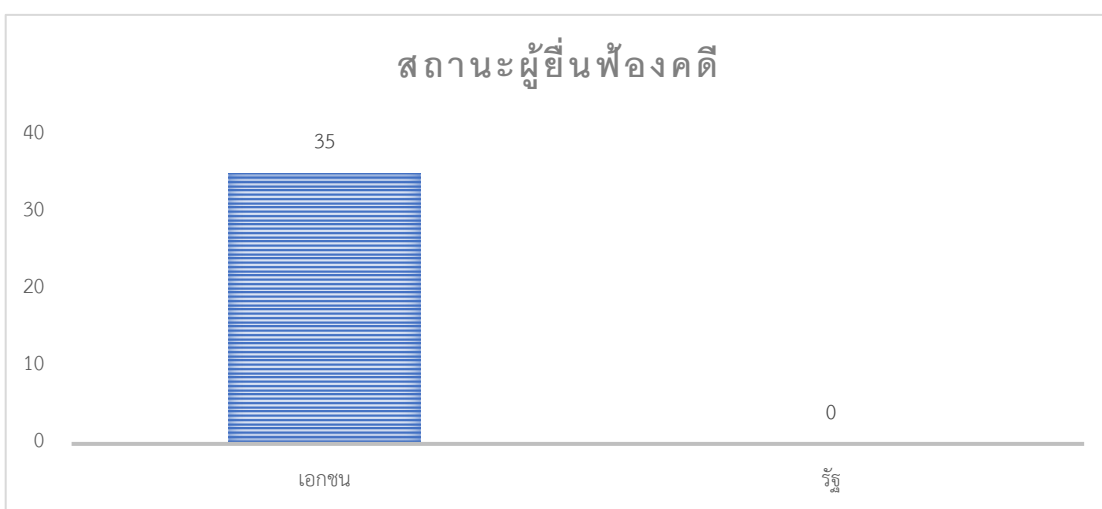

ภาพที่ 9 สิทธิการฟ้องร้อง

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นสิทธิการฟ้องร้องต่อศาล พบว่าผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิข้อตกลงตามสัญญา (ร้อยละ 54.29) ในการเรียกร้อยมากกว่าการใช้สิทธิตามข้อกฎหมายในการเรียกร้อย โดยเมื่อศึกษาตามรายละเอียดของคดีจะเห็นได้ว่าคู่พิพาทจะยึดหลักปฏิบัติของสัญญาตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่มีความครอบคลุมรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้ข้อกฎหมายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ในการเสริมรายละเอียดของสัญญาให้มีความชัดเจนมากขึ้น

ตารางที่ 7 สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี

	สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	จำนวน	ร้อยละ
1	เอกชน	35	100
2	รัฐ	0	0
รวม		35	100.00

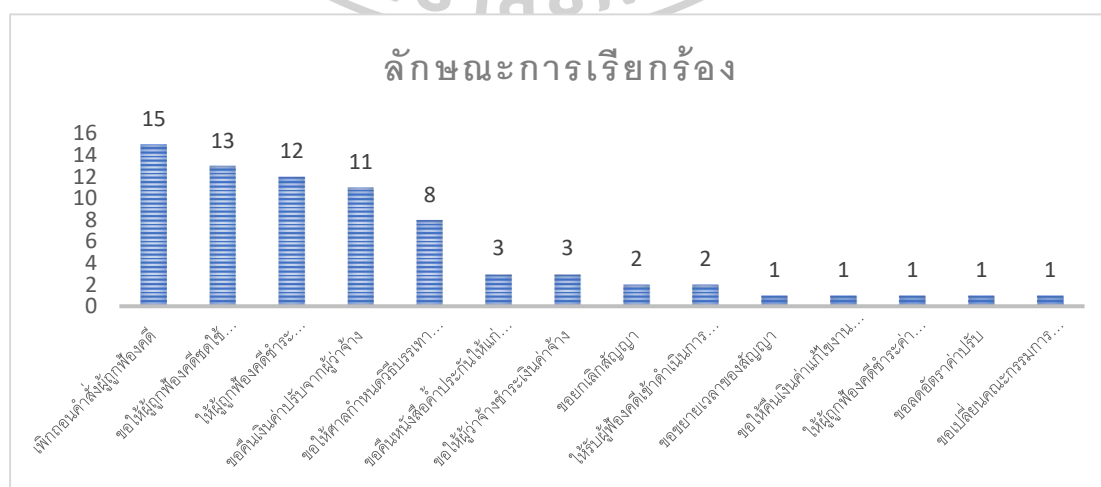
ภาพที่ 10 สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับสถานะผู้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองในช่วงปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นช่วงภายหลังจากที่มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการจัดซื้อจัดจ้าง โดยข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่าฝ่ายภาคเอกชนจะเป็นผู้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองแต่เพียงฝ่ายเดียว เป็นจำนวนทั้งหมด 35 คดี แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่มีความรัดกุมและรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐเป็นสำคัญซึ่งให้สิทธิการบริหารสัญญาแก่ภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน ทำให้เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นฝ่ายภาครัฐจะสามารถใช้ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ในการบริหารสัญญาเพื่อจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้ โดยหากภาครัฐเห็นว่าตนจะสูญเสียผลประโยชน์จากรายละเอียดของสัญญา ภาครัฐสามารถดำเนินการส่งร่างสัญญาให้แก่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจสอบและแก้ไขก่อนการลงนามในสัญญาได้ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 8 ลักษณะการเรียกร้อง

	ลักษณะการเรียกร้อง	จำนวน	ร้อยละ
1	เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี	15	20.27
2	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย	13	17.57
3	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล	12	16.22
4	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง	11	14.86
5	ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว	8	10.81
6	ขอคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้รับจ้าง	3	4.05
7	ขอให้ผู้ว่าจ้างชำระเงินค่าจ้าง	3	4.05
8	ขอยกเลิกสัญญา	2	2.70
9	ให้รับผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการประกวดราคา	2	2.70
10	ขอขยายเวลาของสัญญา	1	1.35
11	ขอให้คืนเงินค่าแก้ไขงานชำรุดที่ผู้ว่าจ้างหักไว้	1	1.35
12	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี	1	1.35
13	ขอลดอัตราค่าปรับ	1	1.35
14	ขอเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจการจ้าง	1	1.35
	รวม	74	100.00

หมายเหตุ : ในแต่ละคดี ผู้ฟ้องคดีมีการใช้สิทธิเรียกร้องหลายลักษณะ จำนวนรวมจึงมากกว่า 35 คดี

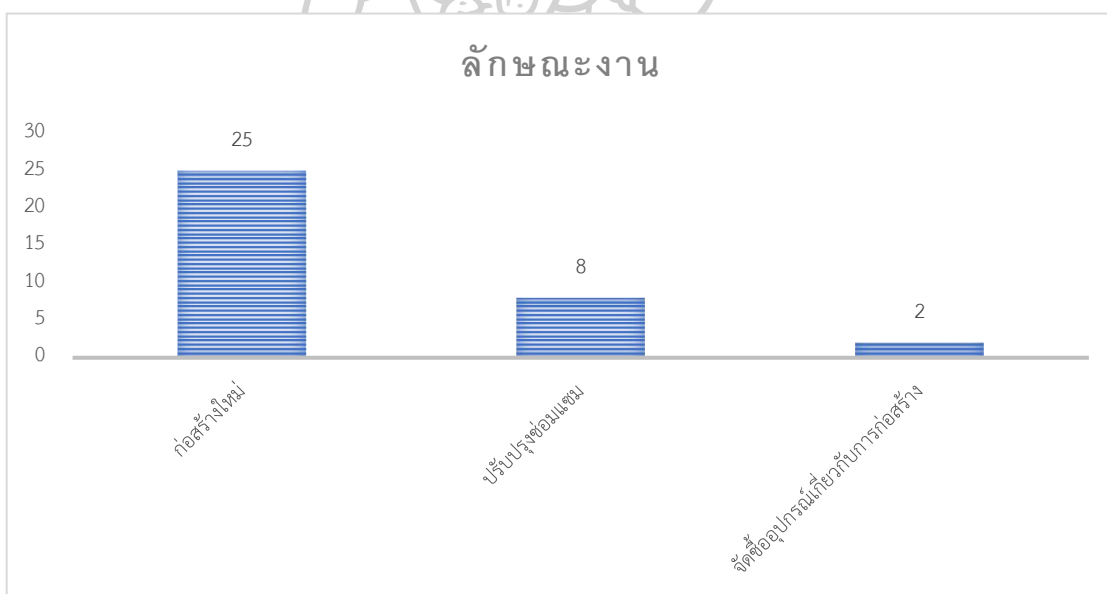

ภาพที่ 11 ลักษณะการเรียกร้อง

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นลักษณะการเรียกร้องแล้วพบว่า การเรียกร้องเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 20.27) เนื่องจากเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น ฝ่ายผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้สูญเสียผลประโยชน์ในมูลเหตุข้อพิพาทนั้นจึงต้องการให้ศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งต่าง ๆ ของผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีสามารถรักษาสีทธิและผลประโยชน์ของตนได้ ต่อจากนั้นจึงจะขอเรียกร้องต่อศาลในประเด็นอื่น

ตารางที่ 9 ลักษณะงาน

	ลักษณะงาน	จำนวน	ร้อยละ
1	ก่อสร้างใหม่	25	71.43
2	ปรับปรุงซ่อมแซม	8	22.86
3	จัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการก่อสร้าง	2	5.71
	รวม	35	100.00

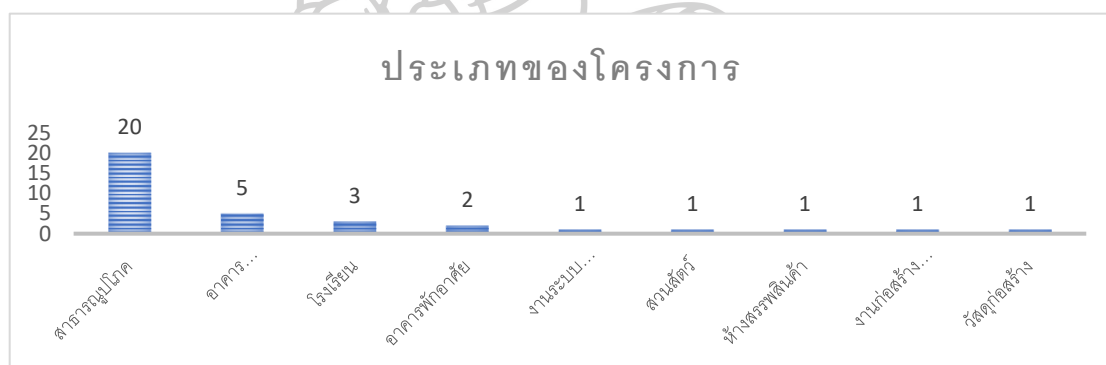

ภาพที่ 12 ลักษณะงาน

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นลักษณะงานที่เกิดข้อพิพาทมากที่สุดคือ งานก่อสร้างใหม่ (ร้อยละ 71.43)

ตารางที่ 10 ประเภทของโครงการ

	ประเภทของโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1	สาธารณูปโภค	20	57.14
2	อาคารสำนักงาน	5	14.29
3	โรงเรียน	3	8.57
4	อาคารพักอาศัย	2	5.71
5	งานระบบประกอบอาคาร	1	2.86
6	สวนสัตว์	1	2.86
7	ห้างสรรพสินค้า	1	2.86
8	งานก่อสร้างชั่วคราว	1	2.86
9	วัสดุก่อสร้าง	1	2.86
	รวม	35	100.00

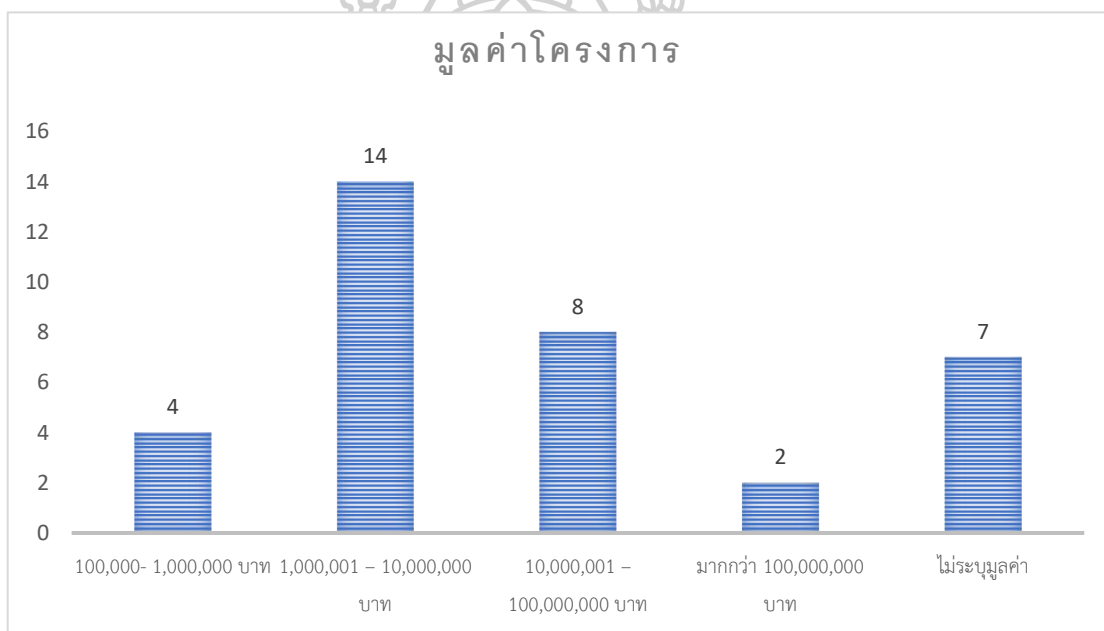

ภาพที่ 13 ประเภทของโครงการ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นประเภทของโครงการที่เกิดข้อพิพาทแล้วพบว่า โครงการประเภทสาธารณูปโภคเกิดข้อพิพาทมากที่สุด (ร้อยละ 57.14)

ตารางที่ 11 มูลค่าโครงการ

	มูลค่าโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1	100,000- 1,000,000 บาท	4	11.43
2	1,000,001 – 10,000,000 บาท	14	40.00
3	10,000,001 – 100,000,000 บาท	8	22.86
4	มากกว่า 100,000,000 บาท	2	5.71
5	ไม่ระบุมูลค่า	7	20.00
รวม		35	100.00

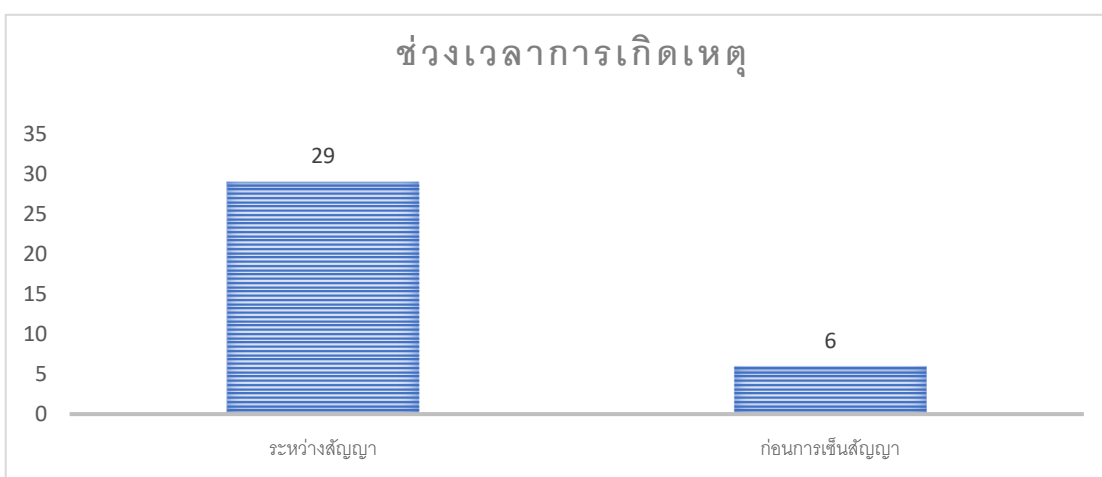

ภาพที่ 14 มูลค่าโครงการ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นมูลค่าโครงการแล้วพบว่า มูลค่าโครงการ 1,000,001 – 10,000,000 บาท เกิดข้อพิพาทมากที่สุด (ร้อยละ 40)

ตารางที่ 12 ช่วงเวลาการเกิดเหตุ

	ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1	ระหว่างสัญญา	29	82.86
2	ก่อนการเซ็นสัญญา	6	17.14
รวม		35	100.00

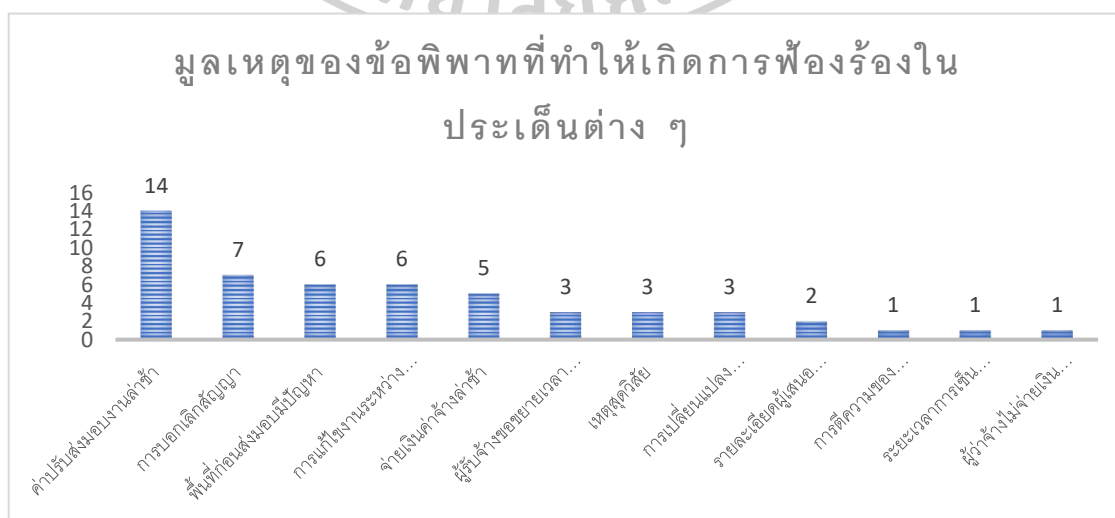
ภาพที่ 15 ช่วงเวลาการเกิดเหตุ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นช่วงเวลาการเกิดเหตุพิพาทพบว่า ช่วงเวลาระหว่างสัญญาเกิดข้อพิพาทมากที่สุด (ร้อยละ 82.86) เนื่องจากเป็นช่วงที่มีระยะเวลาและขั้นตอนยาวนานกว่าช่วงก่อนการเซ็นสัญญา และจะต้องบริหารสัญญาโดยติดต่อสื่อสารกับผู้คนที่หลากหลาย ทำให้มีโอกาสเกิดข้อพิพาทมากกว่าในช่วงเวลาอื่น โดยระเบียบข้อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จะมีข้อกำหนดในการบริหารสัญญาช่วงระหว่างสัญญามากกว่าช่วงเวลาอื่น ส่งผลให้เกิดประเด็นข้อพิพาทต่อสิทธิการบริหารสัญญาดังกล่าวมากกว่าช่วงก่อนการเซ็นสัญญา

ตารางที่ 13 มูลเหตุของข้อพิพาท

	มูลเหตุของข้อพิพาท	จำนวน	ร้อยละ
1	ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า	14	26.92
2	การบอกเลิกสัญญา	7	13.46
3	พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา	6	11.54
4	การแก้ไขงานระหว่างสัญญา	6	11.54
5	จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า	5	9.62
6	ผู้รับจ้างขอขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา	3	5.77
7	เหตุสุดวิสัย	3	5.77
8	การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการประกวดราคาภายหลังจากที่ประกาศประกวดราคา	3	5.77
9	รายละเอียดผู้เสนอราคาไม่ครบถ้วนก่อนการประกวดราคา	2	3.85
10	การตีความประเด็น "ประโยชน์สาธารณะ"	1	1.92
11	ระยะเวลาการเซ็นสัญญาไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	1	1.92
12	ผู้ว่าจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญา	1	1.92
	รวม	52	100.00

หมายเหตุ : ในแต่ละคดี ข้อพิพาทอาจเกิดจากหลายมูลเหตุ จำนวนรวมจึงมากกว่า 35 คดี

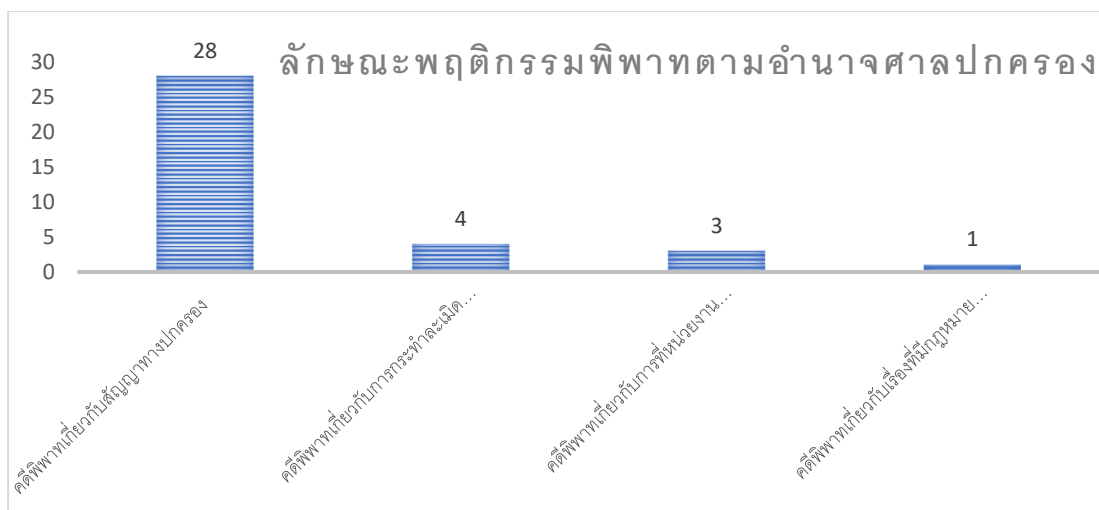
ภาพที่ 16 มูลเหตุของข้อพิพาท

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นมูลเหตุของข้อพิพาทที่ทำให้เกิดการฟ้องร้องมากที่สุดคือ มูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า (ร้อยละ 26.92) เนื่องจากในทุกโครงการก่อสร้างหากเกิดเหตุข้อพิพาทขึ้นจะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการดำเนินโครงการ ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานตามระยะเวลาของสัญญาได้ จึงเกิดการคิดค่าปรับขึ้นตามกฎหมายและสัญญาที่คู่สัญญาตกลงร่วมกัน และมักจะเกิดข้อพิพาทในประเด็นจำนวนวันในการคิดค่าปรับและอัตราค่าปรับตามลักษณะงาน เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ยังไม่มีการระบุรายละเอียดไว้อย่างชัดเจน และการขอขยายระยะเวลาเพิ่มเติมจะเป็นสิทธิของผู้ว่าจ้างที่เป็นภาครัฐแต่เพียงผู้เดียวในการพิจารณาจากสาเหตุอันสมควร

ตารางที่ 14 ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง

	ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
1	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	28	77.78
2	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง	4	11.11
3	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ	3	8.33
4	คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง	1	2.78
รวม		36	100

หมายเหตุ : ศาลปกครองสามารถจำแนกประเภทคดีตามลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครองได้มากกว่า 1 ประเภทต่อคดีพิพาทที่เกิดขึ้น โดยจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ลำดับคดีที่ 8-2563 ศาลปกครองมีการจำแนกลักษณะพฤติกรรมที่ 2 และ 3 ไว้ในคดีเดียวกัน เนื่องจากศาลเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีเกิดจากหลายลักษณะพฤติกรรมตามอำนาจศาลปกครอง โดยผู้ถูกฟ้องคดีทำการออกคำสั่งยกเลิกการประกาศเชิญชวนที่ได้ผู้ร่วมการประกวดราคาเรียบร้อยแล้ว และได้ทำการจัดการประกาศเชิญชวนครั้งใหม่โดยที่ยังไม่ได้ให้คำตอบคำอุทธรณ์คำสั่งยกเลิกการประกาศเชิญชวนจากผู้ฟ้องคดีให้เรียบร้อยแล้ว การจัดการประกาศเชิญชวนครั้งใหม่จึงส่งผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดี ซึ่งถือเป็นความรับผิดอย่างหนึ่งของหน่วยงานทางปกครอง

ภาพที่ 17 ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง

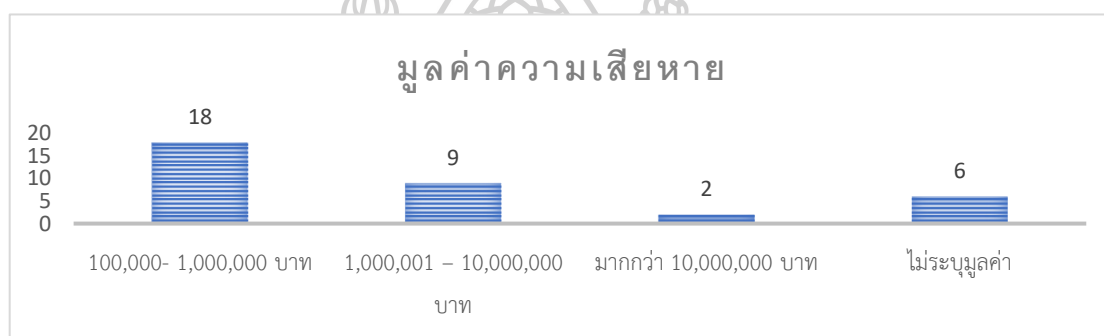
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครองในคดีข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐในช่วง พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ที่เกิดมากที่สุด คือ คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (ร้อยละ 77.78) ซึ่งเป็นการฟ้องร้องของภาคเอกชนที่มีมูลเหตุข้อพิพาทจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แสดงให้เห็นว่าข้อกำหนดดังกล่าวให้สิทธิในการบริหารสัญญาแก่ภาครัฐเหนือกว่าภาคเอกชนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและประโยชน์สาธารณะ

จากการรวบรวมข้อมูลไม่พบหัวข้อคดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการละเลยในโครงการก่อสร้างภาครัฐเกิดขึ้น โดยเมื่อทำการศึกษาพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในประเด็นบทลงโทษแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการละเลยประมาทเลินเล่อแล้วพบว่าในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนเพิ่มขึ้นเป็นโทษจำคุกและการปรับแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการละเลยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติงาน โดยในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 จะมีเพียงบทลงโทษทางวินัยเพียงเท่านั้น เช่นการว่ากล่าวตักเตือนหรือการตัดเงินเดือน

อีกหนึ่งหัวข้อที่ไม่พบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลคือคดีพิพาทที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลคดีพิพาทที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐในช่วงพ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ทั้งหมด 35 คดีนั้นพบว่าฝ่ายภาคเอกชนเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีต่อฝ่ายภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว

ตารางที่ 15 มูลค่าความเสียหาย

	มูลค่าความเสียหาย	จำนวน	ร้อยละ
1	100,000- 1,000,000 บาท	18	51.43
2	1,000,001 – 10,000,000 บาท	9	25.71
3	มากกว่า 10,000,000 บาท	2	5.71
4	ไม่ระบุมูลค่า	6	17.14
รวม		35	100.00

ภาพที่ 18 มูลค่าความเสียหาย

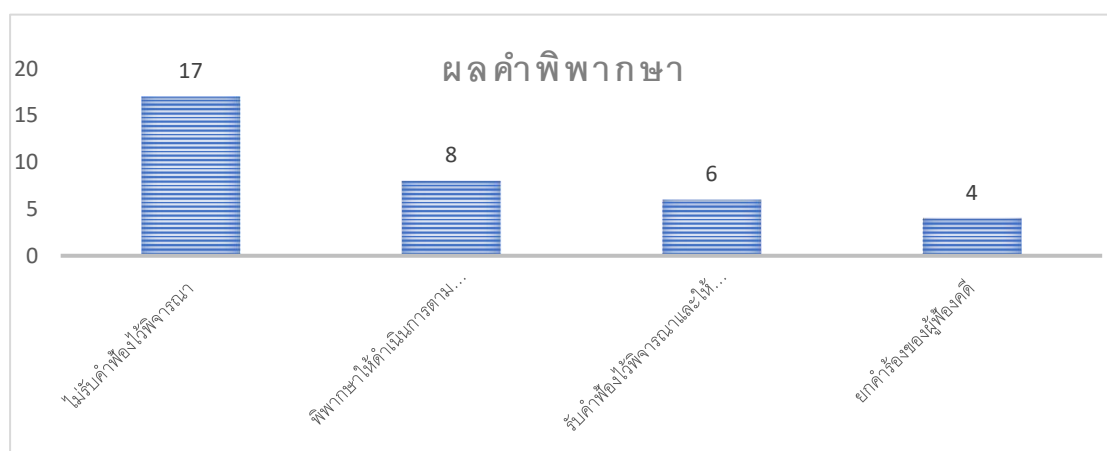
จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นมูลค่าความเสียหายแล้วพบว่า มูลค่าความเสียหาย 100,000- 1,000,000 บาท เกิดข้อพิพาทมากที่สุด (ร้อยละ 51.43)

ตารางที่ 16 ผลคำพิพากษา

	ผลคำพิพากษา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา	17	48.57
2	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	8	22.86
3	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี	6	17.14
4	ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี	4	11.43
รวม		35	100

หมายเหตุ : 1. ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา คือ คำร้องของผู้ฟ้องคดีมีความบกพร่อง ไม่ครบถ้วน หรือคำร้องนั้นเป็นคำร้องที่ไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง เช่น การฟ้องผู้ดำเนินการแทนคู่สัญญา การฟ้องในประเด็นข้อตกลงตามสัญญาที่ศาลไม่อาจล่วงล้ำอำนาจ และการฟ้องที่ขัดต่อพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

2. ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี คือ ศาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะสั่งตามที่ผู้ฟ้องได้ยื่นคำร้องขอมาในคำร้องนั้น หรือศาลเห็นว่าที่ได้สั่งไปแล้วนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว หรือบุคคลที่กล่าวถึงนั้นได้กระทำการไปโดยชอบแล้ว

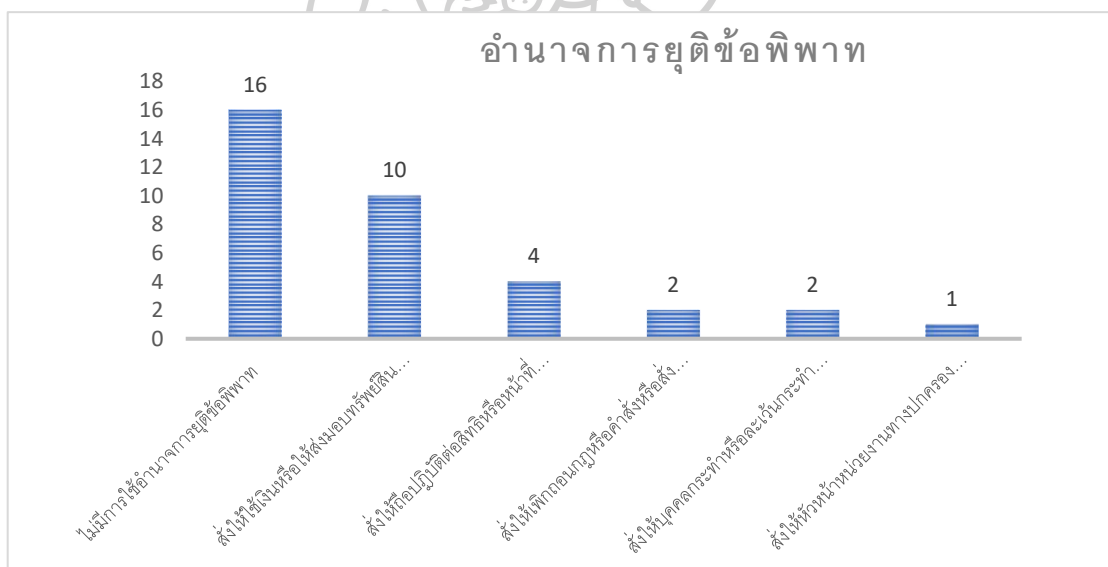

ภาพที่ 19 ผลคำพิพากษา

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นผลคำพิพากษาที่ศาลมีการพิพากษามากที่สุดคือ ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (ร้อยละ 48.57) เนื่องจากคำร้องโดยส่วนใหญ่ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำร้องในลักษณะคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่มีจำนวนคดีมากที่สุด (ตารางที่ 14) ซึ่งศาลไม่มีอำนาจพิพากษาล่วงล้ำอำนาจของสัญญาที่คู่สัญญาตกลงทำร่วมกันได้ โดยรายละเอียดของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีความรัดกุมและครอบคลุมรายละเอียดมากยิ่งขึ้นกว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 เพื่อให้สามารถรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐได้มากขึ้น ศาลจึงไม่อาจรับคำร้องในประเด็นที่มีรายละเอียดถูกระบุไว้ในสัญญาให้เกิดการพิพาทเป็นอย่างอื่นได้

ตารางที่ 17 อำนาจการยุติข้อพิพาท

	อำนาจการยุติข้อพิพาท	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่มีการใช้อำนาจการยุติข้อพิพาท	16	45.71
2	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำ โดยจะกำหนดระยะเวลา	10	28.57
3	สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4	11.43
4	สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน	2	5.71
5	สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นตาม กฎหมาย	2	5.71
6	สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตาม หน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด	1	2.86
	รวม	35	100.00

ภาพที่ 20 อำนาจการยุติข้อพิพาท

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติในประเด็นอำนาจการยุติข้อพิพาทของศาลปกครอง พบว่าศาลออกคำสั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำ โดยจะกำหนดระยะเวลาในการใช้อำนาจยุติข้อพิพาท มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 28.57) (เป็นอันดับ ถัดมาจากการไม่มีการใช้อำนาจการยุติข้อพิพาท เนื่องจากศาลไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา) ซึ่งสอดคล้อง กับประเด็นลักษณะการฟ้องร้องที่มากที่สุดเป็นอันดับที่สองคือ ขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย (ตารางที่ 8) และประเด็นมูลเหตุของข้อพิพาทที่เกิดมากที่สุดคือ ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า (ตารางที่ 13)

4.2 รายละเอียดคำพิพากษาคดีข้อพิพาทจากศาลปกครอง

นำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อแสดงรายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษาจากคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างภาครัฐจากศาลปกครองสูงสุดจำนวน 35 คดี โดยเรียงลำดับตามปีที่เกิดข้อพิพาทและใช้ตัวอักษรย่อแทนผู้ยื่นฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดี

ตารางที่ 18 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 1

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	1-2562
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	26/4/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด N.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนตำบล N.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอยกเลิกสัญญา 3. ขอคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้รับจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	458,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างฝายน้ำล้นให้กับผู้ถูกฟ้องคดี โดยได้กำหนดวันเริ่มงานก่อสร้างไว้และผู้ฟ้องคดีได้ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการขออนุญาตเข้าพื้นที่นาของประชาชนในพื้นที่ในวันเวลาที่ร้องขอ แต่ปรากฏว่าวันเวลาดังกล่าวเกิดเหตุการณ์ฝนตกอย่างหนักทำให้ไม่สามารถเดินทางเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างในวันเวลาดังกล่าวได้ ผู้ฟ้องคดีจึงทำเอกสารขอเข้าพื้นที่ก่อสร้างในวันเวลาที่ได้ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการใหม่ แต่ทว่าเมื่อถึงวันและเวลาดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีกลับไม่ส่งมอบพื้นที่ให้และไม่ดำเนินการขออนุญาตเข้าพื้นที่ก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี ส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีส่งงานล่าช้ากว่าที่ถูกกำหนดในสัญญาและจะต้องเสียค่าปรับในการล่วงเวลาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าตนได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าวเนื่องจากเล็งเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำงานในอนาคตได้</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดเห็นมีความเห็นเหมือนกันที่ให้ผู้ฟ้องคดี ณ ปัจจุบันยังไม่ถูกดำเนินการเป็นผู้ทำงานจึงไม่อาจดำเนินคดีตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอได้ รวมถึงไม่อาจขอวันค่าปรับจากการทำงานล่วงเวลาได้</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา 3. ผู้รับจ้างขอขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา 2. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	397,410 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงอำนาจได้

ตารางที่ 19 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 2

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	2-2562
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	22/7/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	หน่วยงาน T.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมทางหลวง
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 2. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	ทางสรรพสินค้า
มูลค่าโครงการ	ไม่มีการระบุ
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท</p> <p>ผู้ฟ้องคดีได้เช่าที่ดินและขออนุญาตกรมทางหลวงเพื่อเข้าดำเนินการโครงการก่อสร้างทางเชื่อมของโครงการกับพื้นที่ถนนสาธารณะเป็นการชั่วคราว ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ตั้งเดินทิวขวางทางเข้าออกโครงการทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างและไม่สามารถเปิดโครงการได้ทันเวลา โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่าโครงการก่อสร้างดังกล่าวไม่ได้อยู่ในความดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตในการก่อสร้างภายในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว จึงได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเพื่อขอให้ 1.ผู้ถูกฟ้องคดียุติการกระทำที่เป็นการละเมิด 2.ให้ผู้ถูกฟ้องคดียุติการดำเนินการที่ขัดขวาง รบกวน การดำเนินการของผู้ฟ้องคดี 3.ให้ผู้ถูกฟ้องชำระค่าปรับ</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่ากรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีนำเดินทิวขวางทางเข้าออกโครงการและไม้อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีใช้ทางดังกล่าวผ่านทางเข้าออกโครงการนั้นเป็นการกระทำที่มิชอบ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือขออนุญาตกรมทางหลวงเพื่อเข้าดำเนินการก่อสร้างทางเชื่อมดังกล่าวแล้วเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงการเป็นการชั่วคราวแล้ว ศาลจึงมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งกีดขวางใด ๆ และให้ผู้ถูกฟ้องคดียุติการดำเนินการที่ขัดขวางการดำเนินการของผู้ฟ้องคดี</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	150,091,879.45 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นตามกฎหมาย
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นการบังคับตามสิทธิที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาต

ตารางที่ 20 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 3

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	3-2563
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	3/1/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วน C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	จังหวัด U.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้อง	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	2,135,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5,000 ตารางเมตร ระยะเวลาตามสัญญา 120 วัน โดยต่อมาผู้ฟ้องคดีได้เข้าปฏิบัติงานและยื่นเอกสารขออนุมัติรายการคอนกรีต แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งว่าจำเป็นต้องเป็นคอนกรีตจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัดของโครงการก่อสร้างเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรก่อสร้างอาจล่าช้า จึงหาบริษัทคอนกรีตภายในพื้นที่เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การอนุมัติ ซึ่งต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงวดงานทั้งหมด ซึ่งล่าช้ากว่าสัญญากำหนด 104 วัน ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้เบิกจ่ายเงินพร้อมกับคิดค่าปรับที่ส่งงานล่าช้าเกินกว่าสัญญากำหนด ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีความเห็นว่าค่าปรับดังกล่าวสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จึงนำข้อพิพาทดังกล่าวยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลคืนค่าปรับส่วนเกินดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งไปยังศาลเพื่อขอให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการตามสัญญา ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่าสัญญาที่ผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีลงนามด้วยกัน ได้มีการกำหนดถึงการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการหากมีข้อพิพาทขึ้น แต่ในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้นำข้อพิพาทยื่นฟ้องต่อศาลโดยที่ยังมิได้ผ่านกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการตามสัญญามาก่อน ศาลปกครองสูงสุดจึงมีความเห็นให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ โดยให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการก่อน และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	555,100 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	ยังมีได้ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการตามที่ระบุในสัญญา

ตารางที่ 21 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 4

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	4-2563
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	29/3/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท A.
ผู้ถูกฟ้องคดี	คณะกรรมการคัดเลือกของโครงการ R.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	การทำเรือแห่งประเทศไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ให้รับผู้ฟ้องเข้าดำเนินการประกวดราคา
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	ไม่มีการระบุ
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ก่อนการเซ็นสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ฟ้องคดีทั้ง 4 ได้เข้าร่วมได้ยื่นขอเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีในนามกิจการร่วมค้า เพื่อร่วมลงทุนในโครงการทำเรือแห่งหนึ่ง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้พิจารณาของคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดีแล้วพบว่ามีความไม่ชัดเจนของข้อมูลเอกสารบางรายการ จึงได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผลการประเมินว่าเอกสารในส่วนของสัญญากิจการร่วมค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่ของผู้ฟ้องคดีไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเอกสารคัดเลือก หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีมติให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินเอกสารของข้อเสนอม ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีการประชุมและได้แจ้งยืนยันมติเดิมโดยให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเอกสารข้อเสนอม ต่อมาเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตของโครงการได้มีหนังสือแจ้งขยายระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีก 30 วัน และแจ้งผลว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีมติเห็นชอบตามผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การแจ้งมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ไม่ได้ระบุเหตุผลที่เห็นด้วยกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และเป็นมติหลังจากสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์</p> <p>ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มิชอบ เนื่องจากไม่ได้รับแจ้งรายละเอียดที่ทำให้เอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องในส่วนใดรวมถึงข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนได้ส่งเอกสารครบถ้วนแล้ว จึงได้ดำเนินการร้องเรียนต่อศาล โดยขอให้ศาลกำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษาและขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จากนั้นได้ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการดำเนินการพิจารณาข้อเสนอมของโครงการที่เกิดข้อพิพาทไว้ชั่วคราว</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาถึงข้อพิพาทและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แจ้งว่าของคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดีขาดความชัดเจนนั้น ศาลมีความเห็นว่ารายละเอียดของเอกสารที่ไม่มีความชัดเจนนั้นเป็นเพียงความผิดพลาดเล็กน้อยที่มีได้ลงนามและตราประทับบริษัทในเอกสาร โดยความผิดพลาดดังกล่าวไม่ได้สร้างความเสียหายเปรียบแก่ผู้เสนอรายอื่น ซึ่งศาลเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้แสดงที่เจตนาที่จะเข้าร่วมในการประกวดราคาด้วยการส่งเอกสารที่แก้ไขไปยังผู้ถูกฟ้องคดี ศาลจึงมีความเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมายและอาจส่งผลเสียต่อผู้ฟ้องคดีในการได้รับโอกาสพิจารณาข้อเสนอม จึงมีคำสั่งให้ทุเลาคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเนื่องจากเห็นว่าในประกาศเชิญชวนได้มีการระบุรายละเอียดไว้อย่างครบถ้วนแล้ว ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าภายในระยะเวลาอันใกล้นี้โครงการทำเรือดังกล่าวจะต้องเร่งดำเนินการโดยเร็วเพื่อให้สามารถรองรับการใช้งานที่เพียงพอ การที่มีคำสั่งให้ทุเลาคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 นั้นศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานราชการ จึงมีคำสั่งกลับคำตัดสินของศาลปกครองชั้นต้นโดยให้ยกคำขอทุเลาคำสั่ง</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	รายละเอียดผู้เสนอราคาไม่ครบถ้วนก่อนการประกวดราคา

ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ
มูลค่าความเสียหาย	ไม่มีการระบุ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
เหตุผลของคำพิพากษา	ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อรายละเอียดของประกาศเชิญชวน

ตารางที่ 22 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 5

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	5-2563
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	23/2/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อคัดงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	1. หน่วยงาน T. 2. สำนักงานคณะกรรมการ T. 3. ผู้อำนวยการโรงเรียน P.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงศึกษาธิการ
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง 2. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	โรงเรียน
มูลค่าโครงการ	21,987,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างอาคารโรงเรียน โดยผู้ฟ้องคดีได้วางแผนเตรียมการดำเนินการก่อสร้าง แต่ทว่าผู้ฟ้องคดีได้พบปัญหาของพื้นที่ก่อสร้างที่ได้รับส่งมอบมาจากผู้ถูกฟ้องคดีเนื่องจากมีฐานรากของสิ่งก่อสร้างเดิมอยู่ในชั้นดิน ทำให้ไม่สามารถเริ่มก่อสร้างอาคารได้และผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการแก้ไขพื้นที่ก่อสร้างส่วนนี้เพิ่มเติมจากส่วนงานหลักตามสัญญาจึงทำให้ไม่สามารถส่งมอบงานก่อสร้างได้ทันเวลา และต่อมาในภายหลังผู้ควบคุมงานของผู้ถูกฟ้องคดีได้แก้ไขแบบเพิ่มเติมจากสัญญา ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องใช้ระยะเวลาเพิ่มเติมในการก่อสร้าง ทำให้ท้ายที่สุดแล้วผู้ฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานงวดสุดท้ายได้ทันเวลาและถูกผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างปรับเงินจากการส่งงานงวดสุดท้ายเกินกว่าที่สัญญากำหนด โดยผู้ฟ้องคดีได้ส่งเอกสารขอการขยายเวลาและขอการลดค่าปรับแต่กลับไม่ได้รับการอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีในคำขอเอกสารดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่าไม่รับคดีนี้ไว้พิจารณา เนื่องจากประเด็นการใช้สิทธิการแก้ไขสัญญาและการปรับค่าล่วงเวลาเป็นการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทำให้ศาลไม่อาจล่วงล้ำอำนาจได้ ส่วนการส่งมอบพื้นที่ล่าช้านั้นศาลเห็นว่าผู้ฟ้องคดีสมควรได้รับสิทธิการขยายเวลา แต่ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องในประเด็นนี้ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ที่เป็นเพียงผู้ได้รับอำนาจแทนจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพียงเท่านั้น ศาลจึงถือว่าไม่ถือเป็นคำสั่งทางปกครองและให้จำหน่ายคดีออก</p>

มูลเหตุของข้อพิพาท	1. พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา 2. ผู้รับจ้างขอขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา 3. การแก้ไขงานระหว่างสัญญา 4. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	397,410 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล่าอำนาจได้

ตารางที่ 23 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 6

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	6-2563
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	27/10/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	เทศบาล A.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	28,670,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างสะพาน คสล. ข้ามคลองประปา โดยผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีไว้เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติตามสัญญา ต่อมาได้มีประเด็นข้อพิพาทเกิดขึ้นจากข้อโต้แย้งทั่วให้ผู้ถูกฟ้องคดีขอใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ทันเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งคิดค่าปรับและริบหลักประกันสัญญา โดยให้ธนาคารที่เป็นผู้ค้ำประกันชำระค่าหลักประกันดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีก่อนที่ข้อพิพาทจะเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าวและได้ยื่นคำฟ้องต่อศาล ขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ธนาคารที่เป็นผู้ค้ำประกันชำระเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาและมีความเห็นว่าเมื่อข้อพิพาทยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการและยังไม่มีคำสั่งสิ้นสุดว่าฝ่ายใดเป็นผู้ผิด ศาลปกครองชั้นต้นจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถเรียกให้ธนาคารชำระเงินที่ค้ำประกันอยู่ได้ และศาลได้มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้ผู้ฟ้องคดีโดยมิให้ธนาคารชำระเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้กลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ต่อมาศาลปกครองสูงสุดจึงได้พิจารณาถึงข้อพิพาทและคำพิพากษาที่เกิดขึ้น โดยศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นว่าการที่ธนาคารจะชำระเงินค่าหลักประกันแก่ผู้ถูกฟ้องคดีหรือไม่เป็นความรับผิดชอบระหว่างธนาคารและผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งเป็นความสมัครใจของธนาคารที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งห้ามความสมัครใจได้ ศาลจึงเห็นว่าศาลปกครองสูงสุดไม่สามารถมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ จึงมีคำพิพากษาให้กลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และให้ยกคำขอของผู้ฟ้องคดี</p>
มูลเหตุข้อพิพาท	การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตาม อำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	1,433,500 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
เหตุผลของคำพิพากษา	ยังไม่ได้ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการตามที่ระบุในสัญญา

ตารางที่ 24 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 7

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	7-2563
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	4/7/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท N.
ผู้ถูกฟ้องคดี	1. หน่วยงาน R. 2. ผู้ว่าหน่วยงาน R.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงคมนาคม
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย 3. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	อาคารสำนักงาน
มูลค่าโครงการ	1,856,400 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงพื้นที่อาคารสำนักงานตามสัญญา แต่ในภายหลังผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเอกสารขอขยายเวลาการก่อสร้าง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีส่งมอบพื้นที่ดำเนินการก่อสร้างล่าช้าทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการตามเวลาของสัญญาได้ และไม่สามารถขออนุมัติอุปกรณ์การก่อสร้างได้ 27 รายการ แต่ทว่าผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ทำหนังสือแจ้งกลับไปยังผู้ฟ้องคดีที่เป็นผู้รับจ้างว่าไม่สามารถขยายเวลาของสัญญาได้และผู้ฟ้องคดีต้องชดใช้ค่าปรับที่ทำงานล่วงเวลาของสัญญา ต่อมาภายหลังเมื่อถึงวันที่จะต้องตรวจรับงานงวดสุดท้ายปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้ควบคุมงานตรวจพบว่าเครื่องปรับอากาศที่ถูกติดตั้งไม่ตรงตามแบบที่ตกลงกันในสัญญาจึงให้มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดงานในภายหลังและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้ควบคุมงานได้แจ้งค่าปรับจากการล่วงเวลาดังกล่าว</p> <p>ผู้ฟ้องคดีจึงไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการดังกล่าวของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้ควบคุมงาน จึงได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองถึงประเด็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้ควบคุมงาน</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นเหมือนกันที่ว่าไม่รับคดีนี้ไว้พิจารณาต่อไป โดยศาลเห็นว่าส่วนการส่งมอบพื้นที่ล่าช้านั้นหากพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีกระทำผิดจริง ผู้ฟ้องคดีสมควรได้รับสิทธิการขยายเวลาและการชดใช้ค่าเสียหาย แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องต่อศาลเพื่อฟ้องคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้ควบคุมงาน ซึ่งไม่นับว่าเป็นคู่สัญญาของผู้ฟ้องคดีแต่เป็นเพียงผู้ที่มาตรวจรับงานแทนผู้ว่าจ้างเท่านั้นจึงไม่ตรงตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา 2. ผู้รับจ้างขอขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	1,123,122 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เนื่องจากศาลตัดสินว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ใช่คู่สัญญาแต่เป็นเพียงผู้ตรวจรับงานแทนเท่านั้น

ตารางที่ 25 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 8

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	8-2563
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	12/3/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท A.
ผู้ถูกฟ้องคดี	กรม T.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงคมนาคม
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ให้รับผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการประกวดราคา
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	อาคารสำนักงาน
มูลค่าโครงการ	ไม่ระบุมูลค่า
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ก่อนการเซ็นสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดการประกาศเชิญชวนเพื่อหาผู้ร่วมการประกวดราคาโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน โดยผู้ฟ้องคดีได้เข้าร่วมการประกวดราคาและได้ยื่นข้อเสนอรวมทั้งราคาแก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศยกเลิกการประกวดราคาดังกล่าวเนื่องด้วยเหตุผลว่า ผู้เข้าร่วมการประกวดราคาทุกรายยื่นเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีประกาศ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นคำอุทธรณ์ในประเด็นยกเลิกการประกวดราคาเนื่องจากเห็นว่าตนได้ส่งเอกสารครบถ้วนแล้วและตนได้ยื่นเสนอราคาที่ดีกว่างบประมาณเป็นอย่างมาก จึงอยากให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาทบทวนและให้เหตุผลการยกเลิกประกาศดังกล่าว แต่ในเวลาต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดการประกวดราคาฉบับใหม่ขึ้นโดยกำหนดขอบเขตงานใหม่ โดยที่ยังไม่ได้ตอบคำถามการอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีเล็งเห็นความไม่โปร่งใสและไม่สุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลออกคำสั่งยกเลิกประกวดราคาตามประกาศฉบับใหม่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำลังดำเนินการ และขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิในการประกวดราคาตามประกาศประกวดราคาฉบับแรก</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองได้พิจารณาแล้วมีความเห็นฟ้องกันว่าไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้ระบุไว้ว่าหากหน่วยงานรัฐมิได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากหน่วยงานรัฐสามารถเรียกร้องได้เฉพาะค่าเสียหายเท่านั้น โดยคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งยกเลิกการประกวดราคาฉบับแรกและให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิในการประกวดราคาตามประกาศประกวดราคาฉบับแรกนั้น ศาลเห็นว่าไม่อยู่ในขอบเขตอำนาจที่ศาลสามารถออกคำสั่งได้ และหากออกคำสั่งตามที่ผู้ฟ้องคดีขอจะส่งผลเสียต่อภาครัฐเอง เนื่องจากปัจจุบันผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐกำลังดำเนินการจัดการประกวดราคาตามประกาศฉบับใหม่อยู่</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการประกวดราคาภายหลังจากที่ประกาศประกวดราคา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่เป็นอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ 2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	ไม่ระบุมูลค่า
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	ลักษณะการเรียกร้องขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 26 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 9

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	9-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	11/7/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	หน่วยงาน T.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงคมนาคม
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	11,063,937,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ก่อนการเซ็นสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีได้เผยแพร่ร่างประกาศเชิญชวนประกวดราคาจ้างก่อสร้างโครงการพัฒนาระบบรถไฟฟ้าความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ฟ้องคดีได้เข้าร่วมเสนอแนะและเข้าร่วมเป็นผู้เสนอราคาทางระบบจัดซื้อจัดจ้างรวมทั้งการยื่นเอกสารทางเทคนิคของโครงการก่อสร้างตามวันเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พิจารณาผลปรากฏว่ามีผู้ยื่นข้อเสนอจำนวน 6 ราย โดยผู้ร้องสอดเป็นผู้เสนอราคาต่ำที่สุด โดยผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เสนอราคาต่ำรองลงมา แต่เมื่อคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคามีการประชุมตัดสินว่ามีผู้มีความสนใจเบื้องต้นผ่านเกณฑ์เพียง 5 ราย โดยผู้ร้องสอดไม่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณสมบัติ เนื่องจากผู้ร้องสอดได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่และกรอกข้อมูลในระบบการเสนอราคาเป็นผู้เสนอราคาในนามบริษัทมิใช่กิจการเข้าร่วมซึ่งมีผลถึงผลงานที่ผ่านมาในอดีต ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ประกาศให้ผู้ฟ้องคดีในนามกิจการเข้าร่วมเป็นผู้ชนะการเสนอราคาการประกวดราคา ผู้ร้องสอดได้ยื่นอุทธรณ์ผลการประกวดราคา โดยโต้แย้งว่าตนเป็นผู้มีความสนใจครบถ้วนและผู้เสนอราคาต่ำที่สุด โดยในเวลาต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ว่ากรณีนี้ตัดสินพิจารณาตัดสินผู้ร้องสอดนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เคยมีหนังสืออนุมัติการยกเว้นการปฏิบัติตามหนังสือคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐให้แก่ผู้ร้องสอดเป็นการเฉพาะราย ผู้ร้องสอดจึงถือได้ว่าเป็นกิจการเข้าร่วมที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 เห็นว่าผู้ร้องสอดสามารถนำผลงานของผู้ร่วมค่าที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมาใช้เป็นผลงานในการยื่นประกวดราคาได้ ซึ่งมีผลผูกพันให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องกลับไปดำเนินขั้นตอนพิจารณาผลการเสนอราคาของผู้ยื่นข้อเสนอให้ถูกต้อง</p> <p>ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีความเห็นว่าหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องสอดมีความสนใจครบถ้วนและตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีอำนาจในการยกเว้นไม่ปฏิบัติตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และการที่มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 กลับไปดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาผลการเสนอราคานั้น ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ชนะการประกวดราคาได้รับความเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยแบ่งการพิจารณาเป็น 3 ส่วนคือ 1) อ้างอิงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ไม่มีอำนาจยกเว้นและผ่อนผันให้ผู้เข้าประกวดราคาเฉพาะรายไม่ปฏิบัติตามหนังสือของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐและในขณะที่ประกวดราคาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ยังไม่ได้ยกเลิกหรือแก้ไขหนังสือแจ้งไปยังส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อยึดเป็นแนวปฏิบัติสำหรับพิจารณาคุณสมบัติผู้ยื่น</p>	

ข้อเสนอที่เป็นกิจการร่วมค้า จึงไม่อาจอนุมัติยกเว้นเป็นการเฉพาะรายได้เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม รวมถึงศาลเห็นว่าผู้ร้องสอดเป็นกิจการร่วมค้าที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่มีผลงานในอดีตไม่ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติของการประกวดราคาและผู้ร้องสอดได้กรอกข้อมูลเป็นในบริษัท จึงไม่อาจนำผลงานในอดีตนั้นมาใช้ได้ ศาลจึงมีคำวินิจฉัยว่าการอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ที่มีให้แก่ผู้ร้องสอดไม่น่าชอบด้วยกฎหมาย 2) หนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ซึ่งมีคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยที่จะต้องย้อนกลับไปพิจารณาให้ผู้ร้องสอดเป็นผู้ชนะการเสนอราคาในการประกวดราคาจ้าง เนื่องจากผู้ร้องสอดจะเป็นผู้เสนอราคาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและเสนอราคาต่ำที่สุด อันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ชนะการประกวดราคาในครั้งแรกได้รับความเสียหายหรืออาจเดือดร้อนเสียหายโดยอาจหลีกเลี่ยง และเมื่อผู้ร้องสอดได้เซ็นสัญญาเป็นคู่สัญญาแล้วการฟ้องคดีนี้จะย่อมไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ลงนามเซ็นสัญญาไปแล้ว โดยจะสามารถฟ้องเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ชำระค่าเสียหายได้เท่านั้น และผู้ฟ้องคดีมีประสงค์ที่จะเข้าทำสัญญากับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เท่านั้น ศาลจึงเห็นว่าการกระทำตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 จะทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายยากแก่การเยียวยา 3) ศาลมีความเห็นว่าการทุเลาการบังคับตามคำสั่งหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารของรัฐเนื่องจากการดำเนินโครงการก่อสร้างดังกล่าวได้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้แบ่งงานโยธาออกเป็น 14 สัญญา โดยสัญญาที่เป็นข้อพิพาทนั้นทำให้การดำเนินการโครงการก่อสร้างหยุดชะงักเฉพาะช่วงที่เกิดข้อพิพาท โดยในโครงการก่อสร้างช่วงอื่นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยังสามารถดำเนินการประกาศและเอกสารประกวดราคาในช่วงสัญญาอื่น ๆ ได้ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยังมิได้เปิดให้บริการแก่ประชาชนใช้สัญจร ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีความเห็นให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3

ศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นต่อหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เรื่องแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคุณสมบัติยื่นข้อเสนอที่เป็นกิจการร่วมค้าให้แก่ผู้ร้องสอดเป็นการเฉพาะราย ว่าเป็นคำสั่งที่น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ภาครัฐและสอดคล้องกับหลักการดังต่อไปนี้ 1. คุ่มค่า มีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ 2. โปร่งใส เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ซึ่งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีหนังสือผ่านผู้ชนะการประกวดราคาบางรายอาจสร้างความเสียหายเปรียบแก่ผู้เสนอราคารายอื่น ๆ ได้ และวินิจฉัยคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ที่อาศัยตามเหตุผลของหนังสือผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จึงเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาว่าคำสั่งตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ที่มีผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องพิจารณาผู้ชนะการประกวดราคาใหม่นั้นยังมีปัญหาเรื่องความชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากจะทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถเข้าทำสัญญากับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ และเสียผลประโยชน์จากสัญญาจ้างครั้งนี้ยากแก่การเยียวยา ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วว่าการทุเลาตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของภาครัฐ เนื่องจากโครงการดังกล่าวได้ถูกแบ่งออกเป็น 14 สัญญา โดยสัญญาข้อที่ก่อให้เกิดข้อพิพาทเป็นเพียงส่วนหนึ่งและสัญญาในส่วนอื่น ๆ ยังสามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 เรื่องแจ้งพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ร้องสอดไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่นนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย จึงมีคำสั่งยืนยันยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

มูลเหตุของข้อพิพาท	รายละเอียดผู้เสนอราคาไม่ครบถ้วนก่อนการประกวดราคา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจ
มูลค่าความเสียหาย	ไม่มีการระบุ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน
เหตุผลของคำพิพากษา	ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 27 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 10

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	10-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	12/12/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	1. สำนักบริหาร A. 2. หน่วยงาน A.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมอุทยานแห่งชาติ
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 3. ขอขยายเวลาของสัญญา
ลักษณะงาน	จัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการก่อสร้าง
ประเภทของโครงการ	งานระบบประกอบอาคาร
มูลค่าโครงการ	3,204,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ทำสัญญาซื้อขายถังกักเก็บน้ำ 20,000 ลิตร พร้อมติดตั้งหลังคาถังกักเก็บน้ำจำนวน 12 จุด กับผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้าง โดยเมื่อทำสัญญาเสร็จเรียบร้อยแล้วระหว่างการติดตั้งหลังคาพบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีเอกสารเปลี่ยนแปลงแบบรูปของหลังคาทำให้เกิดการแก้ไขแบบและมีราคาค่าก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือขอให้เพิ่มวงเงินราคาค่าก่อสร้างและเพิ่มระยะเวลาการส่งมอบงานออกไป แต่ทางผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นด้วยและไม่อนุมัติการเพิ่มวงเงินราคาค่าก่อสร้าง รวมถึงเพิ่มระยะเวลาการส่งมอบงานเนื่องจากเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบก่อสร้างดังกล่าวไม่ได้ส่งผลให้เนื้องานเพิ่มขึ้นจากสัญญาเดิมและหากส่งมอบงานได้ไม่ทันเวลาผู้ฟ้องคดีก็จะถูกคิดค่าปรับที่เกิดจากการส่งมอบงานล่าช้า ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว</p> <p>โดยศาลปกครองชั้นต้นเห็นฟ้องตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวและให้ยกคดีออกจากระบบเนื่องจากการฟ้องที่ไม่ใช่คดีความทางปกครอง แต่ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีความเห็นที่ต่างออกไปโดยให้กลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้เป็นรับคำฟ้องขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีขยายระยะเวลาการก่อสร้างและชดเชยค่าเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลพิจารณาเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงแบบรูปการก่อสร้างดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาส่งมอบงานของสัญญาและมีราคาค่าก่อสร้างเพิ่มขึ้นจากแบบก่อสร้างเดิม โดยคำฟ้องไม่ได้เป็นการละเมิดกฎหมายและสิทธิตามสัญญาของผู้ถูกฟ้องคดีที่เป็นผู้ว่าจ้าง แต่เป็นคำฟ้องที่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นได้</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การแก้ไขงานระหว่างสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	929,160 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นประเด็นความรับผิดชอบของผู้สัญญาอันเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาและการเปลี่ยนแปลงสัญญาซึ่งผู้ฟ้องคดีสามารถเรียกค่าเสียหายได้

ตารางที่ 28 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 11

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	11-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	18/10/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท R.
ผู้ถูกฟ้องคดี	หน่วยงาน T.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมทางหลวง
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอลดอัตราค่าปรับ 2. ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	อาคารพักอาศัย
มูลค่าโครงการ	14,100,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท</p> <p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้จ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย 5 ชั้น โดยเมื่อเริ่มดำเนินการก่อสร้างไปได้ช่วงเวลาหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีได้เกิดเหตุขัดข้องระหว่างก่อสร้างหลายประการทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการส่งงานงวดสุดท้ายได้ตามกำหนด จึงจะต้องทำการจ่ายค่าปรับให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามที่ได้มีการระบุในสัญญา แต่ทว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการคิดค่าปรับผู้ฟ้องคดีคิดเป็นร้อยละ 25.2 ของวงเงินค่าก่อสร้าง ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 10 ของราคาค่าก่อสร้างทั้งหมดโดยที่ถูกระบุไว้ในสัญญาและผู้ฟ้องคดียังแจ้งต่ออีกว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาสละเงื่อนไขการเรียกค่าปรับเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีมีได้แจ้งบอกเลิกสัญญาแก่คู่สัญญา รวมทั้งในช่วงเวลาการก่อสร้างยังเกิดเหตุโรคระบาดไวรัสโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ รวมทั้งการดำเนินการก่อสร้างอาคารพักอาศัยของภาครัฐที่มีได้แสวงหาผลกำไรจึงไม่มีการนำอาคารพักอาศัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้รับความเสียหายมากเกินขอบเขตตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่าปรับเมื่อผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานล่าช้า</p> <p>ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่าปรับไม่เกินกว่าร้อยละ 3 ของราคาค่าก่อสร้างทั้งหมดและให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นให้ความเห็นการพิพากษาที่ว่าข้อพิพาทดังกล่าวมิได้เป็นคดีทางปกครองเนื่องจากพิจารณาจากอาคารที่พักอาศัยดังกล่าวไม่ใช่การก่อสร้างเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่ทว่าเมื่อมีการอุทธรณ์สู่ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งคืนที่ว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีทางปกครอง เนื่องจากการก่อสร้างอาคารพักอาศัยของพนักงานราชการสามารถสืบได้ว่าเป็นการก่อสร้างที่พักเพื่อให้เจ้าพนักงานราชการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบราชการในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ จึงมีการตัดสินให้เป็นการก่อสร้างเพื่อประโยชน์สาธารณะและมีการพิพากษาต่างจากศาลชั้นต้นโดยให้รับค่าฟ้องตามที่ผู้ฟ้องคดีดำเนินเรื่องต่อศาล</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า 2. เหตุสุดวิสัย
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	423,000 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ผลคำพิพากษา	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นการบังคับคำสั่งตามอำนาจของสัญญาและข้อตกลงที่คู่สัญญาทำร่วมกัน

ตารางที่ 29 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 12

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	12-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	17/3/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท G.
ผู้ถูกฟ้องคดี	กรม R.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงคมนาคม
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	21,470,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างซ่อมแซมถนนทางหลวงชนบทระยะทาง 0.405 กิโลเมตร โดยมีวงเงินค่าจ้างจำนวน 21,470,000 บาท แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามสัญญาแล้วเสร็จเรียบร้อยตามสัญญาและได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย ผู้ถูกฟ้องคดีได้ชำระค่าจ้างเพียง 16,193,613.74 บาท โดยผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องคดีได้หักเงินค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า เนื่องจากผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานล่าช้าจากสัญญา 89 วัน เป็นจำนวน 4,777,075 บาท ทำให้ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการคิดค่าปรับที่มากกว่าที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคำร้องยื่นต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับส่วนเกินแก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาและเห็นว่าตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 183 ผู้ว่าจ้างสามารถพิจารณาบอกเลิกสัญญาได้หากผู้รับจ้างมีจำนวนเงินค่าปรับเกินกว่าร้อยละ 10 ของวงเงินค่าจ้าง โดยในคดีนี้ผู้ว่าจ้างเลือกที่จะให้ผู้รับจ้างปฏิบัติงานตามสัญญาต่อไปโดยคิดค่าปรับตามจำนวนวันที่เกินกำหนดจากสัญญา ศาลจึงพิจารณาเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างสามารถคิดค่าปรับเกินกว่าร้อยละ 10 ของวงเงินค่าจ้างได้ แต่ศาลสามารถพิจารณาลดค่าปรับลงมาให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมได้ โดยศาลปกครองชั้นต้นตัดสินให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับส่วนเกินจากอัตราร้อยละ 10 ของวงเงินค่าจ้างคืนแก่ผู้ฟ้องคดี ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีจึงยื่นคำขออุทธรณ์เพื่อขอให้เกิดกระบวนการพิพากษาอีกครั้ง</p> <p>ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาถึงลักษณะงานก่อสร้างและอัตราค่าปรับตามประเภทงานจากระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แล้วพิพากษาว่าโครงการที่เกิดข้อพิพาทเป็นสาธารณูปโภคที่หากเกิดความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อยานพาหนะและทรัพย์สินอื่น ๆ เนื่องจากเป็นการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้ใช้งาน ศาลปกครองสูงสุดจึงมีความเห็นว่าผู้ว่าจ้างสามารถคิดอัตราค่าปรับตามประเภทงานสาธารณูปโภคได้ ซึ่งการคิดค่าปรับของผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้มากเกินกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด จึงพิพากษาให้กลับคำตัดสินของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	4,777,075 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ผลคำพิพากษา	ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 30 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 13

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	13-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	11/1/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วน C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	โรงเรียน B.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง 2. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	โรงเรียน
มูลค่าโครงการ	2,997,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	
<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนและปรับปรุงอาคารเรียนเดิม โดยแบ่งงวดงานออกเป็นทั้งหมด 4 งวด โดยเมื่อเริ่มดำเนินการก่อสร้างผู้ฟ้องคดีได้ส่งเอกสารถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอขยายระยะเวลาของสัญญาออกไปอีก 51 วัน โดยเมื่อครบกำหนดผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือส่งมอบงานงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 4 แต่คณะกรรมการตรวจการจ้างว่าผู้ฟ้องคดียังขาดเอกสารส่วนวิศวกรรมควบคุมงาน ทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายค่างวดงานได้ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้จ่ายเงินดังกล่าว โดยหักค่าปรับไว้เป็นเงินในอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดียังเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด 38 วัน ซึ่งตามกฎหมายจะต้องทำเรื่องเบิกจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ ผู้ฟ้องคดีจึงได้คิดค่าปรับจากค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งสองเหตุการณ์และนำข้อพิพาทดังกล่าวมายื่นต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยมีคำขอให้ศาลพิพากษาดังนี้ 1. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าปรับ 2. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายงวดงานล่าช้า</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นได้เรียกให้ฝ่ายผู้ฟ้องคดีทำคำคัดค้านคำให้การและคำให้การแก้ฟ้องแย้งยื่นต่อศาลภายใน 30 วัน แต่เมื่อครบกำหนดผู้ฟ้องคดีมิได้ยื่นเอกสารดังกล่าว โดยศาลเห็นว่าได้มีผู้รับรู้อเอกสารคำสั่งดังกล่าวแล้ว จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาให้เจ้าหน้าที่ส่วนคำฟ้องนี้ออกจากสารบบ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด เพื่อขอให้กลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่าแม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้ส่งเอกสารคำคัดค้านคำให้การและคำให้การแก้ฟ้องแย้งต่อศาลได้ทันเวลา แต่พบว่าผู้ฟ้องคดีได้แสดงเจตนาของตนและศาลเห็นว่ามิประเด็นข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะสามารถพิจารณาประเด็นตามคำฟ้องได้ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำตัดสินให้กลับคำตัดสินของศาลปกครองชั้นต้น ให้เป็นดำเนินการตามคำฟ้อง</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า 2. จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	329,523.7 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 4. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562
ผลคำพิพากษา	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	ผู้ฟ้องคดีได้แสดงเจตนาและนำส่งเอกสารที่ทำให้เกิดข้อพิพาทได้ทันช่วงเวลาแห่งการดำเนินการ

ตารางที่ 31 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 14

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	14-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	1/3/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท P.
ผู้ถูกฟ้องคดี	ธนาคาร A.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงการคลัง
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ผู้ว่าจ้างชำระเงินค่าจ้าง 3. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 4. ขอให้คืนเงินค่าแก้ไขงานชำระที่ผู้ว่าจ้างหักไว้ 5. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	อาคารสำนักงาน
มูลค่าโครงการ	28,600,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการปรับปรุงห้องน้ำชาย-หญิงของอาคารธนาคาร A. โดยได้ตกลงทำสัญญาร่วมกันและผู้ว่าจ้างได้ดำเนินการปฏิบัติตามสัญญา แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการซ่อมแซมท่อน้ำซึ่งเป็นงานเพิ่มเติมจากสัญญา โดยคู่สัญญาได้ตกลงทำสัญญาเพิ่มเติมเป็นสัญญาแนบท้ายและได้ตกลงถึงค่าปรับการขยายเวลาการทำงานตามสัญญาร่วมกัน แต่ในภายหลังผู้ฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานงวดสุดท้ายได้ทันกำหนดเวลาในสัญญา ทำให้ผู้ฟ้องคดีจะต้องเสียค่าปรับค่าส่งงานล่วงเวลา แต่ทว่าผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเหตุการณ์การส่งงานล่วงเวลาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการเอกสารการแก้ไขสัญญาล่าช้า ส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้า และจ่ายเงินค่าจ้างในแต่ละงวดล่าช้าทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทันเวลา ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีขอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นตรงกันว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการกระทำตามสัญญาที่คู่สัญญาดตกลงร่วมกัน และการใช้คำสั่งเพิ่มขอบเขตงานการปรับปรุงห้องน้ำนั้นมิใช่คำสั่งทางปกครอง เนื่องจากศาลพิพากษาว่า ไม่ใช่การก่อสร้างที่เป็นลักษณะสัมปทานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะแต่เป็นเพียงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่ออาคารสาธารณะเท่านั้น</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การแก้ไขงานระหว่างสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	2,802,906 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจได้

ตารางที่ 32 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 15

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	15-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	12/2/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การ Z.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 3. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล 2. ขอคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้รับจ้าง
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	สวนสัตว์
มูลค่าโครงการ	38,800,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้จ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการปรับปรุงพื้นที่บริเวณน้ำตกภายในสวนสัตว์ แต่ทว่าเมื่อดำเนินการก่อสร้างในช่วงเบื้องต้นปรากฏว่าพื้นที่อ่างเก็บน้ำชั้นล่างของสวนสัตว์เป็นชั้นหินที่มีความแข็งแรงมาก ทำให้ขั้นตอนการสกัดชั้นหินทำได้ยากและงานสกัดชั้นหินดังกล่าวไม่ได้ถูกระบุในแบบคู่สัญญาและบัญชีรายการปริมาณวัสดุและราคา โดยต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขงานระหว่างสัญญา โดยไม่ได้มีการคิดราคาค่าก่อสร้างที่เพิ่มขึ้นและไม่อนุมัติให้มีการขยายเวลาตามสัญญา จึงเกิดเป็นข้อพิพาทและการฟ้องร้องขึ้น เพื่อขอการลดค่าปรับและขอการขยายเวลาตามสัญญา แต่ทว่านอกจากนี้ผู้ฟ้องคดียังร้องขอให้ศาลยกเลิกค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องร้องคดีนี้ด้วย จึงดำเนินการยื่นเรื่องดังกล่าวต่อศาล ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาในประเด็นการขอยกเลิกค่าธรรมเนียมศาลก่อนเนื่องจากเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการเมื่อผู้ฟ้องคดีต้องการยื่นการฟ้องร้องคดีต่อศาลเพื่อให้เกิดการพิพากษาคดีขึ้น</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นจึงได้ทำการสืบข้อมูลค่าใช้จ่ายที่ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียไปในการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ และราคาค่างวด รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้จากการดำเนินการก่อสร้างเพื่อที่จะได้ทราบภาระค่าใช้จ่ายของผู้ฟ้องคดีและนำไปประกอบการตัดสินใจในการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมของศาล โดยผลการพิจารณาจากการตรวจสอบพบว่าสถานะทางการเงินของผู้ฟ้องคดียังมีผู้ใช้ศาลเห็นสมควรที่จะลดเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้เนื่องจากยังมีผลกำไรเพียงพอต่อการจัดการความเสียหายและค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมศาล จึงมีคำสั่งยกค่าของลดเว้นค่าธรรมเนียมศาล</p> <p>ต่อมาผู้ฟ้องคดียื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดแต่ทว่าผู้ฟ้องคดีได้ส่งคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดช้าเกินกว่าระยะเวลาที่ถูกกำหนดไว้ คือมากเกินกว่า 30 วัน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการยื่นการอุทธรณ์เรื่องการขอลดเว้นค่าปรับได้ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำพิพากษาไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีในส่วนของกรณีขอลดเว้นค่าธรรมเนียมศาล</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การแก้ไขงานระหว่างสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	5,626,000 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เกินกำหนดระยะเวลาแห่งการอุทธรณ์

ตารางที่ 33 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 16

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	16-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	11/9/2563
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท N.
ผู้ถูกฟ้องคดี	เทศบาล N.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว 3. ขอเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจการจ้าง 2. ขอยกเลิกสัญญา
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	อาคารสำนักงาน
มูลค่าโครงการ	ไม่มีการระบุ
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการปรับปรุงอาคารเรียนตามสัญญาจ้างก่อสร้าง โดยภายหลังจากการเซ็นสัญญา ผู้ฟ้องคดีได้เข้าดำเนินการก่อสร้างและพบว่ารูปแบบและวัสดุรายการก่อสร้างบกพร่องเนื่องจากมิได้ระบุมাত্রฐานของวัสดุที่ใช้ในงานก่อสร้างไว้อย่างชัดเจน ทว่าต่อมาผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจการจ้างแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการและใช้วัสดุที่มีมาตรฐานสูง นอกเหนือจากแบบรูปและรายการที่กำหนดไว้ในสัญญา ทำให้ผู้ฟ้องคดีสังเกตเห็นว่าการก่อสร้างจะมีต้นทุนที่สูงขึ้นและอาจขาดทุนจนไม่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นเอกสารต่อผู้ถูกฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีขอให้หยุดปฏิบัติงานชั่วคราวและขอยกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่เป็นผู้ทิ้งงาน แต่โดนผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธคำขอดังกล่าว</p> <p>ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว โดยประกอบไปด้วยคำขอคำสั่งศาลต่อไปนี้ 1. ขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว 2. มีคำสั่งยกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้าง 3. มีคำสั่งเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงาน 4. หากผู้ถูกฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาหลังจากครบกำหนดสัญญาจะไม่สามารถเรียกค่าปรับได้</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาเห็นพ้องกันว่า คำขอที่ 2 ขอให้ยกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้าง นั้น ศาลไม่อาจมีอำนาจก้ำก๋วล่วงอำนาจแห่งสัญญาและคู่สัญญาได้ เนื่องจากศาลเห็นว่าโครงการก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทเป็นโครงการประเภทสาธารณะที่หากเกิดการบอกเลิกสัญญาจากฝ่ายผู้รับจ้างจะส่งผลเสียเป็นอย่างมากประเทศ ผู้ว่าจ้างจึงเป็นผู้มีสิทธิในการบอกเลิกสัญญาได้เพียงฝ่ายเดียว โดยประเมินสถานการณ์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสาธารณะ คำขอที่ 3 ขอให้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานนั้นไม่อยู่ในอำนาจของศาลเนื่องจากผู้ว่าจ้างจะมีสิทธิในการจัดตั้งเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตามที่กฎหมายบัญญัติ คำขอที่ 4 ขอให้หากผู้ถูกฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาหลังจากครบกำหนดสัญญา จะไม่สามารถเรียกค่าปรับได้นั้น ณ เวลาที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนั้นยังไม่เกิดเหตุข้อพิพาทขึ้นแต่เป็นเพียงการคาดการณ์เหตุที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องไว้ได้ เมื่อพิจารณาคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้ง 3 ข้อที่ผ่านมาทำให้ไม่อาจทำตามคำขอข้อที่ 1 ได้ และศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีไว้พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบ</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตาม อำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

มูลค่าความเสียหาย	ไม่มีการระบุ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงอำนาจได้

ตารางที่ 34 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 17

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	17-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	3/2/2563
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท N.
ผู้ถูกฟ้องคดี	เทศบาลเมือง B.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	1,288,700 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างท่อระบายน้ำ โดยเมื่อผู้ฟ้องคดีได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างไปช่วงระยะเวลาหนึ่งได้เกิดปัญหาด้านแรงงานและระยะเวลาการส่งงานเกินกว่าระยะเวลาที่สัญญากำหนด เนื่องจากในช่วงระยะเวลาของการก่อสร้างได้เกิดเหตุการณ์สุดวิสัยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้ผู้ฟ้องคดีประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ในการดำเนินการก่อสร้างและไม่สามารถส่งงานงวดสุดท้ายได้ทันกำหนดเวลา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีการคิดค่าปรับที่ผู้ฟ้องคดีส่งงานล่าช้าตามที่ถูกระบุในสัญญา ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการจากเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้ฟ้องจึงได้ยื่นขอขยายระยะเวลาการก่อสร้างและขอคืนค่าปรับตามที่ถูกระบุในสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้อนุมัติตามคำขอของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้คิดค่าปรับตามสัญญา ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับการคิดค่าปรับดังกล่าวเนื่องจากเกิดจากเหตุการณ์สุดวิสัย ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าปรับพร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นจึงได้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ฟ้องคดีให้ชำระค่าธรรมเนียมศาลภายในกำหนดเวลาที่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบทางไปรษณีย์ แต่พบว่าผู้ฟ้องคดีกลับไม่ดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมศาลตามที่กำหนด ทำให้ศาลชั้นต้นไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา โดยผู้ฟ้องคดีให้เหตุผลต่อศาลภายหลังจากที่เกินระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมศาลที่ศาลแจ้งไปยังผู้ฟ้องคดีที่ว่าเนื่องจากเหตุการณ์สุดวิสัยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีปัญหาเรื่องภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงไม่สามารถชำระค่าธรรมเนียมศาลได้และได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดให้พิจารณาคำร้องขอที่ตนฟ้องร้องต่อศาลและขอให้พิจารณาค่าธรรมเนียมศาลอีกครั้ง แต่เมื่อศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าหากผู้ฟ้องคดีมีความประสงค์ที่จะดำเนินการฟ้องร้องต่อไป ก็ย่อมที่จะสามารถชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่สามารถชำระค่าธรรมเนียมศาลได้ก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลาที่ศาลปกครอง</p>

ขั้นต้นได้แจ้งไปยังผู้ฟ้องคดี จึงทำให้ศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ	
มูลเหตุของข้อพิพาท	เหตุสุดวิสัย
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	1,288,700 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เกินกำหนดระยะเวลาแห่งการดำเนินการขั้นตอนของศาล

ตารางที่ 35 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 18

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	18-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	17/1/2563
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท H.
ผู้ถูกฟ้องคดี	หน่วยงาน P.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	การประปาส่วนภูมิภาค
ลักษณะการเรียกร้อย	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ผู้ว่าจ้างชำระเงินค่าจ้าง 3. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 4. ขอคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้ฟ้องคดี 5. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	203,687,103 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการบริหารจัดการน้ำสูญเสียพร้อมทั้งปรับปรุงซ่อมแซมท่อน้ำทิ้งเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเสียเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ฟ้องคดีได้วางหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาเป็นหนังสือค้ำประกันจากรธนาคารจำนวน 3 ฉบับแก่ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งสัญญากำหนดให้เข้าดำเนินการ 36 เดือน แบ่งเป็น 6 งวดงานในการดำเนินการ โดยผู้ฟ้องคดีได้เริ่มเข้าดำเนินงานตามที่ถูกระบุในสัญญาแต่ทว่าเมื่อการดำเนินงานผ่านไปโดยประมาณ 5 เดือนของงานงวดที่ 1 ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ฟ้องคดีว่าตนได้รับผลกระทบจากการดำเนินการของผู้ฟ้องคดี เช่น การค้างงานซ่อมแซมท่อน้ำ ด้านบุคลากรที่ไม่ครบถ้วนตามที่ถูกระบุในสัญญา และแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติงานได้ไม่ครบถ้วนตามขอบเขตของสัญญาโดยอัตราน้ำสูญเสียมีแนวโน้มไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงต้องการให้ผู้ฟ้องคดีเร่งดำเนินการให้ครบถ้วนภายใน 15 วันตามขอบเขตของสัญญาโดยเร็ว และในเวลาต่อมาในช่วงงวดงานที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำหนังสือแจ้งบอกเลิกสัญญากับผู้ฟ้องคดี โดยระบุว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถจัดหาบุคลากรได้ถูกต้องครบถ้วนตามสัญญา และบุคลากรหลักของผู้ฟ้องคดีไม่ได้เข้าปฏิบัติงานตามสัญญา รวมทั้งไม่เร่งรัดการซ่อมแซมท่อน้ำตามขอบเขตของสัญญา จึงเป็น</p>	

เหตุแห่งการแจ้งบอกเลิกสัญญา พร้อมทั้งผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงธนาคารที่ผู้ฟ้องคดีทำหลักประกันสัญญาไว้ ให้ชำระเงินค่าปรับตามหนังสือค่าประกัน ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มิชอบ และผู้ถูกฟ้องคดีไม่ควรนำผลการประเมินอัตราน้ำสูญเสียมาพิจารณาใช้ในช่วง 6 เดือนแรกของการทำงานตามสัญญา โดยผู้ฟ้องคดีมีความเห็นว่าเป็นการประเมินที่ไม่เป็นธรรม จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว ต่อมาศาลปกครองชั้นต้นมีความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีระงับการบังคับชำระเงินหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อบังคับตามหนังสือค่าประกันของธนาคาร เนื่องจากยังไม่มีมีการพิจารณาข้อพิพาทดังกล่าวที่เกิดขึ้นว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดตามสัญญาและอำนาจทางปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยื่นคำอุทธรณ์ไปยังศาลปกครองสูงสุดถึงการตัดสินของศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นรวมถึงการบอกเลิกสัญญาของผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีความเห็นว่าเป็นการแจ้งบอกเลิกสัญญาโดยใช้สิทธิบอกเลิกตามสัญญา ข้อเท็จจริงจึงยังไม่ได้ว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเป็นไปโดยไม่ชอบ ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษาให้กลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกคำขอมาตรการหรือวิธีคุ้มครองชั่วคราว

มูลเหตุของข้อพิพาท	การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	753,250.8 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งล้มล้างอำนาจได้

ตารางที่ 36 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 19

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	19-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	3/3/2563
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	หน่วยงาน T.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงคมนาคม
ลักษณะการเรียกร้อย	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 3. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	ไม่มีการระบุ
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ก่อนการเซ็นสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศเชิญชวนเพื่อหาผู้ร่วมการประกวดราคาโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า โดยมีข้อกำหนดที่จะต้องส่งของประกวดราคาเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณารายละเอียดแต่ละหมวดทั้งหมด 4 ของ เรียงตามลำดับ โดยจะประเมินคะแนนแต่ละหมวดให้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 แต่ในภายหลังผู้ถูกฟ้องคดี ได้ประกาศเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินผู้ชนะประกวดราคา และมีการปรับแก้ไขคะแนนของเกณฑ์ในการตัดสินผู้ชนะประกวดราคา โดยเลือกใช้เกณฑ์ด้านอื่นเพิ่มเติมในการตัดสินผู้ชนะการประกวดราคา นอกเหนือจากผู้ที่เสนอราคาให้ประโยชน์แก่ภาครัฐสูงสุดในตอนแรก ทำให้ผู้ฟ้องคดีเห็นถึงความไม่โปร่งใสเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีสามารถเพิ่มเกณฑ์การตัดสินตามที่ตนต้องการ</p> <p>ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบ จึงได้ยื่นคำฟ้องศาลปกครองขอมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีในการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินผู้ชนะและการปรับแก้ไขคะแนนของเกณฑ์ในการตัดสินผู้ชนะประกวดราคา รวมถึงเพื่อขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าเสียหายและค่าธรรมเนียมศาลให้แก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่าให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบ เนื่องจาก ณ ปัจจุบันที่มีการฟ้องร้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการประกาศยกเลิกการประกวดราคาที่เกิดข้อพิพาทขึ้น ซึ่งมีผลเท่ากับการยกเลิกโครงการ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีความเห็นว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีไม่มีอยู่อีกต่อไปแล้ว ศาลจึงไม่อาจพิพากษาต่อไปได้จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการประกวดราคาภายหลังจากที่ประกาศประกวดราคา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ 2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	ไม่มีการระบุ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เหตุแห่งการฟ้องร้องได้หายไปแล้ว ศาลจึงไม่อาจพิพากษาต่อไปได้

ตารางที่ 37 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 20

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	20-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	3/7/2563
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	คณะกรรมการ N.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงคมนาคม
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	ไม่มีการระบุ
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ก่อนการเซ็นสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท</p> <p>ผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศเชิญชวนเพื่อหาผู้ร่วมการประกวดราคาโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า โดยมีข้อกำหนดที่จะต้องส่งซองประกวดราคาเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณารายประเด็นแต่ละหมวดทั้งหมด 4 ของ เรียงตามลำดับ โดยจะประเมินคะแนนแต่ละหมวดให้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 แต่ในภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การพิจารณาเป็นให้พิจารณาของที่ 2 และ 3 พร้อมกันและปรับเปลี่ยนเกณฑ์พิจารณาให้คะแนนของที่ 2 และ 3 ผู้ฟ้องคดีจึงมีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะทำให้ภาครัฐเสียหายและขัดต่อกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นคำฟ้องต่อศาล ต่อมาศาลได้พิจารณาแล้วว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงมีคำสั่งทุเลาการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดี ในภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศยกเลิกประกาศเชิญชวนและได้ทำการประกาศเชิญชวนใหม่โดยใช้ข้อกำหนดใหม่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ปรับแก้ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นคำฟ้องต่อศาลถึงประเด็นดังกล่าว โดยขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกประกาศเชิญชวนครั้งใหม่และห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคัดเลือกประกวดราคา</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่าอำนาจการดำเนินการตามประกาศประกวดราคารวมถึงการตั้งเกณฑ์การพิจารณาจะเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้กำหนด ศาลจะไม่มีอำนาจในส่วนนี้ที่จะสามารถบังคับผู้ถูกฟ้องคดีได้ ศาลจะมีอำนาจเพียงการตรวจตราความเป็นธรรมตามกฎหมายของประกาศประกวดราคา โดยหากผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าประกาศเชิญชวนครั้งใหม่มีรายละเอียดที่น่าจะไม่ชอบก็สามารถยื่นฟ้องในประเด็นดังกล่าวได้ ดังนั้นศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งตามคำขอของผู้ฟ้องคดีได้และให้ยกฟ้องคดี</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการประกวดราคาหลังจากที่ประกาศประกวดราคา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ 2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	ไม่มีการระบุ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 38 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 21

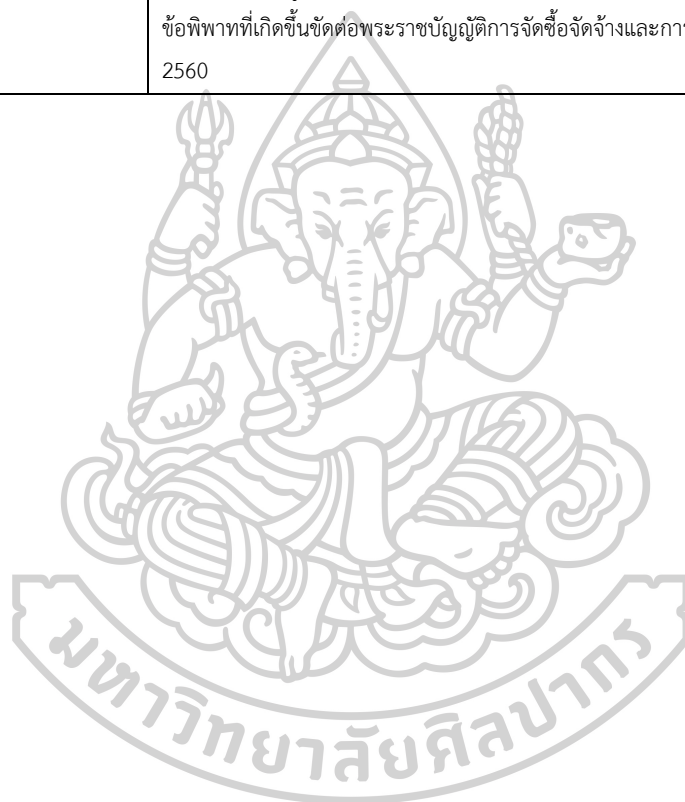
ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	21-2564
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	3/3/2564
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท M.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนตำบล P.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ให้รับผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการประกวดราคา 4. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 5. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว 3. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	7,011,111 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ก่อนการเซ็นสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีมีความประสงค์ในการจัดหาผู้รับจ้างในการก่อสร้างโครงการแก้มลิง จึงใช้วิธีการประกาศเชิญชวนเพื่อให้ผู้สนใจเข้าประกวดราคาด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ โดยภายหลังปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ชนะการประกวดราคาและมีสิทธิเข้าเซ็นสัญญาเป็นคู่สัญญา โดยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้ระบุว่าการลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างจะสามารถกระทำได้ต่อเมื่อพ้นระยะเวลาแห่งการอุทธรณ์และไม่มีผู้อุทธรณ์ในระยะเวลา 7 วัน จึงจะสามารถเซ็นสัญญาเป็นคู่สัญญาได้ แต่ทว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้รอระยะเวลาดังกล่าวและกำหนดระยะเวลาของการเซ็นสัญญาขึ้นก่อนครบกำหนด 7 วัน จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีสังเกตเห็นว่าระยะเวลาของการเซ็นสัญญาไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือแจ้งต่อผู้ถูกฟ้องคดีว่าตนจะเข้าเซ็นสัญญาภายหลังจากระยะเวลาแห่งการอุทธรณ์ แต่เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามผู้ฟ้องคดีแจ้งหนังสือแก่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบและจะขอเข้าเซ็นสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้คำตอบแก่ผู้ฟ้องคดีที่ว่าไม่สามารถให้ผู้ฟ้องคดีเซ็นสัญญาเป็นคู่สัญญาได้ เนื่องจากเกินกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้ตอนต้น ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีการยื่นเรื่องอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีแต่ต่อมาถูกปฏิเสธคำอุทธรณ์ดังกล่าว และในเวลาต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ชนะการประกวดราคารายใหม่และได้มีการเซ็นสัญญาขึ้นก่อนที่พ้นระยะเวลาแห่งการอุทธรณ์ 7 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและขอให้ศาลกำหนดมาตรการป้องกันหรือหาวิธีบรรเทาทุกข์และมีคำสั่งให้ระงับการเรียกผู้เสนอราคารายต่อไปเข้ามาเซ็นสัญญา ต่อมาศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาเห็นพ้องกันว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจทางปกครองโดยมิชอบเนื่องจากศาลได้พิจารณาและพิสูจน์แล้วว่ามีความผิดทางคดีทางปกครองจริงและข้อพิพาทดังกล่าวขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทำให้ศาลมีเหตุผลเพียงพอที่จะออกคำสั่งให้มีมาตรการป้องกันหรือหาวิธีบรรเทาทุกข์และมีคำสั่งให้ระงับการเรียกผู้เสนอราคารายต่อไปเข้ามาเซ็นสัญญา</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	ระยะเวลาการเซ็นสัญญาไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	1,467,300 บาท

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน
เหตุผลของคำพิพากษา	ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 39 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 22

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	22-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	31/8/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด P.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด B.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	690,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการปรับปรุงบ่อน้ำร้อน-เย็น หลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบพื้นที่ได้ประสบปัญหาทางสภาพอากาศมีฝนเป็นจำนวนมากทำให้เกิดน้ำขังไม่สามารถทำงานได้และมีสิ่งก่อสร้างเดิมอยู่แล้วที่จะต้องทุบก่อนเริ่มการปรับปรุง ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้แล้วเสร็จทันเวลาของสัญญา ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้คิดค่าปรับ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าอัตราค่าปรับนั้นไม่ถูกต้องเนื่องจากเกินกว่าอัตราร้อยละ 10 ของราคางานจ้าง ผู้ฟ้องคดีจึงนำคำฟ้องขึ้นสู่ศาลขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าปรับส่วนเกินดังกล่าวคืนแก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ทำงานเกินระยะเวลาที่สัญญากำหนดและแสดงเจตนาไม่ยื่นเรื่องขอขยายระยะเวลาการก่อสร้างภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนด ทำให้ศาลเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ผิดสัญญาและผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่าปรับ แต่ศาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้คิดค่าปรับในอัตราเกินกว่าที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนด จึงมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับส่วนเกินดังกล่าวแก่ผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ย โดยให้ชำระภายใน 60 วัน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีจึงยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้กลับคำตัดสินของศาลปกครองชั้นต้น</p> <p>ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้เคยมีหนังสือแจ้งไปยังผู้ถูกฟ้องคดีว่ายินดีเสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไข ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนดได้ แต่เมื่อศาลได้พิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายแล้วนั้น ศาลมีความเห็นว่าการคิดค่าปรับของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการคิดค่าปรับที่สูงเกินกว่ากฎหมายกำหนดไปมาก จึงควรให้ลดค่าปรับเหลือร้อยละ 20 ของวงเงินค่าจ้าง ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าที่</p>

ศาลปกครองชั้นต้นตัดสิน แต่ทว่าผู้ฟ้องคดีมิได้มีหนังสือคำอุทธรณ์ในประเด็นดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นพ้องกับศาลปกครองชั้นต้นในบางส่วนที่ว่าให้คืนเงินค่าปรับตามจำนวนที่ศาลปกครองชั้นต้นตัดสินภายใน 60 วัน	
มูลเหตุของข้อพิพาท	ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	168,652.25 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนของ ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 40 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 23

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	23-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	29/12/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด T.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนตำบล H.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	โรงเรียน
มูลค่าโครงการ	1,525,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภายหลังการเซ็นสัญญาผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำหนังสือแจ้งการแก้ไขสัญญาเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีต้องการเปลี่ยนแปลงฐานรากจากแบบตกเป็นฐานรากแม่ และในเวลาต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำหนังสือเพื่อขอเปลี่ยนแปลงวงเงินก่อสร้างโดยให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินค่าส่วนต่างนั้นให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้ตกลงเซ็นยินยอมข้อตกลงดังกล่าวไปแล้ว ในเวลาต่อมาผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนได้รับความไม่เป็นธรรมจากการเปลี่ยนแปลงสัญญาดังกล่าว จึงได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าส่วนต่างดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ตกลงเซ็นรับรองการเปลี่ยนแปลงสัญญาดังกล่าวแล้ว จึงถือได้ว่าตนได้รับรู้และยอมรับข้อตกลงการเปลี่ยนแปลงสัญญาแล้วซึ่งไม่ใช่เกิดจากเอกสิทธิ์เพียงฝ่ายผู้ถูกฟ้องคดีเพียงฝ่ายเดียว จึงมีผลผูกพันให้ผู้ฟ้องคดีจะต้องคืนเงินค่าส่วนต่างของสัญญา ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งเห็นด้วยกับศาลปกครองชั้นต้นเป็น 이익ผู้ฟ้องคดี</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การแก้ไขงานระหว่างสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	181,591.9 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจได้

ตารางที่ 41 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 24

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	24-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	30/8/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท M.
ผู้ถูกฟ้องคดี	จังหวัด P.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ว่าจ้างชำระเงินค่าจ้าง 3. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ปรับปรุงซ่อมแซม
ประเภทของโครงการ	งานก่อสร้างชั่วคราว
มูลค่าโครงการ	4,883,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีได้ว่าจ้างให้ผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการปรับปรุงจัดการพื้นที่เพื่อจัดงานกิจกรรมขึ้น โดยตามรายละเอียดขอบเขตงานของสัญญานั้น ผู้ฟ้องคดีจะต้องจัดการพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมให้ไม่น้อยกว่า 2,800 ตร.ม. และจัดนิทรรศการในพื้นที่ที่เดินเท้าจำนวน 50 หลัง โดยในภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งเลื่อนวันจัดงานกิจกรรมและผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งตัวแทนเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีในการจัดกิจกรรม โดยผู้ฟ้องคดีได้หารือร่วมกันกับผู้ให้คำแนะนำในประเด็นที่จะต้องจัดหาพื้นที่สำหรับจอดรถจำนวน 400 ถึง 500 คัน จึงได้แนวทางว่าจะจัดแบ่งพื้นที่จัดกิจกรรมบางส่วนมาเป็นพื้นที่สำหรับจอดรถ โดยไม่ให้กระทบต่อพื้นที่จัดกิจกรรม จากนั้นผู้ฟ้องคดีจึงได้เริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมและการก่อสร้างแล้วเสร็จ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการจัดการพื้นที่ให้มีขนาดไม่น้อยกว่า 2,800 ตร.ม. ได้ และไม่สามารถจัดนิทรรศการพื้นที่ที่เดินเท้าจำนวน 50 หลัง ได้ในวันเดียว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมองว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการได้ตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีความเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากตัวแทนเพื่อให้คำแนะนำของผู้ถูกฟ้องคดีได้บอกว่าจะสามารถแบ่งพื้นที่จัดกิจกรรมบางส่วนมาเป็นพื้นที่สำหรับจอดรถได้และสามารถดำเนินการต่อไปได้ และส่วนการจัดนิทรรศการพื้นที่ที่เดินเท้าจำนวน 50 หลังนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนกำหนดการกระทันหัน</p> <p>ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบ จึงได้ยื่นคำฟ้องสู่ศาลปกครองขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าจ้างตามสัญญาและชำระค่าธรรมเนียมศาล รวมถึงค่าทนายความแก่ผู้ฟ้องคดี</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีสามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามสิทธิของสัญญา แต่ทว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้ประโยชน์จากงานที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้จัดทำแล้ว การยึดหลักประกันจึงเป็นการกระทำที่มีชอบ โดยศาลได้คิดมูลค่าที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระใหม่ ให้ถูกต้องมากขึ้น ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าทนายความนั้น ศาลไม่อาจกำหนดบังคับได้ ศาลจึงพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าจ้างพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี พร้อมค่าธรรมเนียมศาล ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งคืนเงินฟ้องกับศาลปกครองชั้นต้นบางส่วน โดยพิจารณาเห็นแล้วว่าให้เปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นร้อยละ 3 ต่อปี และให้ชำระค่าธรรมเนียมศาลแก่ผู้ฟ้องคดี</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. การแก้ไขงานระหว่างสัญญา 2. ผู้ว่าจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญา 3. การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	3,895,258.63 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจได้

ตารางที่ 42 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 25

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	25-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	30/9/2560
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	1. จังหวัด N. 2. โรงพยาบาล T.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ว่าจ้างชดใช้ค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ว่าจ้างชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	อาคารพักอาศัย
มูลค่าโครงการ	23,770,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างอาคารแฟลตพักแพทย์ 6 ชั้น จำนวน 1 อาคาร โดยแบ่งเป็นงวดงานการชำระเงินเป็น 12 งวด โดยผู้ฟ้องคดีได้มอบหนังสือค้ำประกันเป็นจำนวนเงิน 1,188,500 บาท แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ฟ้องคดีจะดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ตามข้อตกลงของสัญญา แต่ในภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจจากคู่สัญญาที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ดำเนินการแทน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ตรวจสอบเอกสารสัญญาแล้วพบว่าผู้ฟ้องคดีได้มีการปลอมแปลงเอกสารส่งผลให้สัญญาที่เกิดขึ้นเป็นโมฆะและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อตกลงของสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ในเวลาต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือไปยังผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอให้ชำระค่าดำเนินการก่อสร้างที่ตนได้ดำเนินการไปแล้วและค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญา พร้อมทั้งคืนหลักประกันสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้ง 2 ได้มีมติมอบหนังสือที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้อง ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการบอกเลิกสัญญาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงดำเนินการยื่นคำฟ้องต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 กับศาลปกครอง</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วมีความเห็นพ้องกันว่ากรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการฟ้องร้องต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในประเด็นการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อตกลงของสัญญานั้นศาลไม่อาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาต่อไปได้ เนื่องจากเป็นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเพียงผู้ได้รับอำนาจในการดำเนินการแทนคู่สัญญาเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจดำเนินการฟ้องร้องต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในประเด็นดังกล่าวได้</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	256,212.77 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงอำนาจได้

ตารางที่ 43 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 26

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	26-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	10/12/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด K.
ผู้ถูกฟ้องคดี	เทศบาล N.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	800,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างศาลาพักผ่อนผู้โดยสาร แต่เมื่อดำเนินการไปผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างและส่งมอบงานได้ตรงตามกำหนดระยะเวลาของสัญญา ทำให้จะต้องจ่ายค่าปรับที่ได้ล่วงระยะเวลาการส่งมอบผลงานร้อยละ 0.25 ของราคาค่าก่อสร้าง อ้างอิงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 งานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อการจราจร แต่ทว่าผู้ฟ้องคดีร้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการคิดค่าปรับเพียงร้อยละ 0.10 ของราคาค่าก่อสร้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จึงเกิดเป็นข้อพิพาทที่นำไปสู่การฟ้องคดีขึ้น ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าตนได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว</p> <p>ศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นที่ว่างานก่อสร้างศาลาพักผ่อนผู้โดยสารตรงตามคุณลักษณะของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2560 งานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อการจราจรจึงให้ดำเนินการปรับค่าล่วงเวลาแก่ผู้ฟ้องคดีตามข้อกฎหมายดังกล่าว</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า 2. การตีความประเด็น "ประโยชน์สาธารณะ"
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	94,000 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 44 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 27

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	27-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	25/5/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด S.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด U.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	1,790,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนซึ่งเป็นการก่อสร้างสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์สาธารณะ แต่ทว่าเมื่อถึงวันส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างผู้ถูกฟ้องคดีไม่พร้อมส่งมอบพื้นที่ให้ผู้ฟ้องคดีตามที่ระบุในสัญญา ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาของสัญญาได้ ทำให้ต้องจ่ายค่าส่งงานล่าช้าตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจากการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าและให้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินล่าช้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ทว่าในส่วนของ การขอลดค่าปรับจากการที่ผู้ฟ้องคดีส่งงานล่าช้าตามเอกสารคำอุทธรณ์นั้น ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าในส่วนี้ผู้ฟ้องคดีไม่มีคำขอมาในคำฟ้องและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่สามารถรับไว้พิจารณาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นประเด็นการขอลดค่าปรับในคำฟ้องของศาลชั้นต้นและการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดจึงเป็นการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับแล้วว่ามีได้ยกประเด็นดังกล่าวฟ้องในศาลปกครองชั้นต้นและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะ ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจรับคำฟ้องในประเด็นการขอลดค่าปรับไว้พิจารณาได้และมีความเห็นฟ้องกับศาลปกครองชั้นต้น</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	398,275 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นคำฟ้องที่ถูกเพิ่มเติมในภายหลังโดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นให้พิจารณาคำฟ้อง

ตารางที่ 45 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 28

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	28-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	5/5/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วน C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด U.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	2,322,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า 5,750 ตารางเมตร โดยกำหนดการจ่ายเงินเป็น 2 งวด โดยผู้รับจ้างได้ทำการดำเนินการก่อสร้างจนเสร็จเรียบร้อยและส่งมอบงานให้ผู้ควบคุมงาน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุของโครงการเห็นว่าถูกต้องตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้จ่ายเงินค่าจ้างดังกล่าวพร้อมปรับผู้ฟ้องคดีเนื่องจากส่งมอบงานล่าช้ากว่าสัญญากำหนด 114 วัน ต่อมาผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้จ่ายเงินดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีล่าช้าเกินกว่ากฎหมายกำหนดเป็นระยะเวลา 62 วัน ซึ่งตามกฎหมายจะต้องทำเรื่องเบิกจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ ผู้ฟ้องคดีจึงได้คิดค่าปรับจากค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นและนำข้อพิพาทดังกล่าวมายื่นต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยมีคำขอให้ศาลพิพากษาดังนี้</p> <p>1. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินล่าช้า 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมแทนผู้ฟ้องคดี ต่อมาศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินล่าช้าให้แก่ผู้ฟ้องคดีและให้คืนค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์เพิ่มเติมในประเด็นขอให้ศาลมีคำสั่งลดเบี้ยปรับจากการส่งมอบงานล่าช้า โดยให้คิดค่าปรับไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีการพิพากษาในประเด็นของการลดค่าปรับของผู้ถูกฟ้องคดีที่ปรับผู้ฟ้องคดีว่าในส่วนนี้ไม่มีคำขอมาในคำฟ้องและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่สามารถรับไว้พิจารณาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นประเด็นการลดค่าปรับในคำฟ้องของศาลชั้นต้นและการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดจึงเป็นการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับแล้วว่ามิได้ยกประเด็นดังกล่าวฟ้องในศาลปกครองชั้นต้นและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะ ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจรับคำร้องในประเด็นการลดค่าปรับไว้พิจารณาได้และมีความเห็นพ้องกับศาลปกครองชั้นต้น</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า 2. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	359,910 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนของ ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 46 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 29

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	29-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	27/11/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด K.
ผู้ถูกฟ้องคดี	1. เทศบาล N. 2. นายกเทศมนตรีตำบล N.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	อาคารสำนักงาน
มูลค่าโครงการ	34,819,772.17 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างสำนักงานเทศบาลซึ่งเมื่อได้ทำการก่อสร้างตามสัญญาไประยะเวลาหนึ่งได้เกิดเหตุการณ์โรคระบาดโคโรนาไวรัสขึ้น ทำให้ผู้ฟ้องคดีจะต้องหยุดการดำเนินการก่อสร้างโดยไม่สามารถเข้าพื้นที่โครงการก่อสร้างได้ ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานได้ตรงตามระยะเวลาของสัญญาและถูกผู้ฟ้องคดีคิดเงินค่าปรับที่ได้ส่งงานล่าช้าเกินกว่าที่กำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจให้เกิดคำสั่งทางปกครองในทางที่มีชอบและยื่นคำฟ้องต่อศาลให้พิจารณาคดีดังกล่าว</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นตรงกันว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจการคิดค่าปรับและบอกยกเลิกสัญญาตามอำนาจที่ตนเป็นคู่สัญญาจึงใช้สิทธิที่ถูกระบุในสัญญา นอกจากนี้การฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวยังขาดรายละเอียดในบางส่วนไปจึงทำให้คำร้องไม่สมบูรณ์ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีความเห็นไม่รับฟังคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. เหตุสุดวิสัย 2. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	2,411,985 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจได้

ตารางที่ 47 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 30

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	30-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	19/4/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วน C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด U.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	1,270,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นที่รวมไม่น้อยกว่า 3,200 ตารางเมตร โดยกำหนดการจ่ายเงินเป็น 2 งวด โดยผู้รับจ้างได้ทำการดำเนินการก่อสร้างจนเสร็จเรียบร้อยและส่งมอบงานให้ผู้ควบคุมงาน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุของโครงการเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้จ่ายเงินค่าจ้างดังกล่าวพร้อมทั้งปรับเงินแก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงานล่าช้ากว่าสัญญาที่กำหนด 70 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงมีความเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างช้ากว่ากำหนด 29 วัน ทำให้ผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการได้ล่าช้า ผู้ฟ้องคดีจึงได้คิดค่าปรับจากความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีส่งมอบพื้นที่ล่าช้าและค่าปรับจากความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะต้องทำเรื่องเบิกจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่ากำหนดไป 52 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงได้คิดค่าปรับจากความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งสองเหตุการณ์และนำข้อพิพาทดังกล่าวมายื่นต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยมีคำขอให้ศาลพิพากษาดังนี้ 1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าและค่าปรับจากการเบิกจ่ายงวดงานล่าช้า 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมแทนผู้ฟ้องคดี และต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือยื่นคำอุทธรณ์เพิ่มเติมขอให้ศาลพิพากษาในประเด็นขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่าปรับเกินกว่าร้อยละ 10 ตามกฎหมายแห่งและพาณิชย์</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าและให้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินล่าช้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ทว่าในส่วนของ การขอลดค่าปรับจากการที่ผู้ฟ้องคดีส่งงานล่าช้าตามเอกสารคำอุทธรณ์นั้น ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าในส่วนของผู้ฟ้องคดีไม่มีคำขอมาในคำฟ้องและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่สามารถรับไว้พิจารณาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นประเด็นการขอลดค่าปรับในคำฟ้องของศาลชั้นต้นและการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดจึงเป็นการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับแล้วว่ามีได้ยกประเด็นดังกล่าวฟ้องในศาลปกครองชั้นต้นและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะ ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจรับคำฟ้องในประเด็นการขอลดค่าปรับไว้พิจารณาได้และมีความเห็นพ้องกับศาลปกครองชั้นต้น</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า 2. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	165,100 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

	3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 48 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 31

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	31-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	11/5/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วน C.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด U.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	1,528,400 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
<p>รายละเอียดข้อพิพาท : ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นที่รวมไม่น้อยกว่า 3,850 ตารางเมตร โดยกำหนดการจ่ายเงินเป็น 2 งวด โดยผู้รับจ้างได้ทำการดำเนินการก่อสร้างจนเสร็จเรียบร้อยและส่งมอบงานให้ผู้ควบคุมงาน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุของโครงการเห็นว่าถูกต้องตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้จ่ายเงินค่าจ้างดังกล่าวพร้อมทั้งปรับเงินแก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงานล่าช้ากว่าสัญญากำหนด 59 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงมีความเห็นว่าเป็นเหตุมาจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างช้ากว่ากำหนด 8 วัน ทำให้ผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการได้ล่าช้า ผู้ฟ้องคดีจึงได้คิดค่าปรับจากความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีส่งมอบพื้นที่ล่าช้าและค่าปรับจากความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะต้องทำเรื่องเบิกจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่ากำหนดไป 26 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงได้คิดค่าปรับจากค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งสองเหตุการณ์และนำข้อพิพาทดังกล่าวมายื่นต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยมีคำขอให้ศาลพิพากษาดังนี้ 1.ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจากการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าและค่าปรับจากการเบิกจ่ายงวดงานล่าช้า 2.ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมแทนผู้ฟ้องคดี และต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือยื่นคำอุทธรณ์เพิ่มเติมขอให้ศาลพิพากษาในประเด็นขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่าปรับเกินกว่าร้อยละ 10 ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจากการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าและให้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินล่าช้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ทว่าในส่วนของ การขอลดค่าปรับจากการที่ผู้ฟ้องคดีส่งงานล่าช้าตามเอกสารคำอุทธรณ์นั้น ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าในส่วนนี้ผู้ฟ้องคดีไม่มีคำขอมาในคำฟ้องและไม่ใช้ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่สามารถรับไว้พิจารณาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้</p>	

ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นประเด็นการขอลดค่าปรับในคำฟ้องของศาลชั้นต้นและการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดจึงเป็นการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับแล้วว่ามิได้ยกประเด็นดังกล่าวฟ้องในศาลปกครองชั้นต้นและไม่ไขประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะ ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจรับคำฟ้องในประเด็นการขอลดค่าปรับไว้พิจารณาได้และมีความเห็นฟ้องกับศาลปกครองชั้นต้น	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า 2. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า 3. พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	129,914 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 3. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 49 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 32

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	32-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	15/1/2561
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด P.
ผู้ถูกฟ้องคดี	เทศบาลตำบล P.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	600,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท <p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำหนังสือแจ้งการแก้ไขสัญญาในส่วนของค่าปรับจากอัตราร้อยละ 0.1 เป็นอัตราร้อยละ 0.25 ซึ่งต่อมาผู้ฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานได้ทันเวลาของสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงคิดค่าปรับล่วงเวลาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจการแก้ไขสัญญาที่ไม่เหมาะสมสุจริต เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและบริการภาครัฐ พ.ศ. 2560 การคิดค่าปรับในอัตรา ร้อยละ 0.25 จะต้องเป็นในกรณีของการก่อสร้างสาธารณูปโภคที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการก่อสร้างดังกล่าวอยู่ในที่เกษตรกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานสาธารณูปโภคของประชาชน จึงได้นำค่าฟ้องยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับส่วนเกินคืนผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ย ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาถึงประเด็นข้อพิพาทแล้วเห็นว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างดังกล่าวเป็นการก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีได้มีผลกระทบต่อการจราจรตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยที่ศาลพิจารณาจากภาพถ่ายพื้นที่ก่อสร้างดังกล่าวพบว่าในพื้นที่เกษตรกรรมดังนั้นการคิดค่าปรับในอัตรา ร้อยละ 0.25 ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่มีชอบ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าปรับส่วนเกินคืนแก่ผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ยภายใน 60 วัน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อให้กลับคำให้การของศาลปกครองชั้นต้นศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีคำสั่งคืนเงินฟ้องด้วยบางส่วนกับศาลปกครองชั้นต้นโดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับให้แก่ผู้ฟ้องคดีและคืนค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนที่ชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้ยกค่าขออื่นนอกจากนี้</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	82,800 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา
เหตุผลของคำพิพากษา	ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนของ ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 50 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 33

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	33-2565	
วันที่ลงนามในสัญญา/วันที่ประกาศเชิญชวน	19/4/2561	
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อกฎหมาย	
ผู้ยื่นฟ้องคดี	ห้างหุ้นส่วนจำกัด C.	
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด U.	
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน	
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ	
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กระทรวงมหาดไทย	
ลักษณะการเรียกร้อง	1. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย 2. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล	
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่	
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค	
มูลค่าโครงการ	1,097,000 บาท	
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา	
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงวดงานทั้งหมด ซึ่งล่าช้ากว่าสัญญากำหนด 64 วัน ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้เบิกจ่ายเงินพร้อมกับคิดค่าปรับที่ส่งงานล่าช้าเกินกว่าสัญญากำหนด ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีความเห็นว่าค่าปรับดังกล่าวสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดียังเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะต้องทำเรื่องเบิกจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่ากำหนดไป 52 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงนำข้อพิพาทดังกล่าวยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลคืนค่าปรับส่วนเกินดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าและให้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินล่าช้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ทว่าในส่วนของ การขอลดค่าปรับจากการที่ผู้ฟ้องคดีส่งงานล่าช้าตามเอกสารคำอุทธรณ์นั้น ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าในส่วนของผู้ฟ้องคดีไม่มีคำขอมาในคำฟ้องและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่สามารถรับไว้พิจารณาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นประเด็นการขอลดค่าปรับในคำฟ้องของศาลชั้นต้นและการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดจึงเป็นการที่ผู้ฟ้องคดีโดยอมรับแล้วว่ามีโดยก ประเด็นดังกล่าวฟ้องในศาลปกครองชั้นต้นและไม่ใช่ประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สาธารณะ ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจรับคำฟ้องในประเด็นการขอลดค่าปรับไว้พิจารณาได้และมีความเห็นฟ้องกับศาลปกครองชั้นต้น</p>	
มูลเหตุของข้อพิพาท	1. จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า 2. ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า	
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	
มูลค่าความเสียหาย	65,820 บาท	
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	<ol style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 	
ผลคำพิพากษา	พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำกรณใดกรณหนึ่งโดยจะกำหนดระยะเวลา	
เหตุผลของคำพิพากษา	ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	

ตารางที่ 51 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 34

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	34-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	12/9/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท A.
ผู้ถูกฟ้องคดี	หน่วยงาน W.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กองทัพเรือ
ลักษณะการเรียกร้อง	เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี
ลักษณะงาน	จัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการก่อสร้าง
ประเภทของโครงการ	วัสดุก่อสร้าง
มูลค่าโครงการ	ไม่มีการระบุ
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการผลิตหิน โดยในภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งบอกเลิกสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดีโดยให้เหตุผลว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างไม่สามารถผลิตหินให้เป็นไปตามสัญญาได้ คณะกรรมการจึงมีมติให้ยกเลิกสัญญาโดยขอสงวนสิทธิค่าปรับจากการยกเลิกสัญญาจากการบอกเลิกสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นถึงความไม่เป็นธรรมของคำสั่งบอกเลิกสัญญาและนำคำฟ้องดังกล่าวขึ้นสู่ศาล</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นพ้องกันว่าเมื่อพิจารณาถึงสัญญาที่คู่สัญญาได้ทำร่วมกันและข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีขยับทรัพย์สินอุปกรณ์ออกจากพื้นที่ภายใน 30 วัน โดยจะต้องมอบสถานะสถานประกอบกิจการคืนให้ผู้ถูกฟ้องคดีโดยปราศจากความชำรุดบกพร่องหรือซ่อมแซมสถานประกอบกิจการให้เป็นสภาพเดิมก่อนส่งมอบ หรือมิฉะนั้นจะต้องยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีหักเอาหลักประกันมาเป็นค่าซ่อมแซมพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากศาลเห็นว่าภายหลังที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งยกเลิกสัญญาตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้ฟ้องคดีมิได้นำทรัพย์สินอุปกรณ์ออกจากพื้นที่ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีเสียโอกาสในการเข้าจัดเตรียมพื้นที่เพื่อเข้าดำเนินการต่อ</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตาม อำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	44,568,1745.53 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงอำนาจได้

ตารางที่ 52 คำพิพากษาศาลปกครองลำดับที่ 35

ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	35-2565
วันที่ลงนามในสัญญา/ วันที่ประกาศเชิญชวน	2/7/2562
สิทธิการฟ้องร้อง	ข้อตกลงตามสัญญา
ผู้ยื่นฟ้องคดี	บริษัท T.
ผู้ถูกฟ้องคดี	องค์การบริหารส่วนตำบล S.
สถานะผู้ยื่นฟ้องคดี	เอกชน
สถานะผู้ถูกฟ้องคดี	รัฐ
หน่วยงานรัฐที่เกิดเหตุ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ลักษณะการเรียกร้อง	1. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี 2. ขอคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้รับจ้าง 3. ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว 4. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล
ลักษณะงาน	ก่อสร้างใหม่
ประเภทของโครงการ	สาธารณูปโภค
มูลค่าโครงการ	1,459,000 บาท
ช่วงเวลาการเกิดเหตุ	ระหว่างสัญญา
รายละเอียดข้อพิพาท	<p>ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการก่อสร้างรางระบายน้ำสาธารณะความยาวทั้งสิ้น 290 เมตร โดยผู้ฟ้องคดีได้นำหนังสือค้ำประกันเป็นเงินจำนวน 100,000 บาท มามอบให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ฟ้องคดีจะดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ตามข้อตกลงของสัญญา แต่ในเวลาต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการแจ้งต่อผู้ฟ้องคดีว่า ตนจะใช้สิทธิยกเลิกสัญญาตามข้อตกลงของสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาของสัญญาได้ พร้อมกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะรับหลักประกันของผู้ฟ้องคดีและจะพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำงานต่อไป ทำให้ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าพื้นที่ก่อสร้างก่อนส่งมอบเกิดปัญหาขึ้นจากฝ่ายผู้ถูกฟ้องคดี ทำให้ตนดำเนินการก่อสร้างได้ล่าช้า ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำฟ้องสู่ศาลปกครอง</p> <p>ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วมีความเห็นพ้องกันว่าไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิการยกเลิกสัญญาตามข้อตกลงของสัญญา ซึ่งศาลไม่มีอำนาจในการตัดสินประเด็นดังกล่าว และในประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำลังพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำงานนั้น ศาลเห็นว่าประเด็นดังกล่าวยังไม่เกิดขึ้นจริงและผู้ฟ้องคดียังไม่ได้รับความเสียหายในประเด็นนี้ โดยหากผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายอย่างไร้ความหมายหนึ่งจากการบอกเลิกสัญญาของผู้ถูกฟ้องคดีก็สามารถเข้าดำเนินการฟ้องต่อศาลเพื่อใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายได้</p>
มูลเหตุของข้อพิพาท	การบอกเลิกสัญญา
ลักษณะพฤติกรรมการพิพาทตามอำนาจศาลปกครอง	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
มูลค่าความเสียหาย	100,000 บาท
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
ผลคำพิพากษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
อำนาจการยุติข้อพิพาท	-
เหตุผลของคำพิพากษา	เป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงอำนาจได้

4.3 วิเคราะห์มูลเหตุของข้อพิพาท

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์มูลเหตุของข้อพิพาทที่มีอัตราการฟ้องร้องมากที่สุด 5 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 73.08 ของมูลเหตุข้อพิพาททั้งหมด โดยมูลเหตุของข้อพิพาททั้ง 5 อันดับ มีจำนวนคดีเพียงพอต่อการศึกษาเปรียบเทียบผลคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติตามตารางที่ 13 โดยมูลเหตุของข้อพิพาทสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ค่าปรับส่งมอบล่าช้า 2) พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา 3) การบอกเลิกสัญญา 4) การแก้ไขงานระหว่างสัญญา 5) การจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า

ผู้วิจัยเลือกใช้รหัสตัวเลขแทนการใช้ข้อความในตารางการวิเคราะห์มูลเหตุของข้อพิพาท หัวข้อลักษณะพฤติกรรมพิพาทและอำนาจการยุติข้อพิพาท เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละผลคำพิพากษา โดยมีรหัสตัวเลขดังต่อไปนี้

หัวข้อลักษณะพฤติกรรมพิพาท

รหัสตัวเลข 1 คือ คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

รหัสตัวเลข 2 คือ คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง

รหัสตัวเลข 3 คือ คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ

รหัสตัวเลข 4 คือ คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

หัวข้ออำนาจการยุติข้อพิพาท

รหัสตัวเลข 1 คือ ไม่มีการใช้อำนาจการยุติข้อพิพาท

รหัสตัวเลข 2 คือ สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการงดเว้นการกระทำโดยจะกำหนดระยะเวลา

รหัสตัวเลข 3 คือ สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

รหัสตัวเลข 4 คือ สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน

รหัสตัวเลข 5 คือ สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นตามกฎหมาย

รหัสตัวเลข 6 คือ สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด

4.3.1 สรุปสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า

จากการศึกษาและวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่มีมูลเหตุการฟ้องร้องมาจากค่าปรับส่งมอบงานล่าช้าจำนวน 14 คดีนั้น มีสาเหตุเกิดจาก

- 1) ผู้ว่าจ้างทำการบริหารสัญญาไม่รอบคอบทำให้มีการคิดอัตราค่าปรับผิดพลาด
- 2) ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการส่งมอบงานงวดสุดท้ายได้ทันกำหนดเวลาของสัญญา
- 3) ความคิดเห็นไม่ตรงกันของคู่สัญญาในการกำหนดระยะเวลาการคิดค่าปรับและอัตรา

ค่าปรับตามประเภทโครงการ

คดีที่ศาลไม่รับคำฟ้องหรือยกคำร้องจำนวน 6 คดี จากจำนวนทั้งหมด 14 คดี มีสาเหตุเกิดจากผู้รับจ้างขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในประเด็นการคิดค่าปรับและการตกลงใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการก่อนทำการฟ้องร้องต่อศาลที่คู่สัญญาได้ตกลงร่วมกันไว้ โดยผู้รับจ้างทำการยื่นคำฟ้องในประเด็นดังกล่าวทั้งสอง จึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องเพื่อพิจารณาคดีซึ่งเป็นการล่วงล้ำอำนาจของสัญญาได้

ผลคำพิพากษาของศาลปกครองแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1) ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จำนวน 5 คดี เนื่องจากการดำเนินการตามข้อกำหนดของสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงร่วมกัน ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจของสัญญาได้ ศาลปกครองจึงไม่รับคำฟ้องคดีเข้าสู่ระบบ

2) ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี จำนวน 1 คดี โดยมีการรับคำฟ้องคดีเข้าสู่ระบบ แต่มีการพิพากษาให้ยกคำร้องนั้น เนื่องจากสัญญามีรายละเอียดการคิดอัตราค่าปรับไม่ชัดเจน ศาลจึงพิพากษาตามผลกระทบบที่เกิดขึ้นจริง

3) รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี จำนวน 2 คดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่สัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนด

4) พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน จำนวน 6 คดี โดยพิพากษาให้ดำเนินการรับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และไม่ดำเนินการรับคำฟ้องในประเด็นที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเอง

ตารางที่ 53 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา	5	1-2562	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีตามข้อกำหนดของสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกัน ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลบล้างอำนาจของสัญญาได้
		3-2563	1	1	เนื่องจากเป็นข้อกำหนดของสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกัน ที่ว่าเมื่อเกิดข้อพิพาทจะต้องดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการก่อนฟ้องต่อศาล ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลบล้างอำนาจของสัญญาได้
		5-2563	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีตามข้อกำหนดของสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกัน ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลบล้างอำนาจของสัญญาได้
		26-2565	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีตามข้อกำหนดของสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกัน ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลบล้างอำนาจของสัญญาได้
		29-2565	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีตามข้อกำหนดของสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกัน ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลบล้างอำนาจของสัญญาได้

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี	1	12-2564	1	3	ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าโครงการก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทจะส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ จึงพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างดำเนินการคิดค่าปรับตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ในประเภทโครงการสาธารณูปโภคได้ เนื่องจากไม่มีการระบุอย่างแน่ชัดในสัญญา
รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี	2	11-2564	1	2	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
		13-2564	1	2	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและเบิกจ่ายเงินล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปี ที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะ พฤติกรรม พิพาท	อำนาจ การยุติ ข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
พิพากษาให้ ดำเนินการ ตามคำ ร้อง บางส่วน	6	22-2565	1	2	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ศาลไม่รับคำร้องในประเด็นที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดของศาลที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเองการเพื่อให้สามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลได้
		28-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ศาลไม่รับคำร้องในประเด็นที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดของศาลที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเองการเพื่อให้สามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลได้

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	6	30-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ศาลไม่รับคำร้องในประเด็นที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดของศาลที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเองเพื่อให้สามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลได้
		31-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ศาลไม่รับคำร้องในประเด็นที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดของศาลที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเองเพื่อให้สามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลได้

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	6	32-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ศาลไม่รับคำร้องในประเด็นที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดของศาลที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเองเพื่อให้สามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลได้
		33-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคิดอัตราค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามอำนาจของสัญญาและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ศาลไม่รับคำร้องในประเด็นที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดของศาลที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการด้วยตนเองเพื่อให้สามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลได้

วิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : หมวด 5 การทำสัญญาและหลักประกัน ข้อที่ 162

การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ 0.01 - 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวใน

อัตราร้อยละ 0.01 - 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภค ที่มีผลกระทบต่อการจราจร ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

2) แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 17 ค่าปรับ

โดยสัญญาจ้างก่อสร้างได้ระบุรายละเอียดการคิดค่าปรับไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุม ถึงอัตราค่าปรับที่ผู้ว่าจ้างจะคิดค่าปรับแก่ผู้รับจ้าง โดยระบุเป็นจำนวนมูลค่ารายวันที่ผู้รับจ้างจะต้องชำระต่อวันให้แก่ผู้ว่าจ้าง รวมถึงผู้ว่าจ้างสามารถเรียกค่าเสียหายจากการที่ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานตามขอบเขตระยะเวลาตามสัญญาได้ โดยผู้ว่าจ้างจะต้องตรวจสอบอัตราค่าปรับและระยะเวลาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ข้อ 17 ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาและผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ.....บาท (.....) และจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน (ถ้ามี) ในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ.....บาท (.....) นับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาทำงานให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญานั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ 18 ก็ได้ และถ้าผู้ว่าจ้าง ได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้ว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิ ที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย

แนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุอัตราค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า

จากการศึกษาสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้าที่ศาลมีคำพิพากษาฟ้องไว้พิจารณาคดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ก่อนเริ่มการเซ็นสัญญาควรมีการจัดประชุมระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างเพื่อชี้แจงรายละเอียดของสัญญาในประเด็นการคิดค่าปรับว่าเป็นโครงการก่อสร้างประเภทใด เป็นประเภทโครงการที่มีผลกระทบต่อจราจรหรือไม่ เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่ออัตราค่าปรับที่ถูก

กำหนดตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจึงควรศึกษารายละเอียดของข้อกำหนดดังกล่าวให้ถี่ถ้วนก่อนตกลงทำสัญญา

ภายหลังจากการเซ็นสัญญาและเริ่มโครงการก่อสร้างแล้ว ควรมีการประชุมระหว่างฝ่ายผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างภายในโครงการก่อสร้างเป็นประจำ เพื่อประเมินสถานะการดำเนินงานโครงการก่อสร้างและรายงานความก้าวหน้าของโครงการว่าตอนนี้งานก่อสร้างอยู่ในขั้นตอนใด โดยหากมีการเริ่มคิดค่าปรับเกิดขึ้น ฝ่ายผู้ว่าจ้างควรที่จะแจ้งรายละเอียดการคิดค่าปรับให้ฝ่ายผู้รับจ้างทราบร่วมกันอย่างต่อเนื่องว่ามีการเริ่มคิดค่าปรับในวันเวลาใด มีอัตราค่าปรับเท่าใด และมีการคิดอัตราค่าปรับเป็นจำนวนเงินทั้งหมดเท่าใด โดยชี้แจงตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกัน เพื่อลดโอกาสการคิดอัตราค่าปรับที่ผิดพลาดหรือไม่ตรงตามอัตราค่าปรับของสัญญาและเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างได้ชี้แจงรายละเอียดหรือข้อโต้แย้งในการคิดค่าปรับ

ฝ่ายผู้รับจ้างควรศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดของสัญญา เพื่อให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานของตนในโครงการก่อสร้าง และผู้รับจ้างจะต้องดำเนินงานตามสัญญาเคร่งครัด เพื่อให้สามารถส่งมอบงานทั้งหมดได้ตามขอบเขตของงานและระยะเวลาตามสัญญา ซึ่งเป็นวิธีการป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้าโดยผู้รับจ้างได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการผู้รับจ้างควรเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มโครงการ เพื่อใช้ในการบริหารสัญญากับคู่สัญญาและใช้เป็นหลักฐานหากเกิดเป็นข้อพิพาทในชั้นศาลขึ้น หากผู้รับจ้างพบเจอเหตุที่ไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดระยะเวลาของสัญญาได้

จากการศึกษาข้อพิพาทของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นการคิดค่าปรับส่งมอบงานล่าช้าพบว่า ศาลปกครองจะใช้หลักฐานการดำเนินงานโครงการในการพิจารณาและพิพากษาให้สิทธิแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมถึงสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกันอย่างถูกต้องครบถ้วนเป็นผู้ชนะคดี โดยฝ่ายใดปฏิบัติผิดไปจากข้อกำหนดดังกล่าวโดยที่ไม่มีเหตุอันสมควร ศาลปกครองจะออกคำสั่งให้ฝ่ายนั้นระงับการกระทำหรือละเว้นการกระทำใดให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงทำร่วมกัน

จากการศึกษาสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุค่าปรับส่งมอบงานล่าช้าที่ศาลไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาคดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้รับจ้างควรที่จะศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมถึงสัญญาที่คู่สัญญาตกลงร่วมกันให้รอบคอบเพื่อรักษาสิทธิของตนในการดำเนินการตามสัญญาและบริหารสัญญาได้อย่างถูกต้อง และผู้รับจ้างควรที่จะศึกษากระบวนการยุติธรรมความขัดแย้ง โดยเฉพาะกระบวนการทางศาลปกครองที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ

โครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อให้ทราบขอบเขตอำนาจการพิพากษาคดีผ่านการศึกษาพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

4.3.2 สรุปสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญา

จากการศึกษาและวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่มีมูลเหตุการฟ้องร้องมาจากการบอกเลิกสัญญานั้น ประกอบไปด้วยสาเหตุจากทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างจำนวน 7 คดีนั้น มีสาเหตุเกิดจาก

1) ฝ่ายผู้ว่าจ้างมีเหตุให้เชื่อได้ว่าฝ่ายผู้รับจ้างจะไม่สามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามขอบเขตงานของสัญญาได้

2) ฝ่ายผู้ว่าจ้างตรวจพบการปลอมแปลงเอกสารสัญญาจากผู้รับจ้าง

3) ฝ่ายผู้รับจ้างพบว่าผู้ว่าจ้างได้ระบุให้ผู้รับจ้างใช้วัสดุคุณภาพสูงในส่วนของรายการวัสดุที่ตกลงและไม่มีภาระระบุในสัญญา

คดีที่ศาลไม่รับคำฟ้องหรือยกคำร้องจำนวน 4 คดี จากจำนวนทั้งหมด 7 คดี มีสาเหตุเกิดจากผู้รับจ้างขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในประเด็นการบอกเลิกสัญญาและลักษณะประเภทโครงการที่มีผลต่อสาธารณะที่คู่สัญญาได้ตกลงร่วมกันไว้ โดยผู้รับจ้างทำการยื่นคำฟ้องในประเด็นดังกล่าวทั้งสอง จึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องเพื่อพิจารณาคดีซึ่งเป็นการล่วงล้ำอำนาจของสัญญาและอยู่นอกเหนืออำนาจการพิจารณาคดีของศาลปกครองได้

แบ่งผลคำพิพากษาของศาลปกครองออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จำนวน 4 คดี เนื่องจากโครงการก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทหากเกิดการบอกเลิกสัญญาจากผู้รับจ้างจะส่งผลกระทบต่อประเทศ และผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

2) ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี จำนวน 2 คดี เนื่องจากเมื่อมีการพิจารณาคดีแล้วพบว่าประเด็นคำฟ้องที่ผู้ฟ้องคดียื่นต่อศาล เป็นผลจากการที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

3) พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน จำนวน 1 คดี โดยพิพากษาให้ดำเนินการรับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ว่าจ้างเรียกร้องค่าเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย และไม่ดำเนินการรับคำฟ้องในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล่วงล้ำอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

ตารางที่ 54 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญา

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา	4	16-2564	1	1	ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างไม่สามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ เนื่องจากศาลเห็นว่าโครงการก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทเป็นโครงการประเภทสาธารณะที่หากเกิดการบอกเลิกสัญญาค่าจะส่งผลเสียเป็นอย่างมากต่อประเทศ ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงฝ่ายเดียวในการใช้ดุลยพินิจการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญา ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล้งล้าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
		25-2565	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล้งล้าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
		34-2565	1	5	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล้งล้าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
		35-2565	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งล้งล้าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี	2	6-2563	1	3	เนื่องจากผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีหยุดการเรียกบังคับชำระค่าปรับตามหนังสือคำประกัน ซึ่งศาลเห็นว่าเป็นประเด็นที่อยู่นอกเหนือการอนุญาตตุลาการและเป็นผลจากการที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล่าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
		18-2564	1	3	เนื่องจากผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีหยุดการเรียกบังคับชำระค่าปรับตามหนังสือคำประกัน ซึ่งศาลเห็นว่าเป็นผลจากการที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล่าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	1	24-2565	1	6	ศาลรับคำฟ้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนที่ใช้สิทธิการเรียกร้องค่าเสียหายการรับผิดชอบของคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่คำนวณเป็นจำนวนเงินได้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ศาลไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิการแก้ไขสัญญาและบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล่าอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

วิเคราะห์ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : หมวด 10 การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ มาตรา 103

โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้ระบุกรณีการบอกเลิกสัญญาไว้ว่าให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้าง โดยหากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างมีเหตุให้ไม่สามารถส่งมอบงานหรือทำงานให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ว่าจ้างสามารถใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาแก่ผู้รับจ้างได้โดยประเมินจากประโยชน์แก่ภาครัฐและประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

มาตรา 103 ในกรณีที่มีเหตุบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงต่อไปนี ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงกับคู่สัญญา

- (1) เหตุตามที่กฎหมายกำหนด
- (2) เหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานหรือทำงานให้แล้วเสร็จได้ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด
- (3) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือในสัญญาหรือข้อตกลง
- (4) เหตุอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด การตกลงกับคู่สัญญาที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาได้เฉพาะในกรณีที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐโดยตรงหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของ หน่วยงานของรัฐในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง หรือการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงนั้นเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้เรียกค่าปรับ แล้วแต่กรณี หากคู่สัญญาเห็นว่าหน่วยงานของรัฐ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย คู่สัญญาจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าเสียหายก็ได้ ในกรณีนี้ หน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาเป็นเช่นใดแล้ว หากคู่สัญญายังไม่พอใจในผลการพิจารณา ก็ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายตามสัญญาต่อไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพิจารณาคำขอของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาค่าเสียหายและ การกำหนดวงเงินค่าเสียหายที่ต้องรายงานต่อกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2) แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 7 กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

โดยสัญญาจ้างก่อสร้างได้ระบุรายละเอียดการกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องเริ่มดำเนินงานก่อสร้างและระยะเวลาที่จะต้องทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา โดยหากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างมีเหตุให้ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาหรือช้าเกินกว่ากำหนดเวลา ผู้ว่าจ้างสามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเพื่อว่าจ้างรับจ้างรายอื่นมาดำเนินการแทนได้

ข้อ 7 (ก) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนงานให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ว่าจ้าง โดยแสดงถึงขั้นตอนของการทำงานและกำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานหลักต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จ

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงาน และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวนี้ ถ้าผู้รับจ้างมิได้เสนอแผนงาน หรือมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลาหรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญานั้นไม่กระทบสิทธิของผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง การที่ผู้ว่าจ้างมิใช่สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา

แนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญา

จากการศึกษาคดีพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญา พบว่าฝ่ายผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสัญญาที่ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงทำร่วมกันในการบอกเลิกสัญญาแก่ผู้รับจ้าง ซึ่งข้อกฎหมายและสัญญาดังกล่าวจะมีการระบุเหตุที่ผู้ว่าจ้างสามารถบอกยกเลิกสัญญาได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม โดยฝ่ายผู้รับจ้างจะเห็นว่าตนไม่สามารถขัดต่อการบอกเลิกสัญญาของฝ่ายผู้ว่าจ้างได้เนื่องจากไม่มีสิทธิในส่วนนี้ตามสัญญา และการบอกเลิกสัญญาจากฝ่ายผู้รับจ้างจะไม่มีภาระรายละเอียดเหตุที่ผู้ว่าจ้าง

สามารถบอกเลิกสัญญาได้อย่างแน่ชัดในรายละเอียดของข้อกำหนดและแบบสัญญา โดยหากโครงการก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทเป็นโครงการประเภทสาธารณะที่หากเกิดการบอกเลิกสัญญาจะส่งผลเสียเป็นอย่างมากต่อประเทศ ผู้รับจ้างจึงจะไม่มีสิทธิในการบอกเลิกสัญญาและการขอให้ผู้ว่าจ้างชดเชยค่าเสียหายจะเป็นไปตามดุลพินิจของผู้ว่าจ้าง ดังนั้นหากมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ควรมีการระบุเหตุที่ทำให้ผู้รับจ้างสามารถยื่นขอพิจารณาการบอกเลิกสัญญาแก่ผู้ว่าจ้างให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และคู่สัญญาควรมีการตกลงระบุประเภทโครงการที่จะดำเนินการก่อสร้างให้ชัดเจนว่าเป็นโครงการประเภทใด มีผลต่อสาธารณะหรือไม่

จากการศึกษาข้อพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญาโดยผู้ว่าจ้าง เนื่องจากผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาแก่ผู้รับจ้างตามกรณีที่มีการระบุในข้อกำหนดและสัญญา โดยเมื่อผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามขอบเขตงานของสัญญาได้ ผู้ว่าจ้างจะสามารถใช้สิทธิพิจารณาตัดสินการบอกเลิกสัญญาแก่ผู้รับจ้างตามดุลพินิจของฝ่ายผู้ว่าจ้างและสามารถจัดหาผู้รับจ้างรายใหม่เข้ามาทำงานได้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะและภาครัฐ (แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 7) และในปัจจุบันแบบสัญญามาตรฐานจะไม่มีข้อกำหนดขั้นตอนการแสดงรายละเอียดหลักฐานที่เป็นเหตุของการบอกเลิกสัญญาให้แก่คู่สัญญาทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างรับทราบร่วมกัน ทำให้ผู้รับจ้างไม่มีโอกาสได้ชี้แจงรายละเอียดหรือข้อโต้แย้ง เพื่อให้ผู้ว่าจ้างใช้เป็นหลักฐานประกอบการตัดสินใจบอกเลิกสัญญาตามดุลพินิจ ทำให้ผู้รับจ้างรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมจนเกิดเป็นข้อพิพาทขึ้นและได้นำข้อพิพาทนั้นยื่นคำร้องสู่ศาลปกครองเพื่อชี้แจงรายละเอียดในส่วนของฝ่ายผู้รับจ้างเพื่อให้เกิดคำพิพากษาขึ้น ดังนั้นหากมีการแก้ไขปรับปรุงแบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ควรเพิ่มขั้นตอนให้ฝ่ายผู้ว่าจ้างได้มีโอกาสชี้แจงเหตุที่นำไปสู่การบอกเลิกสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างทราบก่อนการบอกเลิกสัญญา และเพิ่มขั้นตอนให้ผู้รับจ้างชี้แจงรายละเอียดหรือข้อโต้แย้งพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ว่าจ้างทราบก่อนการบอกเลิกสัญญา จะทำให้เกิดช่วงเวลาที่คู่สัญญาทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างได้เจรจาพูดคุยตกลงกัน ซึ่งถือเป็นวิธียุติความขัดแย้งโดยกระบวนการทางเลือกวิธีหนึ่ง

จากการศึกษาข้อพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญาโดยผู้ว่าจ้าง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างตรวจสอบเอกสารพบว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างปลอมแปลงเอกสารในการทำสัญญา โดยหลังจากการลงนามในสัญญาหากฝ่ายผู้รับจ้างพบว่ารายละเอียดของสัญญาตกหล่นหรือฝ่ายผู้ว่าจ้างพบว่าถูกปลอมแปลงเอกสาร ล้วนนำไปสู่การบอกเลิกสัญญาทั้งสิ้น ดังนั้นคู่สัญญาจึงควรตรวจสอบรายละเอียดของเอกสารและสัญญาให้รอบคอบก่อนตกลงทำสัญญา เพื่อลดการเกิดข้อพิพาทและลดผลกระทบต่อโครงการก่อสร้างได้ เนื่องจากหากมีการบอกเลิกสัญญา โครงการก่อสร้างจะต้องหยุดชะงักเพื่อดำเนินการทางศาลและจัดหาผู้รับจ้างรายใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะและ

ภาครัฐเป็นอย่างสูง และควรมีการระบุบทลงโทษให้ชัดเจนแก่ผู้รับจ้าง โดยเพิ่มเติมรายละเอียดในกฎหมายและสัญญาหากพบว่าผู้รับจ้างกระทำความผิดจริง

จากการศึกษาคดีพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญาโดยผู้รับจ้าง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ระบุให้ผู้รับจ้างใช้วัสดุคุณภาพสูงในส่วนของรายการวัสดุที่ตกลงและไม่มีภาระระบุในสัญญา ผู้รับจ้างจึงเห็นว่าตนจะใช้งบประมาณมากขึ้นในการก่อสร้าง โดยในปัจจุบันยังไม่มีภาระระบุรายละเอียดของสัญญาและข้อกำหนดอย่างชัดเจนให้ฝ่ายผู้รับจ้างสามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ในกรณีใดบ้าง และสิทธิการบอกเลิกสัญญาของฝ่ายผู้รับจ้างไม่สามารถใช้ได้ในโครงการประเภทสาธารณะ ทำให้ผู้รับจ้างรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมจนเกิดเป็นข้อพิพาทขึ้น แต่จากการศึกษาคำพิพากษาของศาลปกครองพบว่าหากโครงการก่อสร้างเกิดข้อพิพาทและจะต้องดำเนินการเปลี่ยนผู้รับจ้างรายใหม่เข้ามาดำเนินการก่อสร้าง จะส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะเป็นอย่างมาก จึงควรปรับเปลี่ยนเป็นการกำหนดอัตราค่าจ้างให้สอดคล้องกับรายละเอียดของงานที่เพิ่มขึ้นในปริมาณที่เหมาะสมโดยไม่กระทบต่อการดำเนินงานโครงการก่อสร้างภาครัฐแทนการระบุกรณีที่ผู้ว่าจ้างสามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ในข้อกำหนดและแบบสัญญา เมื่อตรวจสอบพบว่าผู้ว่าจ้างได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของสัญญาที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจ้างจริงและควรมีการเพิ่มขึ้นตอนการเจรจาพูดคุยรายละเอียดและแสดงหลักฐานของข้อพิพาทเมื่อเกิดเหตุการกระทำความผิดจากฝ่ายผู้ว่าจ้างจริง ดังนั้นผู้รับจ้างจึงควรเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มโครงการ เพื่อใช้ในการบริหารสัญญากับคู่สัญญาและใช้เป็นหลักฐานหากเกิดเป็นข้อพิพาทในชั้นศาลขึ้น

จากการศึกษาสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญาที่ศาลไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาคดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้รับจ้างควรที่จะศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสัญญาที่คู่สัญญาตกลงร่วมกันให้รอบคอบเพื่อรักษาสิทธิของตนในการดำเนินการตามสัญญาและสามารถบริหารสัญญาได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะประเด็นเหตุที่นำไปสู่การบอกเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้างตามที่กฎหมายและแบบสัญญากำหนด เพื่อให้ผู้รับจ้างสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามสัญญาและเป็นวิธีการป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุการบอกเลิกสัญญาได้ด้วยตนเอง และผู้รับจ้างควรที่จะศึกษากระบวนการยุติความขัดแย้ง โดยเฉพาะกระบวนการทางศาลปกครองที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อให้ทราบขอบเขตอำนาจการพิพากษาคดีผ่านการศึกษาพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และเพื่อให้เกิดการฟ้องร้องอย่างถูกต้องอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากเมื่อเกิดการฟ้องร้องขึ้นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องสูญเสียทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ทั้งทางด้านระยะเวลาและงบประมาณ โดยเฉพาะการฟ้องร้องที่ล่าช้าเนื่องด้วยสาเหตุการยื่นฟ้องที่ผิดพลาดจึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องไว้ได้ รวมถึงโครงการก่อสร้างจะต้องหยุดชะงักในระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติข้อพิพาท ซึ่งส่งผลเสียต่อสาธารณะเป็นอย่างมาก

4.3.3 สรุปสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุพื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา

จากการศึกษาและวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่มีมูลเหตุการฟ้องร้องมาจากพื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหาส่งผลให้เกิดปัญหาด้านความล่าช้าแก่ผู้รับจ้างจำนวน 6 คดีนั้น มีสาเหตุเกิดจาก

- 1) ฝ่ายผู้ว่าจ้างไม่สามารถจัดเตรียมพื้นที่เพื่อส่งมอบได้ทันเวลา
- 2) บริษัทโดยรอบทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ทันกำหนดเวลา

คดีที่ศาลไม่รับคำฟ้องหรือยกคำร้องจำนวน 3 คดี จากจำนวนทั้งหมด 6 คดี มีสาเหตุเกิดจากผู้รับจ้างขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในประเด็นขอบเขตอำนาจและการรับผิดชอบตามสัญญา และประเด็นขอบเขตอำนาจการพิจารณาคดีของศาลปกครอง โดยผู้รับจ้างทำการยื่นคำฟ้องในประเด็นดังกล่าวทั้งสอง จึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องเพื่อพิจารณาคดีซึ่งเป็นการล่วงล้ำอำนาจของสัญญาและอยู่นอกเหนืออำนาจการพิจารณาคดีของศาลปกครองได้

ผลคำพิพากษาของศาลปกครองออกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จำนวน 3 คดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นคำฟ้องไปยังคู่สัญญาของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องรับผิดชอบตามสัญญาที่ตกลงร่วมกัน และอีกหนึ่งเหตุผลคือ เหตุที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องสู่ศาลนั้นเป็นการขอให้ศาลออกคำสั่งไม่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำงาน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา ทำให้ผู้ฟ้องคดีคาดว่าจะไม่สามารถส่งมอบงานได้ทันตามสัญญา แต่ในเวลาที่ทำกรยื่นฟ้องคดีนั้น เหตุดังกล่าวยังไม่เกิดขึ้นจริง ทำให้ศาลไม่สามารถรับคำฟ้องคดีเข้าสู่ระบบได้
- 2) รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี จำนวน 1 คดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างไม่ได้ปฏิบัติตามข้อตกลงของสัญญา
- 3) พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน จำนวน 2 คดี โดยพิพากษาให้ดำเนินการรับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ว่าจ้างส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างล่าช้าเกินกว่าที่สัญญากำหนด และไม่ดำเนินการรับคำฟ้องในประเด็นที่ยื่นฟ้องภายหลังจากการเริ่มพิจารณาคดีไปแล้ว

ตารางที่ 55 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุพินัยที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา	3	1-2562	1	1	ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องโดยเรียกร้องให้ศาลตัดสินการกระทำตามสิทธิของผู้ว่าจ้างที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากผู้ว่าจ้างยังไม่ได้ดำเนินการใช้สิทธิตามสัญญาเพื่อคิดค่าปรับส่งงานล่าช้า และดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำงาน
		5-2563	1	1	ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าการส่งมอบพื้นที่ล่าช้าเป็นความผิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องแก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลจึงไม่อาจออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายได้
		7-2563	1	1	ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าการส่งมอบพื้นที่ล่าช้าเป็นความผิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องแก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลจึงไม่อาจออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายได้
รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี	1	2-2562	2	5	ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างได้รับสิทธิในการดำเนินการก่อสร้างจากการขออนุญาตตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิหรืออำนาจในการขัดขวางผู้ฟ้องคดีและจะต้องชำระค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	2	27-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างล่าช้าจริง ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ศาลไม่รับคำร้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ลดค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้าเนื่องจากเป็นคำขอเพิ่มเติม โดยไม่ได้ยื่นคำฟ้องมาก่อนพิจารณาคดี
		31-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างได้ส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างล่าช้าจริง ศาลจึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ศาลไม่รับคำร้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ลดค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้าเนื่องจากเป็นคำขอเพิ่มเติม โดยไม่ได้ยื่นคำฟ้องมาก่อนพิจารณาคดี

วิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1) แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 7 (ก) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา และข้อ 7 (ข) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

โดยสัญญาจ้างก่อสร้างได้มีรายละเอียดการกำหนดช่วงเวลาของผู้รับจ้างจะต้องเริ่มทำงานตามเนื้อหาของสัญญาและช่วงระยะเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติงานตามเนื้อหาของสัญญาให้แล้วเสร็จ

ข้อ 7 (ก) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนงานให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ว่าจ้าง โดยแสดงถึงขั้นตอนของการทำงานและ กำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานหลักต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จ

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ ได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงาน และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด.....(.....) วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวนี้

ถ้าผู้รับจ้างมิได้เสนอแผนงาน หรือมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลาหรือไม่สามารถทำงาน ให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือ ตกเป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้าง ให้ลุล่วงไปได้ด้วย การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญานั้นไม่กระทบสิทธิของผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าเสียหาย จากผู้รับจ้าง

การที่ผู้ว่าจ้างมิใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา

ข้อ 7 (ข) กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ เดือน พ.ศ. และ จะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ เดือน พ.ศ. ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลง มือทำงานภายในกำหนดเวลา หรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่า กำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือตก เป็นผู้ล้มละลายหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงานหรือ บริษัทที่ปรึกษาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้าง ผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญานั้นไม่กระทบสิทธิ ของผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา

2) แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 21 การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ข้อ 21 การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้าง หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญานี้ได้ ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุหรือพฤติการณ์ดังกล่าวพร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้างทราบ เพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำงานออกไปภายใน 15 (สิบห้า) วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้รับจ้างได้ละสิทธิเรียกร้องในการที่จะของดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำงานออกไปโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่กรณีที่เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้างซึ่งมีหลักฐานชัดเจนหรือผู้ว่าจ้างทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น

การงดหรือลดค่าปรับ หรือขยายกำหนดเวลาทำงานตามวรรคหนึ่ง อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

แนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุพื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา

จากการศึกษาข้อพิพาทในประเด็นพื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา พบว่าหากเป็นการพิสูจน์ได้ว่าฝ่ายผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างล่าช้า ผ่านกระบวนการพิจารณาของศาล โดยศาลจะตัดสินว่าเป็นความประมาทหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายผู้ว่าจ้าง และศาลปกครองสามารถมีคำสั่งให้ฝ่ายผู้ว่าจ้างชดเชยค่าเสียหายแก่ฝ่ายผู้รับจ้างได้

โดยเมื่อศึกษาแบบสัญญามาตรฐานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 7 จะพบว่าในสัญญาจะระบุรายละเอียดเฉพาะส่วนของผู้รับจ้างว่าจะต้องเริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อใดและจะต้องดำเนินงานก่อสร้างให้แล้วเสร็จเมื่อใด แต่ใน

แบบสัญญาจะไม่มีภาระบุรุษละเอียดของฝ่ายผู้ว่าจ้างว่าจะมีการส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างในวันและเวลาใดอย่างชัดเจน ทำให้เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นฝ่ายผู้รับจ้างจึงไม่มีเอกสารสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรระบุวันที่ผู้ว่าจ้างส่งมอบพื้นที่ก่อสร้าง ดังนั้นหากแบบสัญญามาตรฐานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 7 มีการระบุวันเวลาที่ผู้ว่าจ้างจะต้องส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสัญญา ทำให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจร่วมกันมากขึ้น ผู้รับจ้างสามารถวางแผนขั้นตอนปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และลดขั้นตอนการพิจารณาสืบค้นข้อพิพาทที่เกิดขึ้นของศาลปกครอง

ฝ่ายผู้ว่าจ้างควรเลือกรูปแบบการร่างรายละเอียดของสัญญาในประเด็นการกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ผู้ว่าจ้างสามารถส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างได้ทันเวลา เช่น การเลือกใช้แบบสัญญามาตรฐานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รูปแบบข้อ 7 (ก) การกำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา ซึ่งเป็นการระบุระยะเวลาให้ผู้รับจ้างเริ่มทำงานหลังจากที่ผู้ว่าจ้างส่งมอบพื้นที่เรียบร้อยแล้ว เนื่องจากหากพิสูจน์ได้ว่าผู้ว่าจ้างกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องได้รับการขยายเวลาการทำงานจากผู้ว่าจ้าง ตามแบบสัญญามาตรฐานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 21 การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา โดยฝ่ายผู้รับจ้างจะต้องรักษาสีติของตนด้วยการเก็บรวบรวมหลักฐานเพื่อแจ้งต่อผู้ว่าจ้างถึงความเสียหายที่ตนได้รับและเพื่อแสดงเจตนาที่จะขอลดค่าปรับหรือขอขยายระยะเวลาของสัญญา

นอกจากนี้ผู้รับจ้างต้องมีการสำรวจพื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างให้ละเอียด ครอบคลุม เพื่อให้ทราบรายละเอียดของพื้นที่อย่างครบถ้วนก่อนการรับมอบพื้นที่ก่อสร้างจากผู้ว่าจ้าง เพื่อให้สามารถเตรียมพื้นที่ก่อสร้างให้สอดคล้องกับโครงการก่อสร้างหรือการทำเรื่องขออนุญาตใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงการอย่างถูกต้อง โดยหากพื้นที่ก่อสร้างเกิดปัญหาขึ้นก็จะสามารถวางแผนแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้สิทธิได้ตามกฎหมาย และเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการก่อสร้างและหลักวิชาชีพอย่างความปลอดภัยตามกฎหมาย

จากการศึกษาสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุพื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหาที่ศาลไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาคดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้รับจ้างควรที่จะศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสัญญาที่คู่สัญญาดกกลางร่วมกันให้รอบคอบเพื่อรักษาสีติของตนในการดำเนินการตามสัญญาและสามารถบริหารสัญญาได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการทำ ความเข้าใจในประเด็นขอบเขตอำนาจและการรับผิดชอบตามสัญญา เพื่อให้ผู้รับจ้างสามารถติดต่อสื่อสารในการทำงานได้อย่างถูกต้องและเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น ผู้รับจ้างจะสามารถเรียกร้องต่อ สิทธิของตนตามสัญญาต่อผู้ที่จะต้องรับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง และหากผู้รับจ้างได้ทำการศึกษา

รายละเอียดของกฎหมายและสัญญาอย่างรอบคอบแล้ว ผู้รับจ้างจะสามารถเลือกใช้สิทธิการฟ้องร้องได้อย่างถูกต้อง ตรงกับประเด็นตรงกับประเด็นที่เกิดข้อพิพาทและอยู่ในอำนาจการพิจารณาคดีของศาลปกครอง เนื่องจากเมื่อเกิดการฟ้องร้องขึ้นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องสูญเสียทรัพยากรเป็นจำนวนมากเพื่อยุติข้อพิพาท ทั้งทางด้านระยะเวลาและงบประมาณ โดยเฉพาะการฟ้องร้องที่ล่าช้าขึ้นเนื่องด้วยสาเหตุการยื่นฟ้องที่ผิดพลาดจึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องไว้ได้ ทำให้โครงการก่อสร้างจะต้องหยุดชะงักในระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติข้อพิพาท ซึ่งส่งผลเสียต่อสาธารณะเป็นอย่างมาก

4.3.4 สรุปสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุการแก้ไขงานระหว่างสัญญา

จากการศึกษาและวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่มีมูลเหตุการฟ้องร้องมาจากการแก้ไขงานระหว่างสัญญาจำนวน 6 คดีนั้น มีสาเหตุเกิดจาก

- 1) ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการขอแก้ไขงานระหว่างสัญญาเพื่อประโยชน์แก่ภาครัฐ
- 2) ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขงานระหว่างสัญญาเนื่องจากรายละเอียดงานตามสัญญาไม่ครบถ้วน

คดีที่ศาลไม่รับคำฟ้องหรือยกคำร้องจำนวน 4 คดี จากจำนวนทั้งหมด 6 คดี มีสาเหตุเกิดจากผู้รับจ้างขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในประเด็นการใช้สิทธิขอแก้ไขงานของผู้ว่าจ้าง และประเด็นขอบเขตระยะเวลาการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งหากเกินกำหนดระยะเวลาของศาลปกครอง ศาลปกครองจะไม่สามารถรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ โดยผู้รับจ้างทำการยื่นคำฟ้องในประเด็นดังกล่าวทั้งสอง จึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องเพื่อพิจารณาคดีซึ่งเป็นการล่วงล้ำอำนาจของสัญญาและอยู่นอกเหนืออำนาจการพิจารณาคดีของศาลปกครองได้

ผลคำพิพากษาของศาลปกครองออกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จำนวน 4 คดี เนื่องจากผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดของสัญญาตามที่กฎหมายกำหนด และศาลไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นคำฟ้องในช่วงระยะเวลาที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 กำหนด

- 2) รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี จำนวน 1 คดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ฟ้องถึงสิทธิการแก้ไขสัญญาตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิการเรียกร้องค่าเสียหายการรับผิดของคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่คำนวณเป็นจำนวนเงินได้

- 3) พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน จำนวน 1 คดี โดยพิพากษาให้ดำเนินการรับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิการเรียกร้องค่าเสียหายจากการรับผิดของคู่สัญญาตาม

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่คำนวณเป็นจำนวนเงินได้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี จากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิการแก้ไขสัญญา และศาลไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิการแก้ไขสัญญาและบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล้างอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

ตารางที่ 56 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุการแก้ไขงานระหว่างสัญญา

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา	4	5-2563	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดของสัญญาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล้างอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
		14-2564	1	1	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดของสัญญาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล้างอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้
		15-2564	1	1	เกินกำหนดระยะเวลาแห่งการอุทธรณ์
		23-2565	1	3	เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดของสัญญาตามที่กฎหมายกำหนด โดยจัดทำเป็นหนังสือลายลักษณ์อักษร ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่เป็นผู้รับจ้างได้ลงนามยอมรับการแก้ไขงานนั้น ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งลงล้างอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมการพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี	1	10-2564	1	4	ผู้ฟ้องคดีมิได้ฟ้องถึงสิทธิการแก้ไขสัญญาตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิการเรียกร้องค่าเสียหายการรับผิดของคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่คำนวณเป็นจำนวนเงินได้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	1	24-2565	1	6	ศาลรับคำฟ้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีในส่วนที่ใช้สิทธิการเรียกร้องค่าเสียหายการรับผิดของคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่คำนวณเป็นจำนวนเงินได้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ศาลไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิการแก้ไขสัญญาและบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อตกลงตามสัญญาแก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งสั่งล้างอำนาจของกฎหมายและสัญญาได้

วิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : หมวด 9 การทำสัญญา มาตรา 97

หากคู่สัญญาได้มีการลงนามในหนังสือสัญญาแล้วจะไม่สามารถแก้ไขได้เว้นแต่เป็นกรณีที่ภาครัฐเห็นสมควรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและประโยชน์สาธารณะ

มาตรา 97 สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

(1) เป็นการแก้ไขตามมาตรา 93 วรรคห้า

(2) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์

(3) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ

(4) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีการแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียประโยชน์หรือไม่รัดกุมพอ ก็ให้ส่งร่างสัญญาที่แก้ไขนั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลด ระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อเพิ่มวงเงิน เมื่อรวมวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม และวงเงินที่เพิ่มขึ้นใหม่แล้ว หากวงเงินรวมดังกล่าวมีผลทำให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป จะต้องดำเนินการให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินรวมดังกล่าวเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญา หรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อลดวงเงิน ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินเดิมเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง

2) แบบสัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 16 งานพิเศษและการแก้ไขงาน

โดยสัญญาจ้างก่อสร้างได้ระบุให้ฝ่ายผู้ว่าจ้างสามารถใช้สิทธิในการให้ผู้รับจ้างทำงานพิเศษเพิ่มเติมและใช้สิทธิในการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขแบบรูปและข้อกำหนดของสัญญาได้แต่เพียงฝ่ายเดียว โดยผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามเนื่องจากเป็นเงื่อนไขของสัญญา และขอบเขตของการแก้ไขแบบรูป ข้อกำหนดต่าง ๆ ในเอกสารสัญญาจะอยู่ในดุลยพินิจของฝ่ายผู้ว่าจ้างเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสัญญาและประโยชน์ของภาครัฐ

ข้อ 16 งานพิเศษและการแก้ไขงาน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะส่งเป็นหนังสือให้ผู้รับจ้างทำงานพิเศษซึ่งไม่ได้แสดงไว้หรือรวมอยู่ในเอกสารสัญญานี้ หากงานพิเศษนั้น ๆ อยู่ในขอบข่ายทั่วไปแห่งวัตถุประสงค์ของสัญญานี้ นอกจากนี้ผู้ว่าจ้างยังมีสิทธิสั่งให้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขแบบรูปและข้อกำหนดต่าง ๆ ในเอกสารสัญญานี้ด้วย

อัตราค่าจ้างหรือราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ ให้กำหนดใช้สำหรับงานพิเศษหรืองานที่เพิ่มเติมขึ้น หรือตัดทอนลงทั้งปวงตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง หากในสัญญาไม่ได้กำหนดไว้ถึงอัตราค่าจ้างหรือราคาใด ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับงานพิเศษหรืองานที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงดังกล่าว ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะได้ตกลงกันที่จะกำหนดอัตราค่าจ้างหรือราคาที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง รวมทั้งการขยายระยะเวลา (ถ้ามี) กันใหม่เพื่อความเหมาะสม ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ผู้ว่าจ้างจะกำหนดอัตราค่าจ้างหรือ

ราคาตามแต่ผู้ว่าจ้างจะเห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างไปก่อนเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่งานที่จ้าง

แนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุการแก้ไขงานระหว่างสัญญา

จากการศึกษาข้อพิพาทเกี่ยวกับการแก้ไขงานระหว่างสัญญาพบว่าหากผู้ว่าจ้างใช้สิทธิการแก้ไขงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดของสัญญาตามที่กฎหมายกำหนดอย่างถูกต้อง จะทำให้ศาลไม่สามารถระงับหรือออกคำสั่งใดแก่ผู้ว่าจ้างในประเด็นนี้ได้ เนื่องจากศาลไม่อาจมีคำสั่งที่จะล่วงล้ำอำนาจของกฎหมายได้ แต่หากผู้รับจ้างใช้สิทธิการเรียกร้องค่าเสียหายจากความเสียหายที่เกิดจากผู้ว่าจ้างเอง ศาลจึงสามารถออกคำสั่งให้ผู้ว่าจ้างชดเชยค่าเสียหายดังกล่าวโดยคำนวณเป็นจำนวนเงินได้

ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงรายละเอียดของแบบสัญญามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยหากภาครัฐจำเป็นต้องใช้สิทธิการแก้ไขงานระหว่างสัญญาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและประโยชน์สาธารณะ คู่สัญญาทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างควรที่จะรับรู้ถึงสาเหตุ ขอบเขตและรายละเอียดของงานที่จะถูกเปลี่ยนแปลงร่วมกันอย่างชัดเจน โดยผู้ว่าจ้างจะต้องพิจารณาขอบเขตของการแก้ไขงานตามสัญญาที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากวัตถุประสงค์เดิมของสัญญา และควรให้มีการพิจารณาด้านระยะเวลา รวมถึงงบประมาณให้สอดคล้องกับปริมาณงานภายหลังการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายก่อนการดำเนินการแก้ไขงาน

หากภาครัฐมีความจำเป็นที่จะต้องออกคำสั่งเพื่อแก้ไขสัญญาแต่เพียงฝ่ายเดียวเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะ ในแบบสัญญามาตรฐานควรมีการระบุรายละเอียดการปรับเปลี่ยนอัตราค่าจ้างให้สอดคล้องกับรายละเอียดของงานที่เพิ่มขึ้นในปริมาณที่เหมาะสมโดยไม่กระทบต่อการดำเนินงานโครงการก่อสร้างภาครัฐ ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าการแก้ไขงานดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผู้รับจ้างจริง จากการที่ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการเพิ่มเติมตามรายละเอียดของสัญญาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยควรมีการเพิ่มขึ้นตอนเจรจาพูดคุยขอบเขตของงานก่อนการลงนามในสัญญา เพื่อให้ผู้ว่าจ้างทราบขอบเขตของงานและการปรับเปลี่ยนอัตราค่าจ้างจากภาครัฐ ซึ่งเป็นวิธีการยุติข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการของศาล เนื่องจากการศึกษาข้อพิพาทในปัจจุบันพบว่า หากฝ่ายผู้รับจ้างต้องการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อใช้รายละเอียดของกฎหมายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในการเรียกร้องค่าเสียหาย

จากการศึกษาสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุการแก้ไขงานระหว่างสัญญาที่ศาลไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาคดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้รับจ้างควรที่จะศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัด

จ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสัญญาที่คู่สัญญาตกลงร่วมกันให้รอบคอบเพื่อรักษาสิทธิของตนในการดำเนินการตามสัญญาและสามารถบริหารสัญญาได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะประเด็นสิทธิการขอแก้ไขงานตามสัญญาของผู้ว่าจ้างและการเรียกร้องให้ผู้ว่าจ้างชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น จากการศึกษาคดีพิพาทที่เกิดขึ้นพบว่าหากผู้รับจ้างยื่นคำฟ้องเพื่อเรียกร้องการชดใช้ค่าเสียหายจากการใช้สิทธิการขอแก้ไขงานได้อย่างถูกต้อง จะทำให้ผู้รับจ้างเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการพิพาทของศาลปกครอง เนื่องจากอยู่ในขอบเขตอำนาจของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เช่นเดียวกับในประเด็นการยื่นคำฟ้องภายในช่วงระยะเวลาที่ศาลปกครองกำหนด โดยหากผู้รับจ้างทำความเข้าใจในข้อกำหนดดังกล่าวอย่างถี่ถ้วน จะส่งผลให้ผู้รับจ้างสามารถเลือกใช้สิทธิในการฟ้องร้องได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากเมื่อเกิดการฟ้องร้องขึ้นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องสูญเสียทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ทั้งทางด้านระยะเวลาและงบประมาณ โดยเฉพาะการฟ้องร้องที่ล่าช้าเนื่องด้วยสาเหตุการยื่นฟ้องที่ผิดพลาดจึงทำให้ศาลไม่อาจรับคำฟ้องไว้ได้ รวมถึงโครงการก่อสร้างจะต้องหยุดชะงักในระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติข้อพิพาท ซึ่งส่งผลเสียต่อสาธารณะเป็นอย่างมาก

4.3.5 สรุปสาเหตุข้อพิพาทจากมูลเหตุจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า

จากการศึกษาและวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่มีมูลเหตุการฟ้องร้องมาจากการที่ผู้ว่าจ้างจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าจำนวน 5 คดีนั้น มีสาเหตุเกิดจาก ความประมาทหรือความละเลยของเจ้าพนักงานรัฐ

ผลคำพิพากษาของศาลปกครองออกแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี จำนวน 1 คดี เนื่องจากผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด 2) พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน จำนวน 4 คดี โดยพิพากษาให้ดำเนินการรับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และศาลไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องเพิ่มเติมหลังจากที่ศาลเริ่มดำเนินการพิจารณาคดีแล้ว

ตารางที่ 57 สรุปผลคำพิพากษาจากมูลเหตุจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี	1	13-2564	1	2	ศาลพิจารณแล้วเห็นว่าผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	4	28-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลพิจารณแล้วเห็นว่าผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ศาลไม่รับคำร้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ลดค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้าเนื่องจากเป็นคำขอเพิ่มเติม โดยไม่ได้ยื่นคำฟ้องมาก่อนพิจารณาคดี
		30-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดี เนื่องจากศาลพิจารณแล้วเห็นว่าผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ศาลไม่รับคำร้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ลดค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้าเนื่องจากเป็นคำขอเพิ่มเติม โดยไม่ได้ยื่นคำฟ้องมาก่อนพิจารณาคดี

ผลคำพิพากษา	จำนวน	ลำดับคดี-ปีที่เกิดข้อพิพาท	ลักษณะพฤติกรรมพิพาท	อำนาจการยุติข้อพิพาท	เหตุผลของคำพิพากษา
พิพากษาให้ดำเนินการตามคำร้องบางส่วน	4	31-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ศาลไม่รับคำร้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ลดค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้าเนื่องจากเป็นคำขอเพิ่มเติม โดยไม่ได้ยื่นคำฟ้องมาก่อนพิจารณาคดี
		33-2565	1	2	ศาลรับคำร้องและให้ดำเนินการตามผู้ฟ้องคดีเนื่องจากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ว่าจ้างดำเนินการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ศาลไม่รับคำร้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ลดค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้าเนื่องจากเป็นคำขอเพิ่มเติม โดยไม่ได้ยื่นคำฟ้องมาก่อนพิจารณาคดี

วิเคราะห์ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

แบบสัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ 4 (ก) ค่าจ้างและการจ่ายเงิน (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาต่อหน่วย) และข้อ 4 (ข) ค่าจ้างและการจ่ายเงิน (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม)

โดยแบบสัญญาตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ระบุรูปแบบของค่าจ้างและการจ่ายเงินเป็น 2 ลักษณะ เพื่อให้ครอบคลุมตามลักษณะและประเภทงานที่มีความแตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดรูปแบบวิธีและขั้นตอนการจ่ายเงินได้อย่างเหมาะสมตามแต่ละประเภทงาน คู่สัญญาจึงควร

ทำการศึกษาลักษณะงานโครงการที่เกิดขึ้นว่าควรใช้รูปแบบการจ่ายเงินรูปแบบใดก่อนตกลงทำสัญญา

ข้อ 4 (ก) ค่าจ้างและการจ่ายเงิน (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาต่อหน่วย)

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างเป็นจำนวนเงิน.....บาท ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน.....บาท ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาต่อหน่วยเป็นเกณฑ์ตามรายการแต่ละประเภทดังที่ได้กำหนดไว้ในใบแจ้งปริมาณงานและราคา ตามเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 3

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างตกลงว่าจำนวนปริมาณงานที่กำหนดไว้ในบัญชีรายการก่อสร้างหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคานี้เป็นจำนวนโดยประมาณเท่านั้น จำนวนปริมาณงานที่แท้จริงอาจจะมากหรือน้อยกว่านี้ก็ได้ ซึ่งผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามราคาต่อหน่วยของงานแต่ละรายการที่ได้ทำเสร็จจริง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างตกลงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงราคาต่อหน่วยหรือเรียกกรองค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการที่จำนวนปริมาณงานในแต่ละรายการได้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา

ข้อ 4 (ข) ค่าจ้างและการจ่ายเงิน (สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม)

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างจำนวนเงิน.....บาท ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน.....บาท ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาเหมารวมเป็นเกณฑ์ และกำหนดการจ่ายเงินเป็นงวดๆ ดังนี้

งวดที่ 1 เป็นจำนวนเงิน.....บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน.....ให้แล้วเสร็จภายใน.....

งวดที่ 2 เป็นจำนวนเงิน.....บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน.....ให้แล้วเสร็จภายใน.....

งวดสุดท้าย เป็นจำนวนเงิน.....บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามสัญญา รวมทั้งทำสถานที่ก่อสร้างให้สะอาดเรียบร้อย

แนวทางป้องกันการเกิดข้อพิพาทจากมูลเหตุการจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า

จากการศึกษาแบบสัญญามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาจ้างก่อสร้าง พบว่าในแบบสัญญามาตรฐานดังกล่าวจะมีการระบุเพียงจำนวนเงินค่าจ้างที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงทำร่วมกันและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินค่าจ้างเมื่อผู้รับจ้างดำเนินงานครบตามเกณฑ์ที่สัญญากำหนด แต่ในแบบสัญญามาตรฐานยังไม่มี

ระบุงบระยะเวลาที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้าง เมื่อผู้รับจ้างดำเนินงานครบตามเกณฑ์ที่สัญญากำหนดแล้ว ทำให้เกิดเป็นประเด็นข้อพิพาทถึงระยะเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องได้รับเงินค่าจ้างที่ไม่แน่นอน เนื่องจากฝ่ายผู้รับจ้างมีความเห็นว่าตนสูญเสียผลประโยชน์ในการที่จะนำเงินค่าจ้างนั้นไปเร่งดำเนินการในส่วนอื่น โดยในปัจจุบันระยะเวลาและขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินจะเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ซึ่งจะกำหนดเฉพาะช่วงเวลาที่เขาหน้าของรัฐจะต้องปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างโดยจะต้องรอรยะเวลาขั้นตอนและการอนุมัติจากผู้มีอำนาจในแต่ละหน่วยงานที่ไม่เท่ากัน ทำให้ผู้รับจ้างไม่ทราบช่วงกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างจะได้รับเงินค่าจ้างอย่างชัดเจน ดังนั้นผู้ว่าจ้างจึงควรมีการพูดคุยหรือกำหนดรายละเอียดเรื่องระยะเวลาที่ชัดเจนในการจ่ายเงินค่าจ้างให้ผู้รับจ้างรับรู้ เพื่อให้การบริหารสัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้รับจ้างไม่ถูกประวิงเวลาการจ่ายค่าจ้างโดยไม่มีเหตุผล

4.4 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาในงานก่อสร้างราชการ (กมลวัลย์ ลือประเสริฐ และ จักรกฤษณ์ โพธิ์น้อย, 2553) พบว่าโครงการก่อสร้างภาครัฐที่มีการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในการปฏิบัติและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างฝ่ายภาครัฐซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ขอคำวินิจฉัยต่อสำนักงานอัยการสูงสุดมากถึง 117 ครั้ง จากทั้งหมด 121 ครั้ง และพบว่าผู้ที่ได้ประโยชน์จากผลคำวินิจฉัยมากที่สุดคือฝ่ายผู้รับจ้างที่เป็นภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 51.3 โดยพบว่าฝ่ายภาครัฐซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายในการยื่นขอคำวินิจฉัยต่อสำนักงานอัยการสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 70.2 และมีอัตราการเกิดมูลเหตุข้อพิพาทสูงที่สุด 5 อันดับแรกได้แก่ 1) การผิดเงื่อนไขการประมูล 2) ความล่าช้าในการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง 3) การผิดสัญญาจากการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่สัญญากำหนดโดยผู้รับจ้าง 4) ปัญหาอุปสรรคพื้นที่ก่อสร้าง 5) การทิ้งงานโดยผู้รับจ้าง ซึ่งเป็นข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างสัญญาสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.1 โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ : มูลเหตุและแนวทางแก้ไข (จเรวัต สารชีวิน, 2554) ที่ทำการศึกษาข้อพิพาทภายในงานก่อสร้างภาครัฐ ที่มีการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ผ่านเอกสารคำตัดสินของศาลปกครองสูงสุด จำนวน 115 คดี โดยเป็นข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างสัญญาสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.00 และฝ่ายภาคเอกชนเป็นผู้ได้ประโยชน์จากผลคำวินิจฉัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.1 มีสาเหตุจากรายละเอียดของกฎหมายมีความชัดเจนและความครอบคลุมไม่เพียงพอต่อการบริหารสัญญาของภาครัฐตามแต่ละช่วงเวลาของการดำเนินการโครงการก่อสร้าง

จากการสรุปผลการศึกษาของผู้วิจัยจากการศึกษาผลคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่มีการลงนามในสัญญาหรือวันที่ประกาศเชิญชวนในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ โดยผู้วิจัยพบว่าผลการศึกษามีความแตกต่างไปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตบางประเด็น เนื่องจากพบว่าฝ่ายผู้รับจ้างซึ่งเป็นฝ่ายเอกชนจะเป็นผู้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยใช้สิทธิขอตกลงตามสัญญาในการฟ้องร้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.29 และเป็นข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างสัญญามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.86 ประกอบไปด้วยมูลเหตุข้อพิพาทที่มีอัตราการเกิดสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ค่าปรับส่งมอบล่าช้า 2) พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา 3) การบอกเลิกสัญญา 4) การแก้ไขงานระหว่างสัญญา 5) การจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า โดยฝ่ายภาครัฐที่เป็นผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากคำพิพากษาของศาลปกครองมากกว่าฝ่ายเอกชน คิดเป็นร้อยละ 60 เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีการปรับปรุงพัฒนารายละเอียดให้ครอบคลุม เพื่อให้สามารถรักษาผลประโยชน์แก่ภาครัฐมากยิ่งขึ้นกว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าผู้ว่าจ้างที่เป็นฝ่ายภาครัฐสามารถรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายตนไว้ได้เมื่อเกิดเหตุข้อพิพาทขึ้นและเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยส่วนมากจากคำพิพากษาของศาลปกครอง

จากการศึกษาพบว่ามูลเหตุของข้อพิพาทที่มีอัตราการเกิดสูงที่สุด 5 อันดับแรก จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสรุปผลการศึกษาของผู้วิจัยมีความใกล้เคียงกันในประเด็น 1) ความล่าช้าในการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้เกิดการคิดค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า 2) พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา 3) สิทธิการบอกเลิกสัญญาของคู่สัญญา 4) สิทธิการแก้ไขงานระหว่างสัญญาของคู่สัญญา แต่เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีการปรับปรุงพัฒนาให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ภาครัฐสามารถรักษาผลประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะไว้ได้มากกว่าภาคเอกชน

จากการศึกษาพบว่าการเกิดข้อพิพาทจากสาเหตุการขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของข้อกำหนดทั้งสองฉบับ ทำให้เกิดการขอคำวินิจฉัยและการดำเนินการฟ้องร้องขึ้น ดังนั้นคู่สัญญา

จึงควรทำการศึกษารายละเอียดของสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบเพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและสามารถรักษาผลประโยชน์ของตนไว้ได้อย่างสูงสุด

บทที่ 5

สรุปผลของการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง แบบสัญญาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปมูลเหตุของข้อพิพาทที่นำไปสู่การฟ้องร้องและรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการป้องกันข้อพิพาทที่อาจนำไปสู่การฟ้องร้องในอนาคต

5.1 ผลของการศึกษาข้อพิพาทจากเอกสารคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

จากการศึกษาพบว่าผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิการฟ้องร้องจากข้อตกลงตามสัญญาร้อยละ 54.29 และใช้สิทธิตามข้อกำหนดรายละ 45.71 (ตารางที่ 6) โดยที่ฝ่ายเอกชนเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีแต่เพียงฝ่ายเดียว (ตารางที่ 7) แบ่งเป็นประเด็นการเรียกร้อง 14 ลักษณะ ประกอบไปด้วย เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี ร้อยละ 20.27 ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย ร้อยละ 17.57 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการศาล ร้อยละ 16.22 ขอคืนเงินค่าปรับจากผู้ว่าจ้าง ร้อยละ 14.86 ขอให้ศาลกำหนดวิธีบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ร้อยละ 10.81 ขอคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้รับจ้าง ร้อยละ 4.05 ขอให้ผู้ว่าจ้างชำระเงินค่าจ้าง ร้อยละ 4.05 ขอยกเลิกสัญญา ร้อยละ 2.70 ให้รับผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการประกวดราคา ร้อยละ 2.70 ขอขยายเวลาของสัญญา ร้อยละ 1.35 ขอให้คืนเงินค่าแก้ไขงานชำรุดที่ผู้ว่าจ้างหักไว้ ร้อยละ 1.35 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี ร้อยละ 1.35 ขอลดอัตราค่าปรับ ร้อยละ 1.35 และขอเปลี่ยนแปลงกรมการตรวจการจ้าง ร้อยละ 1.35 (ตารางที่ 8)

การฟ้องร้องมีประเด็นมูลเหตุของข้อพิพาท 12 ประเด็น ประกอบไปด้วย ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า ร้อยละ 26.92 การบอกเลิกสัญญา ร้อยละ 13.46 พื้นที่ก่อนส่งมอบมีปัญหา ร้อยละ 11.54 การแก้ไขงานระหว่างสัญญา ร้อยละ 11.54 จ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า ร้อยละ 9.62 ผู้รับจ้างขอขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา ร้อยละ 5.77 เหตุสุดวิสัย ร้อยละ 5.77 การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการประกวดราคาภายหลังจากที่ประกาศประกวดราคา ร้อยละ 5.77 รายละเอียดผู้เสนอราคาไม่ครบถ้วนก่อนการประกวดราคา ร้อยละ 3.85 การตีความประเด็น "ประโยชน์สาธารณะ" ร้อยละ 1.92

ระยะเวลาการเซ็นสัญญาไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ร้อยละ 1.92 และผู้ว่าจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญา ร้อยละ 1.92 (ตารางที่ 13)

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์มูลเหตุของข้อพิพาทที่มีอัตราการฟ้องร้องมากที่สุด 5 อันดับแรก จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางสถิติตามตารางที่ 13 พบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดข้อพิพาทจาก มูลเหตุทั้ง 5 อันดับ เกิดจากสาเหตุดังนี้

1. ความไม่ครอบคลุมของข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้เกิดปัญหาไม่สามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้ในบางกรณี เมื่อเกิดเหตุข้อพิพาทขึ้นคู่สัญญาจึงต้องยื่นคำฟ้องต่อศาล เพื่อให้เกิดการพิพาทในสิทธิดังกล่าว

2. ความไม่ชัดเจนของรายละเอียดในสัญญาจ้างก่อสร้าง ส่งผลให้เกิดการตีความรายละเอียดของสัญญาตามความเข้าใจของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย จึงอาจเกิดการบริหารสัญญาที่ผิดพลาดจากความไม่ชัดเจนในรายละเอียดบางส่วนเนื่องจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน

3. รายละเอียดของข้อกำหนดและสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างจะให้สิทธิการบริหารสัญญาแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายแตกต่างกันในบางประเด็น คู่สัญญาจึงสามารถใช้ดุลพินิจของฝ่ายตนเป็นสิทธิ์ขาดในการบริหารสัญญา ทำให้เมื่อเกิดการใช้สิทธิตามสัญญาจากแต่ละฝ่ายจะขาดการพูดคุยเจรจาร่วมกัน

ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยง ทั้ง 3 ประเด็น ในหัวข้อที่ 4.3 โดยคู่สัญญาควรทำการศึกษาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างให้แน่ชัดโดยเฉพาะเรื่อง การทำความเข้าใจและการรักษาสีทธิของตนเองตลอดระยะเวลาของการร่วมเป็นคู่สัญญาตั้งแต่ก่อนการเซ็นสัญญาและการบริหารสัญญา โดยคู่สัญญาควรมีการศึกษารายละเอียดของกฎหมายและรายละเอียดของสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ทราบรายละเอียดสิทธิของตนและคู่สัญญาได้อย่างชัดเจน และควรศึกษาแนวทางคำพิพากษาของศาลปกครองในอดีตเพื่อให้ทราบขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองว่าสามารถทำการพิพาทลักษณะข้อพิพาทใดได้บ้าง โดยจากการศึกษาพบว่าศาลไม่สามารถรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ถึง 16 คดี จากจำนวนทั้งหมด 35 คดี เนื่องจากคำฟ้องดังกล่าวได้ถูกระบุสิทธิไว้ในสัญญาแล้ว ซึ่งศาลไม่มีอำนาจลงล้ำข้อตกลงของสัญญาที่คู่สัญญาตกลงทำร่วมกันได้ และหากมีการพิจารณาคดีศาลจะพิพาทให้ผู้ปฏิบัติตามสิทธิของกฎหมายและสัญญาที่คู่สัญญาตกลงร่วมกันอย่างถูกต้องเป็นผู้ชนะคดี คู่สัญญาจึงควรศึกษารายละเอียดของกฎหมายและสัญญาเพื่อรักษาสีทธิของตนในกระบวนการบริหารสัญญาและในขั้นตอนเข้าสู่กระบวนการยุติความขัดแย้ง

นอกจากนี้คู่สัญญาควรที่จะมีการกำหนดขั้นตอนจัดการป้องกันและยุติข้อพิพาทตั้งแต่ก่อนตกลงทำสัญญา เพื่อใช้ในการป้องกันและยุติข้อพิพาทก่อนที่จะดำเนินการทางกระบวนการของศาลปกครอง เช่น การตกลงเพิ่มขึ้นขั้นตอนการพูดคุยเจรจาเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น เพื่อให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้มีโอกาสชี้แจงรายละเอียดของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นพร้อมหลักฐานที่คู่สัญญาควรจัดเก็บตลอดการดำเนินการโครงการก่อสร้าง และพูดคุยเจรจาบทกำหนดโทษที่จะต้องดำเนินการตามสิทธิที่ระบุในสัญญา เพื่อให้คู่สัญญามีความเข้าใจในรายละเอียดของสัญญาและการดำเนินการของแต่ละฝ่ายร่วมกัน เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดต่อคู่สัญญาและโครงการก่อสร้าง เนื่องจากหากเกิดกระบวนการยุติความขัดแย้งโดยกระบวนการทางศาลจะส่งผลกระทบต่องบประมาณโครงการและระยะเวลาการก่อสร้างเป็นอย่างมาก โดยโครงการก่อสร้างจะต้องหยุดชะงักเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติความขัดแย้งทางศาลปกครองให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถดำเนินการโครงการก่อสร้างต่อไปได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความถี่ของมูลเหตุการเกิดข้อพิพาทและวิธีระงับข้อพิพาทของคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดข้อพิพาทของโครงการก่อสร้างภาครัฐ ผ่านการศึกษาสัญญาจ้างก่อสร้างของภาครัฐและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และเอกสารคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดเท่านั้น จึงทำให้งานวิจัยยังไม่ครอบคลุมประเด็นการวิเคราะห์รายละเอียดของเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐทั้งหมดในช่วงปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ทั้งที่เกิดเป็นข้อพิพาทและไม่เกิดข้อพิพาทขึ้น เนื่องจากเป็นข้อจำกัดทางด้านข้อมูลและระยะเวลาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงไม่สามารถวิเคราะห์ประเด็นลักษณะงานก่อสร้าง ประเภทงานก่อสร้างและมูลค่าโครงการที่เกิดข้อพิพาทขึ้นได้ ซึ่งจะต้องวิเคราะห์จากข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างของภาครัฐทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าว

ผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์ประเด็นมูลค่าความเสียหายจากการเกิดข้อพิพาทได้ เนื่องจากมูลค่าความเสียหายเกิดจากหลากหลายสาเหตุ ทั้งกรณีที่สามารถคำนวณมูลค่าได้และกรณีที่ไม่ทราบหลักการคำนวณมูลค่าความเสียหาย เช่น การพิพากษาให้ชดเชยค่าเสียหายโดยศาลปกครองในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งไม่มีการระบุไว้ในเอกสารคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดว่ามีการคำนวณค่าเสียหายอย่างไร แต่เป็นการใช้ดุลพินิจของศาลปกครองในการตัดสินตามรายละเอียดของคดีที่เกิดขึ้น

ผู้วิจัยจึงทำการสรุปผลและข้อเสนอแนะได้ตามขอบเขตของข้อมูลที่มีและตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้ที่ต้องการศึกษาหรือทำการวิจัยในลักษณะใกล้เคียงกันสามารถต่อยอด

พัฒนางานวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์สรุปผลได้ โดยการศึกษารายละเอียดของเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างภาครัฐเพิ่มเติม และศึกษาหลักการพิจารณาดีประเด็นการกำหนดมูลค่าความเสียหายของศาลปกครอง เพื่อให้เกิดประเด็นการศึกษาในมุมมองอื่นเพิ่มเติม จะทำให้งานวิจัยมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กัญญาพัชร ดุลยพัชร และ กรกฎ ทองชะโชค. (2565). การใกล้เคียงข้อพิพาททางปกครองของ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. วารสารวิชาการนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 10(12), 309-331.
- กมลวัลย์ ลือประเสริฐ และ จักรกฤษณ์ โปธิ์น้อย. (2553). ข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาในงาน ก่อสร้างราชการ. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมพระนครเหนือ.
- กฤต ไ้วธนสุวรรณ. (2562). การวิเคราะห์ความขัดแย้งและข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างโดยใช้วิธีวิทยา คิว. Built Environment Inquiry, 18(2), 65-81.
- จเรวัต สาริชีวิน. (2554). การศึกษาข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ : มูลเหตุและแนว ทางแก้ไข. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธงไชย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์. (2546). พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญ พัฒนา.
- ตะวัน มานะกุล. (2556). กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทในประเทศไทย. โครงการสำรวจองค์ความรู้ เพื่อการปฏิรูปประเทศไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- ธนวัฒน์ บัวสาย. (2553). การพัฒนารูปแบบสัญญาการจ้างงานก่อสร้างเพื่อการประยุกต์ใช้สัญญา มาตรฐาน FIDIC ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง : กรณีศึกษาจังหวัดนครพนม. วิศวกรรมศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปรีชา อินสาลี. (2556). ปัญหาการแก้ไขสัญญาระหว่างการก่อสร้าง โครงการภายใน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สาขาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี.
- พระราชบัญญัติ. (2542). จัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542.
- พระราชบัญญัติ. (2560). การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560.
- เยี่ยม อรุณทัยวิวัฒน์ และ บรรเจิด สิงคะเนติ. (2563). การระงับข้อพิพาทในสัญญาทางปกครอง โดย อนุญาโตตุลาการ. Journal of Roi Et Rajabhat University, 14(3), 131-140.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2556.
- ระเบียบกระทรวงการคลัง. (2560). ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.

รัฐพล เย็นใจมา และ สุรพล สุขะพรหม. (2561). ความขัดแย้งในสังคม : ทฤษฎีและแนวทางแก้ไข.

Journal of MCU Social Science Review, 7(2), 224-238.

วารานนท์ คงสง และ ชัยวัฒน์ ภู่วรกุลชัย. (2562). คดีความในงานก่อสร้าง. RMUTSB ACADEMIC

JOURNAL (HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES), 4(1), 115-121.

ศิริจันทร์ จุลนิล. (2562). การจัดการความขัดแย้งของตำรวจ. Journal of Roi Kaensarn Academi,

4(1), 46-62.

สำนักส่งเสริมงานตุลาการศาลยุติธรรม. (2543). สืบค้นจาก

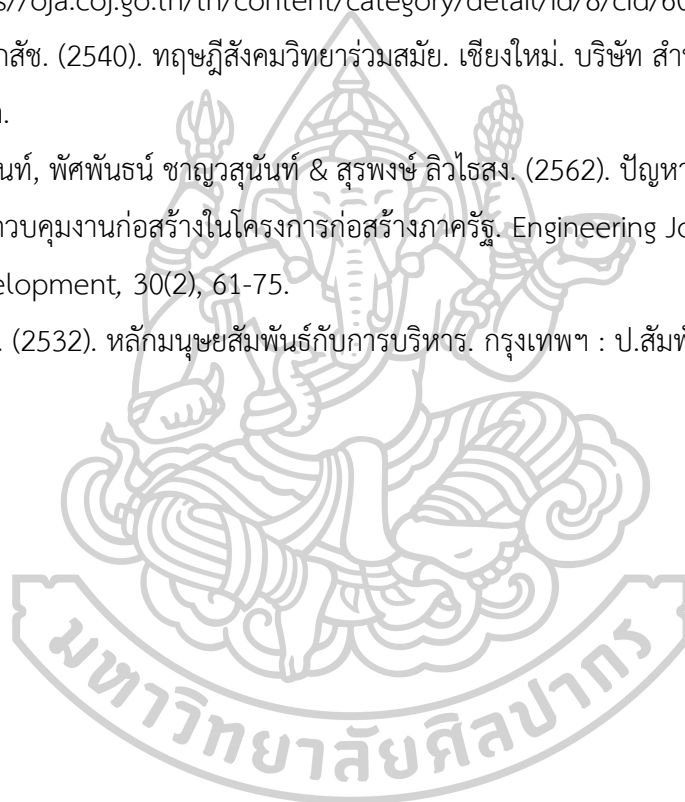
<https://oja.coj.go.th/th/content/category/detail/id/8/cid/6000/iid/95335>.

สุเทพ สุนทรเมสัช. (2540). ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย. เชียงใหม่. บริษัท สำนักพิมพ์ โกลบอลวิชั่น จำกัด.

สถาพร คุระนันท์, พศพันธ์ ชาญวสุนันท์ & สุรพงษ์ ลิ่วโรสง. (2562). ปัญหาการใช้สัญญาจ้างออกแบบ

และควบคุมงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างภาครัฐ. Engineering Journal of Research and Development, 30(2), 61-75.

อรุณ รักธรรม. (2532). หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

ธิตีพงศ์ โตธนะคุณ

วุฒิการศึกษา

สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชา
สถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ผลงานตีพิมพ์

ศูนย์กลางการกีฬาและกิจกรรมนันทนาการเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์. คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

